

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Polska
Komisja
Akredytacyjna

Raport samooceny

kierunek: *nauki o rodzinie*

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Uniwersytet Śląski w Katowicach
ul. Bankowa 12
40-007 Katowice

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **nauki o rodzinie**.

1. Poziomy studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**.
2. Formy studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne**.
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: **nauki teologiczne**.

W związku z przyporządkowaniem kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się, wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki teologiczne	156	54

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin, wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Lp.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	psychologia	53	18
2.	nauki prawne	12	4
3.	nauki socjologiczne	23	8
4.	pedagogika	23	8
5.	filozofia	8	3
6.	nauki medycyny	6	2

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kierunek: *nauki o rodzinie*

studia I stopnia, studia stacjonarne, profil ogólnoakademicki

[Katalog kierunków - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)

studia I stopnia, studia niestacjonarne, profil ogólnoakademicki

[Katalog kierunków - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów absolwent:	Kody charakterystyk VI stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
R1A_W1	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o rodzinie w systemie nauk oraz ich specyficie przedmiotowej i metodologicznej	2018_P6S_WG
R1A_W10	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu pedagogicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W11	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu psychologicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W12	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu socjologicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W13	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z dziedziny prawa cywilnego i kanonicznego w zakresie instytucjonalno-prawnych aspektów funkcjonowania rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W14	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu biblijnych podstaw nauki Kościoła katolickiego dotyczącej małżeństwa i rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W15	ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu nauki Kościoła katolickiego dotyczącej małżeństwa i rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W16	ma wiedzę o poglądach na temat rodziny i o ich historycznej ewolucji oraz zna najważniejsze nowe osiągnięcia w zakresie nauk o rodzinie	2018_P6S_WG
R1A_W17	ma podstawową wiedzę dotyczącą prawidłowości i zaburzeń procesu komunikacji międzyosobowej	2018_P6S_WG
R1A_W18	zna metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla nauk o rodzinie pozwalające opisywać struktury i instytucje społeczne związane z funkcjonowaniem rodziny oraz procesy w nich i między nimi zachodzące	2018_P6S_WG
R1A_W19	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego	2018_P6S_WK
R1A_W2	zna podstawową terminologię filozofii, nauk prawnych, nauk teologicznych, pedagogiki, psychologii i socjologii	2018_P6S_WG
R1A_W3	ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą teorie i metodologię nauk o rodzinie	2018_P6S_WG
R1A_W4	ma podstawową wiedzę o powiązaniach nauk o rodzinie z naukami humanistycznymi i społecznymi	2018_P6S_WG
R1A_W5	ma podstawową wiedzę na temat biologicznych podstaw rozwoju człowieka, a zwłaszcza z zakresu problematyki seksualności i prokreacji	2018_P6S_WG
R1A_W6	ma podstawową wiedzę o człowieku, w szczególności jako podmiocie konstytuującym struktury społeczne (w tym zwłaszcza małżeństwo i rodzinę) i zasady ich funkcjonowania, a także działającym w tych strukturach	2018_P6S_WG

R1A_W7	ma podstawową wiedzę z dziedziny bioetyki, w szczególności na temat zagadnień dotyczących życia małżeńskiego i rodzinnego	2018_P6S_WG
R1A_W8	ma podstawową wiedzę na temat naturalnych metod planowania rodziny	2018_P6S_WG
R1A_W9	ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (zwłaszcza tych, które wiążą się z funkcjonowaniem rodziny) oraz o relacjach między nimi	2018_P6S_WG
UMIĘTNOŚCI		
R1A_U1	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem różnych źródeł i sposobów	2018_P6S_UW
R1A_U10	potrafi korzystać z naturalnych metod planowania rodziny i rozwiązywać typowe zadania związane z ich stosowaniem	2018_P6S_UW
R1A_U11	posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim i w wybranym języku obcym	2018_P6S_UK
R1A_U12	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i w wybranym języku obcym	2018_P6S_UK
R1A_U13	posiada umiejętność rozumienia i tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagających wiedzy systemowej o języku w zakresie jego struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki; porozumiewa się w języku obcym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie właściwym dla danego obszaru wiedzy.	2018_P6S_UK
R1A_U2	posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie nauk o rodzinie	2018_P6S_UW
R1A_U3	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	2018_P6S_UU
R1A_U4	potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk społecznych wiążących się z funkcjonowaniem rodziny	2018_P6S_UW
R1A_U5	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg oraz prognozować konkretne procesy i zjawiska społeczne wiążące się z funkcjonowaniem rodziny	2018_P6S_UW
R1A_U6	prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi (zwłaszcza wynikającymi z nauki Kościoła katolickiego) normami i regułami (prawnymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania wiążącego się z funkcjonowaniem rodziny	2018_P6S_UW
R1A_U7	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla nauk o rodzinie w typowych sytuacjach profesjonalnych	2018_P6S_UW
R1A_U8	potrafi udzielić typowej porady, głównie o charakterze informacyjnym lub wspierającym, dotyczącej trudności i zaburzeń życia rodzinnego	2018_P6S_UW
R1A_U9	potrafi prawidłowo komunikować się, zwłaszcza w sytuacjach związanych z funkcjonowaniem rodziny oraz rozpoznawać typowe zakłócenia komunikacji międzypersonalnej	2018_P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
R1A_K1	rozumie stałą konieczność wszechstronnego rozwijania swojej wiedzy i umiejętności oraz formacji duchowo-moralnej	2018_P6S_KK
R1A_K2	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	2018_P6S_KO
R1A_K3	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	2018_P6S_KK
R1A_K4	ma świadomość konieczności interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów	2018_P6S_KK
R1A_K5	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy, zwłaszcza moralne, związane z życiem indywidualnym i społecznym	2018_P6S_KR

R1A_K6	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego regionu i kraju	2018_P6S_KO
R1A_K7	uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form	2018_P6S_KO

Kierunek: nauki o rodzinie

studia II stopnia, studia stacjonarne, profil ogólnoakademicki

[Katalog kierunków - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)

studia II stopnia, studia stacjonarne, profil ogólnoakademicki

[Katalog kierunków - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się Po ukończeniu studiów absolwent:	Kody charakterystyk VII stopnia PRK do których odnosi się efekt kierunkowy
WIEDZA		
R2A_W1	ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk o rodzinie w systemie nauk oraz ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej	2018_P7S_WG
R2A_W10	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę dotyczącą problematyki diagnozy, terapii i profilaktyki uzależnień	2018_P7S_WG
R2A_W11	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie	2018_P7S_WG
R2A_W12	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę potrzebną do wykonywania zawodu asystent rodziny	2018_P7S_WG
R2A_W13	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu nauki Kościoła katolickiego dotyczącej małżeństwa i rodziny	2018_P7S_WG
R2A_W14	ma pogłębioną wiedzę o poglądach na temat rodziny i o ich historycznej ewolucji oraz zna współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze z zakresu nauk o rodzinie	2018_P7S_WG
R2A_W15	zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur społecznych związanych z funkcjonowaniem rodziny i procesów w strukturach tych zachodzących, a także identyfikowania rządzących nimi prawidłowości	2018_P7S_WG
R2A_W16	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	2018_P7S_WK
R2A_W2	zna terminologię filozofii, nauk prawnych, nauk teologicznych, pedagogiki, psychologii i socjologii na poziomie rozszerzonym	2018_P7S_WG
R2A_W3	ma pogłębioną wiedzę, obejmującą wybrane teorie i wybrane aspekty metodologii filozofii, nauk prawnych, nauk teologicznych, pedagogiki, psychologii i socjologii	2018_P7S_WG
R2A_W4	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach nauk o rodzinie z naukami humanistycznymi i społecznymi, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych	2018_P7S_WG

R2A_W5	ma rozszerzoną wiedzę o człowieku jako twórcy kultury, pogłębioną w odniesieniu do wybranych obszarów aktywności człowieka, takich jak życie małżeńskie i rodzinne oraz edukacja	2018_P7S_WG
R2A_W6	ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (zwłaszcza tych, które wiążą się z funkcjonowaniem rodziny) oraz o relacjach między nimi	2018_P7S_WG
R2A_W7	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu pedagogicznych, psychologicznych i socjologicznych uwarunkowań funkcjonowania rodziny	2018_P7S_WG
R2A_W8	ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę dotyczącą istoty i przebiegu mediacji rodzinnej	2018_P7S_WG
R2A_W9	ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę na temat zjawiska niedostosowania społecznego	2018_P7S_WG
UMIĘTNOŚCI		
R2A_U1	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informację z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy	2018_P7S_UW
R2A_U10	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych	2018_P7S_UK
R2A_U11	posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i w wybranym języku obcym	2018_P7S_UK
R2A_U12	porozumiewa się w języku obcym posługując się komunikacyjnymi kompetencjami językowymi w stopniu zaawansowanym; posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem skomplikowanych tekstów naukowych oraz pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych (w tym badawczych) oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych z zakresu danego kierunku w języku obcym	2018_P7S_UK
R2A_U2	posiada pogłębione umiejętności badawcze, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i konstruowanie narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie nauk o rodzinie	2018_P7S_UW
R2A_U3	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową	2018_P7S_UU
R2A_U4	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do opisu i wyjaśnienia procesów w i zjawisk społecznych wiążących się z funkcjonowaniem rodziny oraz potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane i metody analiz	2018_P7S_UW
R2A_U5	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg oraz prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska społeczne wiążące się z funkcjonowaniem rodziny oraz wykorzystywać w tym celu zaawansowane metody i narzędzia badawcze	2018_P7S_UW
R2A_U6	potrafi posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi, etycznymi) – a zwłaszcza tymi, które wynikają z nauki Kościoła katolickiego – w celu rozwiązywania konkretnych problemów wiążących się z funkcjonowaniem rodziny	2018_P7S_UW
R2A_U7	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i społecznych oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	2018_P7S_UW
R2A_U8	posiada umiejętność prowadzenia działań mediacyjnych pomiędzy skonfliktowanymi członkami rodziny, a szczególnie w sytuacji konfliktów małżeńskich	2018_P7S_UO, 2018_P7S_UW
R2A_U9	posiada umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu asystent rodziny	2018_P7S_UO, 2018_P7S_UW

KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
R2A_K1	rozumie stałą konieczność wszechstronnego rozwijania swojej wiedzy i umiejętności oraz formacji duchowo-moralnej, a także potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny oraz inspirować i organizować rozwój innych osób	2018_P7S_KK
R2A_K2	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role	2018_P7S_KO
R2A_K3	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	2018_P7S_KR
R2A_K4	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy, zwłaszcza moralne, związane z życiem indywidualnym i społecznym	2018_P7S_KR
R2A_K5	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju	2018_P7S_KO
R2A_K6	systematycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, interesuje się aktualnymi wydarzeniami kulturalnymi	2018_P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Jacek Kempa	dr hab. prof. UŚ/profesor uczelni/Dziekan Wydziału Teologicznego
Wojciech Surmiak	dr/adiunkt/Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów
Aleksandra Kłos-Skrzypczak	dr/adiunkt/Dyrektor kierunków: nauki o rodzinie; teologia
Sławomir Zieliński	dr hab./adiunkt/Z-ca Dyrektora kierunku: teologia
Monika Gwóźdź	dr/adiunkt/Z-ca Dyrektora kierunku: nauki o rodzinie/ Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji
Dawid Ledwoń	dr/adiunkt/Z-ca Dyrektora Instytutu Nauk Teologicznych/ Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy międzynarodowej
Antoni Bartoszek	dr hab. prof. UŚ/profesor uczelni
Wojciech Kamczyk	dr/adiunkt
Monika Kornaszewska-Polak	dr/adiunkt/ Wydziałowy Koordynator ds. dostępności w zakresie merytorycznym
Mariola Kozubek	dr/adiunkt/ Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+
Aneta Świdarska	mgr/kierownik organizacyjny Wydziału Teologicznego

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	9
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	18
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	36
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	38
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	59
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	61
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	66
Część III. Załączniki	68
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów: nauki o rodzinie	68
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	71

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Śląski w Katowicach (UŚ) powstał w 1968 r. i jest największą w regionie uczelnią akademicką. Na 8 wydziałach i w 2 szkołach doktorskich kształci, na podstawie ponad 80 programów kształcenia, ponad 22 500 studentów. Zajęcia dydaktyczne prowadzi ok. 1 900 nauczycieli akademickich. Uniwersytet posiada prawo do nadawania stopnia doktora w 22, a doktora habilitowanego w 18 dyscyplinach naukowych. Kierunek rozwoju uczelni, czyli dążenie do uzyskania statusu uczelni badawczej, został określony w *Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020-2025*. Uczelnia szeroko wpisuje się w proces umiędzynarodowienia badań naukowych, dydaktyki oraz mobilności akademickiej. W ramach idei *uniwersytet przez całe życie* działają m.in. Uniwersytety: Dzieci, Młodzieży, Maturzystów, czy Trzeciego Wieku. Mocne wsparcie dla polityki włączania studentów w życie Uniwersytetu uwidacznia się w stale rozwijanej Studenckiej Strefie Aktywności. Organizowany przez Uczelnię Śląski Festiwal Nauki uznawany jest za jedno z najważniejszych wydarzeń popularyzujących naukę w Europie. W celu poprawy jakości kształcenia Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne, do których zaliczyć należy siedziby: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej oraz Szkoły Filmowej.

Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach (WTL), na którym prowadzony jest od roku akad. 2009/2010 kierunek: *nauki o rodzinie*, rozpoczął swoją działalność badawczo-dydaktyczną od roku akad. 2001/2002. Wydział prowadzi zajęcia, w nowoczesnym budynku dydaktycznym, na dwóch kierunkach studiów: *teologia* i *nauki o rodzinie*. Za działalność badawczą, w dyscyplinie stanowiącej dyscyplinę wiodącą ocenianego kierunku, odpowiada Instytut Nauk Teologicznych. Prowadzone badania naukowe Instytutu przekładają się na ofertę dydaktyczną kierunku. Proces dydaktyczny wspierają pracownicy z innych instytutów naukowych funkcjonujących w Uniwersytecie, a także osoby spoza Uczelni pozyskiwane do prowadzenia zajęć specjalistycznych.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kierunek studiów: *nauki o rodzinie* pojawił się w ofercie dydaktycznej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akad. 2009/2010 jako studia I stopnia, a następnie od roku akad. 2012/2013 także na poziomie studiów II stopnia. Od początku przewidywano realizację programu kształcenia zarówno w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy przeprowadziła ocenę tego kierunku w roku 2016 (*Uchwała Nr 286/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 czerwca 2016 r.*).

Koncepcja kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* wpisuje się w misję Uniwersytetu Śląskiego, który jako „wspólnota uczonych i studentów złączonych wzajemnym szacunkiem i zaufaniem nie tylko odpowiada na wzrastające edukacyjne potrzeby społeczności, którym czyni zadość kształcąc na najwyższym możliwym poziomie i prowadząc badania naukowe w poszanowaniu podstawowego prawa akademickiej wolności w dociekaniu Prawdy, lecz także wypełnia istotną służbę społeczną polegającą na wszechstronnym rozwijaniu osobowości oraz formowaniu twórczych postaw i duchowych aspiracji ludzi z nim związanych” (por. *Misja Uniwersytetu Śląskiego*). Kierując się zaś – zawartymi w niej – wartościami prawdy i wiedzy, programy kształcenia „służą nie tylko nabywaniu wiedzy fachowej, ale przede wszystkim mają formować twórcze postawy wobec świata” (*tamże*).

Uniwersytet w swoich działaniach strategicznych zawartych w *Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025* – choć akcentuje nade wszystko przekształcenie w uczelnię badawczą, podkreślając tym samym znaczenie i jakość prowadzonych w nim badań naukowych, to równie znaczącą wagę przywiązuje do prowadzonego w nim na najwyższym poziomie procesu kształcenia. Dydaktyka stanowi bowiem o istocie uniwersytetu jako miejscu przekazywania kolejnym pokoleniom studentów i doktorantów wiedzy, umiejętności i wartości akademickich. Kształcenie winno być powiązane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi. Służy temu między innymi angażowanie studentów w prace zespołów badawczych oraz indywidualizacja kształcenia, zwłaszcza na wyższych latach studiów, a także lokowanie prac dyplomowych studentów w nurcie badań naukowych prowadzonych w uniwersytecie.

Studia na kierunku: *nauki o rodzinie* w ramach studiów I stopnia oferowane są w Wydziale Teologicznym na specjalności: *poradnictwo małżeńskie i rodzinne*. Specjalność ta znajduje stałe zainteresowanie wśród kandydatów na studia, jak i odpowiedzialnych za tworzenie programu kształcenia i czuwanie nad programem dydaktycznym interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Całość programu studiów obejmuje 180 punktów ECTS. Siatka godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych przewiduje 2 033 godziny dydaktyczne (980 godzin wykładów i 1 053 godzin innych form zajęć). W ramach studiów I stopnia istniała możliwość uzyskania kompetencji do wykonywania zawodu nauczyciela. Możliwość ta została stopniowo „wygaszona”, ze względu na nowe rozporządzenie MNiSW odnośnie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Studia w formie niestacjonarnej – chociaż ciągle znajdują się w ofercie dydaktycznej uczelni – nie są prowadzone ze względu na słabe zainteresowanie kandydatów.

Z kolei studia na kierunku: *nauki o rodzinie* w ramach studiów II stopnia oferowane są w Wydziale Teologicznym na specjalności: *mediator i asystent rodziny*. Choć co prawda w dyskusjach ze studentami oraz interesariuszami zewnętrznymi pojawiają się propozycje tworzenia nowych specjalności, to jednak zwycięża opcja utrzymania istniejącej specjalności jako wciąż aktualnej i pożądanej na rynku pracy. W ramach studiów II stopnia zostały już podjęte działania – zlecone powołanej na Wydziale Komisji ds. programu studiów na kierunku: *nauki o rodzinie* – mające na celu wprowadzenie możliwości zdobycia kompetencji przygotowujących do prowadzenia w systemie szkolnym zajęć z „Wychowania do życia w rodzinie”. W planach jest także utworzenie studiów podyplomowych kwalifikacyjnych dla nauczycieli tego przedmiotu. Całość programu studiów obejmuje 120 punktów ECTS. Siatka godzin dydaktycznych na

studiach stacjonarnych przewiduje 855 godzin dydaktycznych (350 godzin wykładów i 505 godzin innych form zajęć). Studia w formie niestacjonarnej – chociaż ciągle znajdują się w ofercie dydaktycznej uczelni – nie są prowadzone ze względu na słabe zainteresowanie kandydatów.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego UŚ w swojej działalności naukowej w znaczący sposób wpisują swoje badania w zagadnienia związane z problematyką małżeństwa i rodziny oraz promocją antropologii integralnej, tak kluczowej dla całościowego zrozumienia treści programowych, poruszanych na kierunku: *nauki o rodzinie*. Wyniki badań, publikowane w szeregu monografii naukowych oraz licznych artykułach, stanowią znaczący przyczynek do merytorycznego rozwoju rozumienia zagadnień związanych z problematyką małżeńsko-rodzinną. Warto zauważyć, że w niektórych publikacjach zbiorowych redagowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych swoje teksty naukowe zamieszczali także studenci i doktoranci Wydziału Teologicznego.

Wśród najważniejszych monografii opublikowanych w ocenianym okresie należy wspomnieć:

1. *Emocje i płeć: studium dynamiki zaangażowania i dystansowania w związkach romantycznych* /**Monika Kornaszewska-Polak** – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020, - 338 s. - (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 4001) – ISBN 978-83-226-3990-0 (120 pkt.)
2. *Asystentura rodziny: teoria, badania, praktyka* /pod red. **Moniki Kornaszewskiej-Polak** – Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza "Humanitas", 2016, - 301 s. – ISBN 978-83-64788-55-0 (5 pkt.)
3. *Dobro małżonków: identyfikacja elementu ad validitatem w orzecznictwie Roty Rzymskiej* /ks. **Andrzej Pastwa** – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2016, - 431 s. - (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3484) – ISBN 978-83-226-3006-8, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/5651> (25 pkt.)
4. *Psychopedagogiczne uwarunkowania odroczenia decyzji o rozwodzie: porównanie małżonków rozwodzących się i zawieszających postępowanie rozwodowe* /**Weronika Juroszek** – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2019, - 302 s. - (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3773) – ISBN 978-83-226-3531-5 URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/18850> (120 pkt.)
5. *Znaczenie postaw rodzicielskich i stylów przywiązania dla funkcjonowania psychospołecznego dziecka w życiu dorosłym* /**Weronika Juroszek** – Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017, - 133 s. – ISBN 978-83-8095-412-0 (120 pkt.)
6. *Sieroctwo jako problem społeczny i moralny* /ks. **Tomasz Gwoździewicz** – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2020, - 260 s. – ISBN 978-83-8099-084-5 (120 pkt.)
7. *Dzisiejsze ataki na rodzinę monogamiczną* /ks. **Alojzy Drożdż**. – Tuchów: Poligrafia Redemptorystów, 2017, - 172 s. - (Scriptum) – ISBN 978-83-7631-746-5 (20 pkt.)
8. *Z rodziny do rodziny* /ks. **Henryk Krzysteczko** – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2016, - 328 s. - (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 84) – ISBN 978-83-7030-993-0 (25 pkt.)
9. *Rodzina wartości? – perspektywa amerykańska* /**Aleksandra Kłos-Skrzypczak** – Katowice: Wydawnictwo Emmanuel, 2016, - 283 s. – ISBN 978-83-65375-64-3 (25 pkt.)
10. *Genderowa rodzina: perspektywa chrześcijańska* /**Ewa Szwarczyńska** – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2018, - 226 s. - (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 89) – ISBN 978-83-8099-045-6 (120 pkt.)
11. *Przymierze: fundamentalne założenia prawodawstwa małżeńskiego Kościoła rzymskokatolickiego i Kościołów ewangelicznych* /**Monika Gwoźdź** – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2019, - 172 s. - (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 3810) – ISBN 978-83-226-3447-9, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/18849> (120 pkt.)

12. *Obraz rodziny w nauczaniu papieża Franciszka* /**Grzegorz Juranek** – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2020, - 141 s. - (Biblioteka Teologiczna Wydziału Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; nr 33) – ISBN 978-83-8099-112-5 (120 pkt.) **[DOKTORANT]**
13. *W stronę antropologii inkluzywnej: głęboka niepełnosprawność intelektualna a człowieczeństwo: studium z zakresu katolickiej teologii niepełnosprawności* /**Anna Maliszewska** – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2019, - 332 s. - (Prace Naukowe UŚ w Katowicach; nr 3821) – ISBN 978-83-226-3590-2, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/1885> (120 pkt.).

Z kolei do istotnych artykułów i rozdziałów w dziełach zbiorowych zaliczyć należy:

1. *King David's fatherhood – the bright and dark sides* /ks. **Maciej Basiuk**/ *Biblica et Patristica Thoruniensia*. - 2018, nr 4, s. 447-461 (9 pkt.)
2. *Taniec Dawida – małżeństwo a wiara* /ks. **Maciej Basiuk**/ *Studia Pastoralne*. - Nr 14 (2018), s. 239-250 (6 pkt.)
3. *Patriotismus in der Familie: Wert oder Identität Eine auf Forschungen der polnischen Mission in Deutschland basierte Studie* /ks. **Ireneusz Andrzej Celary**, Jan Przybyłowski/ *Family Forum*. – T. 10 (2020), s. 127-144 (100 pkt.)
4. *Seniorenseelsorge angesichts der demografischen Lage der polnischen Gesellschaft* /ks. **Ireneusz Celary**/ *Bogosłowska Smotra*. - 2020, nr 5, s. 1095-1113 (70 pkt.)
5. *Christliche Familie und gelebte Evangelisierung nach Papst Franziskus* /ks. **Ireneusz Celary**/ *W: Anthropologie und Spiritualität für das 21. Jahrhundert*. - Rebenburg: Verlag Friedrich Pustet, 2019. - S. 425-441. - ISBN 978-3-7917-3110-0 (5 pkt.)
6. *Media w rodzinie w perspektywie pastoralno-społecznej* /red. ks. **Ireneusz Celary**, Grzegorz Polok – Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2018. - 192 s. - (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; 88) – ISBN 978-83-8099-036-4 (40 pkt.)
7. *Ewangelia rodziny w świetle wybranych pism kardynała Waltera Kaspera* /ks. **Ireneusz Celary**/ *W: Matrimonio et familiae: z problematyki małżeństwa i rodziny* – Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2016, - S. 185-195. – ISBN 978-83-63950-83-5 (20 pkt.)
8. *Responsible procreation – co-responsibility of spouses from adequate anthropology to the legal anthropology of matrimony* /ks. **Andrzej Pastwa**/ *Philosophy and Canon Law*. - Vol. 6 (2020), s. 37-55 (40 pkt.)
9. *Wybór współmałżonka – aspekt zadaniowy, ewolucjonistyczny i planowy* /**Weronika Juroszek**/ *Kwartalnik Pedagogiczny*. - 2017, nr 2, s. 153-167 (10 pkt.)
10. *Wychowanie do okazywania szacunku osobie starszej w rodzinie – w świetle teorii uczenia się* /**Weronika Juroszek**/ *Kwartalnik Naukowy Fides et Ratio*. - 2016, nr 1, s. 195-203 (8 pkt.)
11. *Dogmat o dziewictwie Maryi w kontekście współczesnych pytań o moralną ocenę technik sztucznego zapłodnienia* /**Anna Maliszewska**/ *Teologia w Polsce*. - 2016, nr 2, s. 113-128 (12 pkt.)
12. *Małżeństwo obrazem Trójcy w katechezach papieża Franciszka* /**Anna Maliszewska**/ *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. - 2016, z. 1, s. 26-40 (10 pkt.)
13. *Dzisiejsze ataki na małżeństwo i rodzinę* /ks. **Alojzy Drożdż**/ *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. - 2016, z. 1, s. 113-133 (10 pkt.)
14. *Historia kierunku studiów nauki o rodzinie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* /**Marek Wójtowicz**/ *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. - 2016, z. 1, s. 226-236 (10 pkt.)
15. *Wpływ parafalii na małżeństwo i rodzinę – aspekt moralny* /ks. **Tomasz Gwoździewicz**/ *Teologia i Moralność*. - 2020, nr 1, s. 109-120 (70 pkt.)
16. *"Irrevocabilis consensus personalis": antropologiczne predpokłady systemu manzelskeho prava v CCEO* /ks. **Andrzej Pastwa**/ *Studia Theologica*. (Olomouc). - 2016, c. 2, s. 75-89 (5 pkt.)

17. *Kwestia rodziny i małżeństwa chrześcijańskiego w świetle katechez wygłoszonych przez Ojca Świętego Franciszka w latach 2014/2015* /**Michał Jeżewski**/ Teologia i Moralność. - T. 11, nr 2 (2016), s. 63-83 (7 pkt.) [DOKTORANT]
18. *Marital dialogue: between conflict, agreement and relationship breakdown* /**Monika Kornaszewska-Polak**/ Journal of Perspectives of Economic Political and Social Integration. - 2016, nr 1/2, s. 257-273, DOI: 10.1515/pepsi-2016-0013, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/13677> (9 pkt.)
19. *Miłość jako podstawowa dynamika wychowania w rodzinie w ujęciu Chiary Lubich: wybrane aspekty* /**Mariola Teresa Kozubek**/ Paedagogia Christiana. - 2019, nr 1, s. 365-400, DOI: 10.12775/21243, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/11606> (70 pkt.)
20. *Szanse i ograniczenia modeli pracy asystenta rodziny* /**Marek Kuźnik**/ Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne. - 2016, z. 1, s. 198-211 (10 pkt.)
21. *Przekaz teologii małżeństwa w kościelnych pieśniach ślubnych* /ks. **Antoni Reginek**/ Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne. - 2016, z. 1, s. 79-96, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/19830> (10 pkt.)
22. *Ojcem być i stawać się* /ks. **Henryk Krzysteczko**/ W: *Współczesne ojcostwo: konteksty kulturowe, pedagogiczne i prawne*. - Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2016. - S. 145-161. – ISBN 978-83-8019-379-6 (5 pkt.)
23. *Działania na rzecz rodziny Konferencji Amerykańskich Biskupów Katolickich na początku XXI wieku* /**Aleksandra Kłos-Skrzypczak**/ Wychowanie w Rodzinie. - 2019, t. 1, s. 15-27, DOI: 10.34616/wwr.2019.1.15.27 (70 pkt.)
24. *Korzyści płynące z rodziny zakorzenionej w małżeństwie sakramentalnym: perspektywa Amerykańskich Biskupów Katolickich* /**Aleksandra Kłos-Skrzypczak**/ Family Forum. - T. 7 (2017), s. 15-34, DOI: 10.25167/FF/2017/15-34, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/9667> (8 pkt.)
25. *Wspaniałość kobiety w świetle adhortacji apostolskiej Amoris laetitia* /**Aleksandra Kłos-Skrzypczak**/ Sosnowieckie Studia Teologiczne. - T. 13 (2016/2017), s. 65-76 (3 pkt.)
26. *Rodzic nieobecny a autodestrukcyjne zachowania dziecka w okresie dorastania* /**Marcelina Szymczyk**/ W: *Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych: ujęcie interdyscyplinarne*. - Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2019. - S. 59-71. – ISBN 978-83-8099-061-6 (20 pkt.) [DOKTORANTKA]
27. *Nauczanie papieża Franciszka o rodzinie w kontekście jej powołania do ewangelizacji i wychowania* /ks. **Przemysław Sawa**/ Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne. - 2016, z. 1, s. 58-78, URL: <http://hdl.handle.net/20.500.12128/11930> (10 pkt.)
28. *Catholic doctrine and spirituality and the contemporary understanding of sexuality* /ks. **Przemysław Sawa**/ Teologia i Moralność. - 2019, nr 2, s. 173-197, DOI: 10.14746/TIM.2019.26.2.12 (70 pkt.)
29. *Moralne aspekty stosowania doustnych środków antykoncepcyjnych* /ks. **Antoni Bartoszek**/ W: *Humanizm chrześcijański w medycynie*. - Gdańsk: Grupa Via Medica, 2016. - S. 197-204. – ISBN 978-83-65476-88-3 (5 pkt.)
30. *Rodzina jako wartość w procesie resocjalizacji nieletnich* /**Leokadia Szymczyk**/ W: *Resocjalizacja nieletnich niedostosowanych społecznie: teoria i praktyka*. - Lublin: Wydawnictwo KUL, 2019. - S. 67-82. – ISBN 978-83-8061-693-6 (20 pkt.)
31. *Rola rodziny w rozwijaniu systemu wartości* /**Leokadia Szymczyk**/ Łódzkie Studia Teologiczne. - 2017, nr 1, s. 7-20 (7 pkt.)
32. *Poradnictwo rodzinne jako forma wsparcia małżeństwa i rodziny* /**Leokadia Szymczyk**/ Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne. - 2016, z. 1, s. 183-197 (10 pkt.)

33. *Jak rozmawiać, by uchronić dziecko przed uzależnieniami? – szkic problemu* /**Agata Rzepka, Zuzanna Skorupka**/ W: *Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych: ujęcie interdyscyplinarne.* - Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2019. - S. 26-44 (20 pkt.) [STUDENTKI]
34. *Ewangeliczna miłość. Katolicka stacja radiowa eM 107,6 fm w Katowicach i jej programy o tematyce małżeńsko-rodzinnej* /ks. **Henryk Olszar**/ W: *Media w rodzinie w perspektywie pastoralno-społecznej.* - Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2018. - S. 143-154. – ISBN 978-83-8099-036-4 (20 pkt.)
35. *Teologalna cnota miłości w kształtowaniu rodzin* /**Łukasz Walaszek**/ *Teologia i Moralność.* - 2016, nr 1, s. 211-224 (7 pkt.) [DOKTORANT]
36. *Dialog małżeński: czynniki kształtujące komunikację między małżonkami* /**Justyna Cupiał**/ W: *Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych: ujęcie interdyscyplinarne.* - Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2019. - S. 45-58. - ISBN 978-83-8099-061-6 (20 pkt.) [STUDENTKA]
37. *Dom rodzinny jako istotny podmiot profilaktyki uzależnień młodzieży gimnazjalnej* /**Karolina Gryksa, Aneta Plich**/ W: *Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych: ujęcie interdyscyplinarne.* - Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2019. - S. 10-25. – ISBN 978-83-8099-061-6 (20 pkt.) [STUDENTKI]

Wydział, na którym prowadzony jest kierunek: *nauki o rodzinie*, posiada kategorię naukową „A”. W roku akademickim 2021/2022 na Wydziale zatrudnionych jest 38 pracowników badawczo-dydaktycznych i 1 pracownik dydaktyczny. W latach 2016-2021 trzech pracowników uzyskało tytuł naukowy profesora, czterech stopień doktora habilitowanego, a pięciu stopień doktora. Wydział wypromował w sumie 25 doktorów nauk teologicznych.

Tytuł naukowy profesora:

1. **Ks. prof. dr hab. Ireneusz Celary**, 12 października 2016 r., tytuł profesora nauk teologicznych na podstawie dorobku naukowego oraz monografii: *Duszpasterstwo rodzin w Polskiej Misji Katolickiej w Wiedniu w latach 1981-2010*, Wiedeń: Janineum, 2013.
2. **Ks. prof. dr hab. Artur Malina**, 20 czerwca 2018 r., tytuł profesora nauk teologicznych na podstawie dorobku naukowego oraz monografii: *Przemienienie Jezusa. Studium narracji i teologii tekstów Nowego Testamentu*, Tarnów: Biblos 2016, ss. 287.
3. **Ks. prof. dr hab. Leszek Szewczyk**, 11 maja 2020 r., tytuł profesora nauk teologicznych na podstawie dorobku naukowego oraz monografii: *Głoszenie słowa Bożego w środowisku zsekularyzowanym*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego 2019, ss. 328.

Stopień doktora habilitowanego:

1. **Dr hab. Marek Wójtowicz**, stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia nadany 15.02.2017 r. przez Radę Wydziału Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Najważniejsze osiągnięcie: *Zakład Pascala – argumentacja i działanie*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2016, ss. 286.
2. **Ks. dr hab. Roman Buchta**, stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie nauki teologiczne nadany 23.01.2018 r. przez Radę Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Najważniejsze osiągnięcie: *Mistagogia w polskiej refleksji i praktyce katechetyczno-duszpasterskiej po II Soborze Watykańskim*, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2017, ss. 524.
3. **Dr hab. Anna Woźnica** (Maliszewska), stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie nauki teologiczne, specjalność: teologia dogmatyczna nadany 14.01.2020 r. przez Radę Naukową Instytutu Nauk Teologicznych w Wydziale Teologicznym UŚ. Najważniejsze osiągnięcie: *W stronę antropologii inkluzywnej: głęboka niepewność*

intelektualna a człowieczeństwo. Studium z zakresu katolickiej teologii niepełnosprawności, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2019, ss. 332.

4. **Ks. dr hab. Damian Bednarski**, stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, w dyscyplinie nauki teologiczne, specjalność: historia Kościoła nadany 14.01.2020 r. przez Radę Naukową Instytutu Nauk Teologicznych w Wydziale Teologicznym UŚ. Najważniejsze osiągnięcie: *Biskup Józef Gawlina jako opiekun Polaków na emigracji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2019, ss. 566.

W ocenianym okresie nauczyciele akademicy Wydziału realizowali także 6 projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

1. Dr Monika Czarnuch-Sodzawiczny, *Tekst i znaczenie Ewangelii Marka w jej pierwszym greckim komentarzu. Studium "Wyjaśnienia do Ewangelii Marka" Teofylakta z Ochrydy*, NCN – PRELUDIUM 7, 6.02.2015-5.02.2018, koszt projektu – budżet: 62 517,00 PLN.
2. Dr hab. Anna Woźnica (Maliszewska), prof. UŚ, *Człowieczeństwo a niepełnosprawność intelektualna. Studium z zakresu teologii niepełnosprawności*, NCN – SONATA 11, 17.01.2017-16.01.2019, koszt projektu – budżet: 86 450,00 PLN.
3. Ks. dr Maciej Basiuk, *Pogrzeb i grób w tradycjach o patriarchach zawartych w Księdze Rodzaju. Status quaestionis*, NCN – MINIATURA, 20.09.2017-19.09.2018, koszt projektu – budżet: 11 330,00 PLN.
4. Ks. dr hab. Arkadiusz Wuwer, prof. UŚ, „*Myśląc Ojczyzna...*”, MNiSW – Dialog, 13.04.2018-12.09.2018, koszt projektu – budżet: 193 200,00 PLN.
5. Ks. dr Wojciech Kamczyk, *Kościół w świetle listów Awita z Vienne*, NCN – MINIATURA 2, 15.09.2018-14.09.2019, koszt projektu – budżet: 9 240,00 PLN.
6. Ks. dr hab. Henryk Olszar, prof. UŚ, *Panteon Górnos Śląski – badania naukowe*, MNiSW – Dialog, 22.02.2019-21.08.2021, koszt projektu – budżet: 615 250,00 PLN.

Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach w 2018 roku został uhonorowany *Złotym Laurem Umiejętności i Kompetencji Pro Publico Bono* przez Śląską Regionalną Izbę Gospodarczą. W tej samej kategorii zostali także wyróżnieni dr Mariola Kozubek oraz ks. prof. dr hab. Józef Budniak, prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku: *nauki o rodzinie*.

Prowadzony na kierunku: *nauki o rodzinie* proces dydaktyczny wpisuje się w prowadzone na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach badania naukowe. Zakotwiczenie kierunku w ponad pięćdziesięciu procentach w dziedzinie nauk teologicznych i dyscyplinie nauki teologiczne jako dziedzinie i dyscyplinie wiodącej sprawia, iż naturalną i przeważającą bazą naukową kierunku stanowią pracownicy badawczo-dydaktyczni Instytutu Nauk Teologicznych (INT), prowadzący badania w zakresie szeroko rozumianej teologii teoretycznej (spekulatywnej), jak i praktycznego wymiaru badań teologicznych w ich społecznym wymiarze (jak np. pastoralnym, moralnym, bioetycznym, historycznym, sakramentalnym czy prawno-kanonicznym). Kierunek: *nauki o rodzinie* – jako z definicji kierunek interdyscyplinarny – czerpie także z badań naukowych innych dyscyplin, wykorzystując wiedzę i doświadczenie dydaktyczne pracowników naukowych innych instytutów obecnych w Uniwersytecie Śląskim, a także poza społecznością akademicką Uczelni, jak chociażby w przypadku realizacji modułów dotyczących zagadnień związanych z naukami medycznymi. Studenci są zapraszani do tworzonych w ramach powstających w INT zespołów badawczych oraz realizacji projektów dydaktycznych, które niestety w ostatnich latach, w wyniku pandemii, zostały mocno okrojone (por. np. zespół badawczy – *Ekologia integralna*). Studenci są zapraszani do publikacji swoich badań naukowych na forum nie tylko studenckich czasopism naukowych (np. „Silesia Superior”), ale i punktowanych czasopism naukowych czy dzieł zbiorowych.

Na studiach I stopnia, na kierunku: *nauki o rodzinie*, do kluczowych kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy zaliczyć należy nie tylko posiadanie przez studenta uporządkowanej wiedzy z zakresu metodologii nauk o rodzinie oraz szczegółowej wiedzy z zakresu psychologicznych, pedagogicznych,

socjologicznych, historycznych i prawnych uwarunkowań funkcjonowania rodziny, co wpisuje się bezpośrednio w interdyscyplinarność ocenianego kierunku, ale nade wszystko uporządkowanej wiedzy z zakresu teologii jako dyscypliny wiodącej kierunku. Zawierają się tutaj takie efekty uczenia w zakresie wiedzy jak: biblijne podstawy nauki Kościoła katolickiego dotyczące małżeństwa i rodziny, szczegółowa wiedza z zakresu nauczania Kościoła katolickiego dotycząca małżeństwa i rodziny, podstawowa wiedza z dziedziny bioetyki, szczególnie w aspekcie zagadnień dotyczących życia małżeńskiego i rodzinnego oraz naturalnych metod planowania rodziny. W zakresie umiejętności, oprócz podstawowych kompetencji koniecznych do przygotowywania akademickich prac prezentacji o charakterze naukowym i badawczym oraz korzystania zarówno z literatury polskiej jak i obcojęzycznej i pracy pod kierunkiem opiekuna naukowego, trzeba zwrócić szczególną uwagę na umiejętności związane z zastosowaniem zdobytej wiedzy teoretycznej w procesie analizy konkretnych procesów zjawisk społecznych, wiążących się z funkcjonowaniem rodziny, przy jednoczesnej umiejętności wskazania ich przyczyn, przebiegu oraz prognozowania ich dalszych konsekwencji. Istotnym wydaje się także umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy w typowych sytuacjach profesjonalnych. Do jednego z istotnych efektów kształcenia w zakresie umiejętności zaliczyć należy prawidłowe posługiwanie się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi i moralnymi) w celu rozwiązywania konkretnego zadania wiążącego się z funkcjonowaniem rodziny. Umiejętność ta winna być w szczególności sposobem wynikiem zdobycia wiedzy z zakresu dyscypliny wiodącej. Wśród kompetencji społecznych należy mieć świadomość: potrzeby interdyscyplinarności w podejściu do rozwiązywania problemów, konieczności identyfikacji i rozstrzygnięcia dylematów (zwłaszcza o charakterze moralnym) w zakresie życia jednostki i społeczeństwa oraz odpowiedzialności za zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego regionu i kraju.

Na studiach II stopnia, na kierunku: *nauki o rodzinie* do najważniejszych kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy zaliczyć należy nie tylko pogłębioną wiedzę w zakresie metodologii stosowanej w naukach o rodzinie i pogłębioną wiedzę w zakresie powiązania nauk o rodzinie z naukami humanistycznymi i społecznymi, co umożliwi integrację perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych, ale i uporządkowaną i pogłębioną wiedzę w zakresie wykonywania zawodu asystenta rodziny oraz istoty i przebiegu mediacji rodzinnej (co wpisuje się bezpośrednio w proponowaną na studiach specjalizację). Przygotowywanie do zawodu mediatora i asystenta wzmacniane jest poprzez realizację takich efektów kształcenia jak chociażby wiedza dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie czy niedostosowanie społeczne. Dyscyplina wiodąca realizowana jest przez takie efekty uczenia się w zakresie wiedzy jak: posiadanie pogłębionej wiedzy o poglądach na temat rodziny i ich historycznej ewolucji oraz posiadanie uporządkowanej, pogłębionej i prowadzącej do specjalizacji szczegółowej wiedzy z zakresu nauki Kościoła katolickiego dotyczącej małżeństwa i rodziny. W zakresie umiejętności student tego kierunku powinien wykazywać się takimi kompetencjami jak pogłębiona umiejętność przygotowywania różnego rodzaju prac pisemnych oraz wystąpień ustnych (także w języku obcym). Ponadto umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielne działania, które zmierzają do rozwijania swoich zdolności i kierowania własną karierą zawodową oraz potrafi prowadzić działania mediacyjne pomiędzy skonfliktowanymi członkami rodzin oraz posiada umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu: asystent rodziny. Jeśli chodzi o kompetencje społeczne, to z pewnością należy zwrócić uwagę na umiejętność współdziałania i pracy w grupie, przy jednoczesnym określaniu zadań priorytetowych. Ponadto ważną kompetencją społeczną jest umiejętność identyfikacji i właściwego rozstrzygnięcia dylematów moralnych czy to o indywidualnym, czy to społecznym charakterze.

Koncepcja kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* wpisuje się w potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, wyrażane wielokrotnie w rozmowach prowadzonych ze studentami i absolwentami. Potrzeby te są akcentowane także w opiniach absolwentów zebranych przez uniwersyteckie Biuro Karier UŚ oraz w rozmowach z interesariuszami zewnętrznymi, którzy są zaangażowani w prowadzony na kierunku proces dydaktyczny, poprzez umożliwianie studentom realizacji praktyk zawodowych w reprezentowanych przez nich instytucjach, prowadzenie specjalistycznych zajęć dydaktycznych, czy oferowanie miejsc pracy absolwentom.

Absolwenci kierunku: *nauki o rodzinie* znajdują zatrudnienie w licznych instytucjach i ośrodkach pomocowych, które w swej działalności statutowej mają szeroko rozumianą pomoc małżeństwom i rodzinie. Wśród instytucji stale otwartych na współpracę w zakresie zatrudnienia absolwentów są chociażby interesariusze zewnętrzni Wydziału tacy jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej; Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Zabrze, Fundacja Pomocy Dzieciom ULICA w Bytomiu.

W profilu absolwenta kierunku: *nauki o rodzinie* należałoby wskazać nade wszystko, że absolwent wykazuje się pogłębionymi umiejętnościami badawczymi, dzięki którym rozwiązuje złożone problemy w zakresie nauk o rodzinie; umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do kierowania własną karierą zawodową; potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg oraz prognozować i modelować złożone procesy społeczne wiążące się z funkcjonowaniem rodziny; posługuje się systemami normatywnymi, normami i regułami (prawnymi oraz etycznymi), w szczególności normami Kościoła katolickiego w celu rozwiązywania konkretnych problemów wiążących się z funkcjonowaniem rodziny; integruje wiedzę z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych i społecznych oraz jej zastosowania w nietypowych, profesjonalnych sytuacjach; może prowadzić działania mediacyjne pomiędzy skonfliktowanymi członkami rodziny, a szczególnie w sytuacji konfliktów małżeńskich; posiada umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu asystenta rodziny.

Kompetencje społeczne absolwenta kierunku: *nauki o rodzinie* dotyczą zrozumienia dla stałej konieczności wszechstronnego rozwijania swojej wiedzy oraz formacji duchowo-moralnej. Absolwent potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, a także potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy, zwłaszcza moralne, związane z życiem indywidualnym i społecznym oraz aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu i kraju.

Duża grupa absolwentów porozumiewa się w języku obcym (głównie angielskim), posługując się kompetencjami językowymi w stopniu komunikatywnym i zadowalającym. Posiada umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów naukowych oraz wystąpień ustnych dotyczących zagadnień szczegółowych. Umiejętności te w dużej mierze zależą także od poziomu znajomości języka obcego z poprzednich etapów edukacji. Pewnym mankamentem w realizacji lektoratów językowych w salach dydaktycznych na Wydziale Teologicznym, jest brak specjalistycznych pomieszczeń i narzędzi do praktykowania zaawansowanych metod nauki języka obcego. Stąd nie wszyscy studenci kończą studia z pełną możliwością komunikowania się w mowie i piśmie w języku obcym. Obecnie trwające prace nad zmianą programów kształcenia na tym kierunku wezmą pod uwagę także to zagadnienie.

Z pewnością jedną z cech wyróżniających koncepcję kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* realizowanego na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach jest ponad pięćdziesięcioprocentowy udział w programie kształcenia dyscypliny: nauki teologiczne, co umożliwia w większym stopniu ukazanie integralnej antropologii oraz eklezjalnego wymiaru nauczania dotyczącego małżeństwa i rodziny. Oferowane na WTL UŚ specjalności nie są elementem, który wpisywałby się w ich konkurencyjność czy powtarzalność w stosunku do ościennych ośrodków badawczo-dydaktycznych, także oferujących studia na kierunku: *nauki o rodzinie*.

W ugruntowywanie programu kształcenia i samej koncepcji rozumienia studiów nad małżeństwem i rodziną wpisuje się nie tylko mobilność kadry akademickiej i studentów, ale i organizowane międzynarodowe spotkania studentów i nauczycieli akademickich na platformach internetowych (np. ze studentami Uniwersytetu LUMSA w Rzymie i Uniwersytetu w Salerno). Ważnym elementem w procesie uwrażliwiania na międzynarodowe standardy oraz konieczności wprowadzania ich w życie wspólnoty akademickiej WTL w Katowicach oraz ich szczegółowych aplikacji dla kierunku: *nauki o rodzinie* jest fakt, iż jeden z naszych pracowników – dr Mariola Kozubek – jest ekspertem komisji akredytacyjnej przy

AVEPRO, czyli Agencji Stolicy Apostolskiej do Spraw Oceny i Promocji Jakości Kształcenia na Uniwersytetach i Wydziałach Kościelnych.

Począwszy od wprowadzenia możliwości realizacji – przez studenta – studiów I stopnia na kierunku: *nauki o rodzinie*, przygotowującej do prowadzenia zajęć „Wychowania do życia w rodzinie” w systemie szkolnym, studenci realizowali wymagane w *Rozporządzeniu Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r.* warunki przygotowania merytorycznego i psychologiczno-pedagogicznego oraz odbywali w szkołach wymagane praktyki pedagogiczne, będąc ze strony Wydziału pod stałą opieką opiekuna praktyk pedagogicznych. W związku z wprowadzeniem nowego *Rozporządzenia z dnia 2 sierpnia 2019 r.* i po zasięgnięciu opinii studentów oraz interesariuszy zewnętrznych podjęto decyzję o przeniesieniu specjalności *nauczycielskiej* na studia II stopnia z możliwością realizacji tej specjalności przez studentów, którzy ukończyli w ramach studiów I stopnia studia na tym samym kierunku. Przygotowanie nowego programu studiów, uwzględniającego wprowadzenie wynikających z rozporządzenia zmian, zlecono powołanej na wydziale *Komisji ds. przygotowania nowego programu studiów na kierunku: nauki o rodzinie*, który po zatwierdzeniu przez Senat UŚ wejdzie w życie począwszy od roku akad. 2022/2023.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Kształcenie na kierunku: *nauki o rodzinie* na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oferowane jest w ramach studiów o profilu ogólnoakademickim na studiach I stopnia (licencjackich) i II stopnia (magisterskich). W ofercie dydaktycznej istnieje możliwość studiowania zarówno w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, choć aktualnie studenci kształcą się jedynie na studiach stacjonarnych, ze względu na brak wystarczającej liczby kandydatów na studia prowadzone w trybie niestacjonarnym.

Treści programowe odzwierciedlają interdyscyplinarny, wszechstronny charakter kierunku: *nauki o rodzinie*, który realizowany jest w ramach modułów przedstawionych w programie kształcenia i powiązanych ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się. Nauczyciele akademicy realizujący dany moduł to zasadniczo pracownicy badawczo-dydaktyczni, prowadzący oprócz działalności dydaktycznej także badania naukowe, związane z tematyką modułu. Na początku roku akademickiego każdy z prowadzących zajęcia dydaktyczne jest zobowiązany do przygotowania sylabusu, konkretyzującego opisy treści programowych znajdujących się w poszczególnych modułach. W sylabusach zawarte są: bardziej szczegółowy opis treści zajęć, wykaz literatury przedmiotu, zgodny z aktualnym stanem wiedzy, stosowane metody dydaktyczne oraz metody i kryteria oceniania ze szczególnym uwzględnieniem ustalenia oceny końcowej modułu (OKM), co jest szczególnie istotne w przypadku modułów prowadzonych przez kilku nauczycieli akademickich.

W ramach studiów I stopnia studenci mają obowiązek realizacji czterech modułów: „Język obcy”, a każdy z nich obejmuje 30 godz. zajęć oraz 30 godz. pracy własnej studenta. Moduły 1, 2, 3 kończą się zaliczeniem, zaś moduł 4 zaliczeniem i egzaminem. Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają możliwość wyboru jednego lektoratu spośród następujących języków obcych:

- angielski
- francuski
- niemiecki
- hiszpański
- rosyjski.

Kierunek: *nauki o rodzinie* przypisany został do pasma humanistyczno-społecznego. Warunkiem uczestnictwa w pasmach językowych jest rejestracja do grupy w terminie internetowej rejestracji, za pośrednictwem serwisu USOSweb. Przed rejestracją do grupy student obligatoryjnie rozwiązuje test

poziomujący, zamieszczony na platformie elearningowej. Lektorat z języka angielskiego odbywa się na poziomie od B1+ do C1. Program kształcenia zakłada, że każdy ze studentów po zakończeniu lektoratu osiąga znajomość języka na poziomie B2.

Metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów – w opisie każdego modułu zawarta jest informacja o zadaniach, które student powinien zrealizować w ramach pracy własnej oraz przewidziana na to liczba godzin. W zajęciach wykorzystywane są aktywizujące formy pracy ze studentami (np. warsztaty, konwersatoria, debaty, dyskusje), co znajduje odzwierciedlenie w opisach modułów i sylabusów. Stosowane metody kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wiele modułów, a zwłaszcza wykłady monograficzne oraz seminaria dyplomowe i magisterskie, a także aktywność naukowa studentów w Studenckim Kole Nauko Rodzinie „Pro” przygotowuje i umożliwia udział w prowadzeniu badań z zakresu *nauk o rodzinie*. Wymiernym tego efektem są publikacje naukowe studentów, o których mowa w kryterium 1.

Od semestru letniego 2019/2020 do semestru letniego 2020/2021, po wprowadzeniu w Uczelni poziomu 2 zabezpieczeń epidemiologicznych w związku z COVID-19, zgodnie z [Zarządzeniem Rektora nr 179/2020 z dnia 16 października 2020 r.](#), wszystkie moduły prowadzono z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W okresie kształcenia zdalnego nauczyciele akademicy korzystali z aplikacji Zoom oraz w zdecydowanej większości przypadków z zalecanych przez władze Uczelni platform Ms Teams i Moodle. Wszystkie te aplikacje umożliwiły nie tylko realizację zajęć dydaktycznych zgodnie z ich harmonogramem, ale i prowadzenie konsultacji, korespondencję ze studentami, udostępnianie materiałów wspomagających proces dydaktyczny (skrypty, publikacje naukowe) i weryfikację efektów kształcenia (testy kontrolne, tezy egzaminacyjne, możliwość elektronicznego przesyłania prac studenckich osobie prowadzącej). Platformy te stanowiły także konieczną pomoc w spotkaniach nauczycieli akademickich, przy organizacji dydaktyki oraz całego procesu zarządzania kierunkiem studiów.

Na poziomie uczelni dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia są zawarte w [Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#). Są to: IDS – indywidualne dostosowanie studiów; IOS – indywidualna organizacja studiów; ITS – indywidualny tok studiów. Szczegółowe informacje dotyczące dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów zawarto w kryterium 8 niniejszego raportu.

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych. Liczba godzin przewidzianych dla realizacji treści wynika z koniecznego zaangażowania czasowego studenta, niezbędnego do osiągnięcia zaplanowanych efektów kształcenia, co wyraża liczba punktów ECTS przypisanych do poszczególnych modułów (1 pkt ECTS = 25-30 godzin). Całkowity czas trwania kształcenia podzielony jest, w ramach poszczególnych modułów, na liczbę godzin kontaktowych, tj. realizowanych z udziałem nauczyciela akademickiego i liczbę godzin pracy własnej studenta.

W procesie kształcenia student ma możliwość nabycia kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. Oferta dydaktyczna Wydziału zawiera zajęcia kursoryczne, wykłady monograficzne oraz fakultety prowadzone przez pracowników badawczo-dydaktycznych oraz profesorów wizytujących w językach obcych (najczęściej angielskim, włoskim, niemieckim). Zajęcia te kierowane są nie tylko do studentów *nauk o rodzinie*, ale również teologii oraz innych kierunków prowadzonych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Ważnym aspektem kształcenia jest przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej. Podczas przygotowywania prac dyplomowych studenci są włączani w prace badawcze, prowadzone przez opiekunów prac. Opiekunowie posiadają odpowiednie kompetencje językowe, dzięki czemu seminaria dyplomowe pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z wykorzystaniem źródeł i materiałów obcojęzycznych.

Planowanie harmonogramu zajęć dydaktycznych reguluje [Zarządzenie nr 85/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r.](#) Harmonogram zajęć, zgodnie z Regulaminem studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, jest udostępniany studentom co najmniej tydzień przed rozpoczęciem semestru. Przed rozpoczęciem

semestru planiści przygotowują harmonogram zajęć, który jest spójny z programem studiów. Zajęcia organizowane są tak, by wykorzystać w sposób optymalny infrastrukturę dydaktyczną (zajęcia prowadzone są z różną częstotliwością: co tydzień bądź w tygodnie parzyste/nieparzyste, w tzw. blokach dydaktycznych). Po opublikowaniu wstępnego harmonogramu prowadzący zajęcia i studenci mogą zgłaszać zauważone błędy oraz dokonywać zmian optymalizujących harmonogram (np. dopasowanie wielkości sal do ilości osób w grupie; unikanie zbędnych „okienek” w ramach poszczególnych dni zajęć). Harmonogram zajęć uwzględnia możliwość uczestnictwa studentów w konsultacjach pracowników o wyznaczonej dla wszystkich godzinie (13:00-13:45). Zajęcia dla studentów I stopnia prowadzone są od wtorku do piątku, zaś – na prośbę studentów II stopnia kierunku skierowaną do prodziekana ds. kształcenia i studentów – od wtorku do czwartku, co pozwala na większą pracę własną studenta, zgłębianie literatury niezbędnej do przygotowywania pracy magisterskiej, czy w niektórych przypadkach na podjęcie przez studentów pracy zarobkowej w niepełnym wymiarze godzin.

Dominującymi formami zajęć dydaktycznych na kierunku: *nauki o rodzinie* są: wykłady (uczestniczą w nich wszyscy studenci danego roku studiów) oraz ćwiczenia. Mała liczebność grup ćwiczeniowych, 8-12 studentów, pozwala na indywidualne wsparcie badawczo-dydaktyczne. Istotną częścią studiów są seminaria dyplomowe. Student dokonuje wyboru seminarium z listy zgłoszonych seminariów w danym roku akademickim, a liczebność studentów w grupie seminaryjnej nie przekracza 10 osób (1 student = 3 godziny do pensum), co pozwala na indywidualne wsparcie w przygotowywaniu pracy dyplomowej.

Praktyki realizowane na kierunku: *nauki o rodzinie* umożliwiają: zapoznanie się ze strukturą organizacyjną Instytucji; zapoznanie się z podstawową dokumentacją prowadzoną przez Instytucję; obserwację współpracy Instytucji ze środowiskiem lokalnym; obserwację sposobów pozyskiwania środków na działalność statutową; obserwację metod planowania działań oraz organizacji nowych inicjatyw, poszerzających działalność Instytucji, obserwację stosowanych przez zespół metod pracy; asystowanie w wyznaczonych zajęciach wpisujących się w działalność statutową Instytucji.

Celem praktyk jest zapoznanie się z działalnością programową instytucji świadczących wieloaspektową pomoc rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin w sytuacjach trudnych. Obecnie prowadzona jest współpraca z 38 instytucjami, w których studenci mogą odbywać praktyki. Zgodnie z [Regulaminem praktyk](#), student sam wybiera instytucję, w której podejmie praktykę, zostaje ona zatwierdzona przez wydziałowego opiekuna praktyk. Współpraca z instytucjami jest oparta o stosowne porozumienia zawierane pomiędzy Uniwersytetem Śląskim reprezentowanym przez prodziekana ds. kształcenia i studentów WTL a przedstawicielem instytucji przyjmującej studenta na praktykę. Opiekun praktyk przygotowuje studentów do odbycia praktyki (podczas spotkań informacyjnych i kontaktów indywidualnych w czasie konsultacji) oraz stosowną dokumentację. Ponadto: pełni nadzór nad przebiegiem praktyk oraz weryfikuje uzyskanie efektów kształcenia, na podstawie analizy prowadzonej przez studenta dokumentacji (dziennik praktyk), co stanowi podstawę do zaliczenia praktyki i uzyskania wymaganych programem studiów efektów kształcenia. Student odbywa praktykę pod nadzorem opiekuna praktyki, który potwierdza przebieg praktyki w dokumentacji studenta.

Przebieg praktyk zawodowych:

- na III roku studiów I stopnia – praktyka ciągła w ogólnym wymiarze 150 godz. (min. 8 godz./tydzień). Termin odbywania praktyk to semestr zimowy (październik – luty);
- na I roku studiów II stopnia – praktyka ciągła w ogólnym wymiarze 60 godz. (min. 5 godz./tydzień). Termin odbywania praktyk to semestr letni (luty – czerwiec).

Po zakończeniu praktyki, wyznaczony przez instytucję, opiekun praktyk przygotowuje stosowną opinię na temat predyspozycji kandydata do pracy w danej instytucji. Dokument ten potwierdza dyrektor placówki stosowną pieczęcią i podpisem. Zgromadzona dokumentacja stanowi podstawę do zaliczenia praktyki przez wydziałowego opiekuna praktyk zawodowych i jest jednym z elementów zaliczenia roku studiów. Do podstawowych dokumentów zaliczenia praktyk należą:

1. dziennik praktyk poświadczający odbycie poszczególnych zajęć,
2. oświadczenie Studenta o znajomości podstawowych zasad organizacji praktyk,

3. ogólna charakterystyka instytucji, w której odbywa się praktyka,
4. opinia i ocena opiekuna praktyki sporządzona po zakończeniu praktyk zawodowych,
5. raport z przebiegu praktyki zawodowej.

Na potrzeby realizacji praktyk zawodowych wykorzystywana jest infrastruktura instytucji przyjmujących, z której studenci korzystają by jeszcze efektywniej zrealizować cele praktyk.

Sposób organizacji kształcenia spełnia reguły i wymagania wynikające z art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. [Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#). Program studiów dostosowany został również do standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z [Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 sierpnia 2019 r.](#) Proces kształcenia jest realizowany w postaci zajęć lub grup zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela. W przypadku kierunku: *nauki o rodzinie*, studiów o profilu ogólnoakademickim, program obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 54% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Liczba godzin zajęć zorganizowanych i punktów ECTS przedstawia się następująco:

Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	Zajęcia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Psychologia	930	84
	Pedagogika		
	Praktyka zawodowa		
Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Podstawy dydaktyki	60	3
	Emisja głosu		
Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	90	9
	Praktyki zawodowe	60	

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki rekrutacji na studia określone są każdorazowo w uchwale Senatu Uniwersytetu Śląskiego. Cały proces rekrutacyjny obsługiwany jest przez system Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK), a w ramach Wydziału procesem przyjmowania na studia zajmuje się powoływana przez rektora UŚ Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Szczegółowy i przejrzysty dla kandydata sposób postępowania rekrutacyjnego zamieszczony jest na stronie internetowej Uniwersytetu: [Rekrutacja na studia](#). Tam można znaleźć szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji na studia w roku akademickim 2020/2021, 2021/2022 oraz rekrutacji na przyszły rok akademicki 2022/2023, zgodnie z Uchwałą 144/2021 Senatu UŚ z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2022/2023. Obecność materiałów związanych z rekrutacją na przyszły rok akad. pozwala potencjalnym kandydatom na studia nie tylko na wybór kierunku studiów, ale i na wcześniejsze zaznajomienie się z konkretnymi wymaganiami rekrutacyjnymi.

Na kierunku: *nauki o rodzinie* rekrutacja prowadzona jest na studia I i II stopnia zarówno w systemie stacjonarnym jak i niestacjonarnym. Co roku ustalany jest dla każdego poziomu i formy studiów limit przyjęć (20 osób). Dodatkowo w ramach studiów Wydział oferuje po 2 miejsca dla kandydatów z zagranicy. Studenci na studiach niestacjonarnych zobowiązani są do wnoszenia opłat za usługi edukacyjne. Wysokość opłat podawana jest do wiadomości w odrębnym zarządzeniu rektora UŚ.

Chociaż ciągle w ofercie Wydziału są przewidziane studia na kierunku: *nauki o rodzinie* zarówno w formie stacjonarnej jak i niestacjonarnej, to ze względu na zbyt małe zainteresowanie kandydatów na studia w formie niestacjonarnej, prodziekan ds. kształcenia i studentów wystąpi w najbliższym czasie do Rady Dydaktycznej Wydziału z wnioskiem o wyrażenie opinii w przedmiocie zamknięcia niestacjonarnej formy studiów.

Studia I stopnia

Jeśli chodzi o szczegółowe warunki rekrutacji na studia I stopnia (forma stacjonarna i niestacjonarna), to są one następujące:

1. Dla kandydatów z „nową maturą”:

Wynik uzyskany w części pisemnej egzaminu maturalnego z języka polskiego. Jeżeli kandydat zdawał egzamin na poziomie podstawowym i rozszerzonym, pod uwagę brany będzie wynik korzystniejszy.

2. Dla kandydatów ze „starą maturą”:

Średnia ocen z języka polskiego (część pisemna i ustna) z egzaminu dojrzałości zgodnie ze skalą:

Matura do 1991 roku	Matura po 1991 roku
5 – 100%	6 – 100%
4 – 70%	5 – 90%
3 – 30%	4 – 75%
	3 – 50%
	2 – 30%

3. Przepisy rekrutacyjne przewidują także procedurę uznawania świadectw dla kandydatów z maturą międzynarodową - dyplom IB (International Baccalaureate), dla kandydatów z maturą międzynarodową, maturą europejską - dyplom EB (European Baccalaureate) i dla kandydatów z maturą międzynarodową.

4. W procesie rekrutacyjnym przewidziano także ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym dla laureatów olimpiad. Szczegółowa procedura uznania powyższych uprawnień dostępna jest na [stronie internetowej Uczelni](#).

Studia II stopnia

W przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia na kierunku: *nauki o rodzinie* kandydaci muszą przedstawić dyplom ukończenia studiów na kierunkach przyporządkowanych do obszaru: *nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk medycznych, nauk o zdrowiu*. O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej utworzonej na podstawie średniej ocen ze studiów.

Średnia ocen ze studiów przeliczana jest na punkty według poniższych zasad:

Przeliczenie średniej ocen na punkty			
wg skali ocen 1 ÷ 6		wg skali ocen 2 ÷ 5	
średnia	punkty	średnia	punkty
5,76 – 6,00	100	4,76 – 5,00	100
5,51 – 5,75	95	4,51 – 4,75	95
5,26 – 5,50	90	4,26 – 4,50	90
5,01 – 5,25	85	4,01 – 4,25	85
4,76 – 5,00	80	3,76 – 4,00	80
4,51 – 4,75	75	3,51 – 3,75	75
4,26 – 4,50	70	3,26 – 3,50	70
4,01 – 4,25	65	3,01 – 3,25	65

3,76 – 4,00	60	3,00	60
3,51 – 3,75	55	poniżej	0
3,26 – 3,50	50		
3,01 – 3,25	45		
3,00	40		
poniżej	0		

Absolwentom studiów pierwszego stopnia na kierunku: *nauki o rodzinie* liczba uzyskanych punktów zostaje pomnożona x 1,2. Kandydat na studia jest zobowiązany do dostarczenia poprzez system Internetowej Rekrutacji Kandydatów (w formie załącznika): skan dokumentu, potwierdzającego średnią ocen ze studiów.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni w tym uczelni zagranicznej określony jest zapisami *Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (§ 17, punkty 4-5)*. Student, w razie ubiegania się o przeniesienie z innej uczelni, jest zobowiązany do złożenia dziekanowi wydziału przyjmującego wniosku z uzasadnieniem wraz z wykazem dokumentów poświadczających dotychczasowy przebieg studiów. Wniosek powinien być zaopiniowany przez właściwy organ uczelni macierzystej. Decyzję w sprawie przeniesienia studenta podejmuje prodziekan ds. kształcenia i studentów, określając – w razie konieczności po konsultacji z dyrektorem kierunków – warunki przeniesienia i uznania zaliczonych modułów i punktów ECTS oraz wyznacza ewentualne różnice programowe konieczne do zrealizowania przez studenta w celu zaliczenia modułów i uzyskania przewidzianych w programie kształcenia efektów uczenia się.

W celu zaliczenia semestru zajęć odbytych na innej uczelni (np. w wyniku realizacji programów związanych z mobilnością studencką) student musi uzyskać minimum 30 pkt ECTS, przy czym przepisanie punktów może nastąpić jedynie za zaliczenie tych zajęć i praktyk, które posiadają zbieżne efekty uczenia się z realizowanym na kierunku: *nauki o rodzinie* programem kształcenia. Podstawowymi dokumentami niezbędnymi do rozliczenia semestru studiów odbytych na innej uczelni w ramach programu MOST jest „Porozumienie o programie zajęć” oraz wykaz ocen z przedmiotów odbywanych na uczelni partnerskiej, natomiast rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje na podstawie „Porozumienia o programie studiów” (Learning Agreement), wykazu zaliczeń (Transcript of Records) oraz karty uznania zaliczeń/egzaminów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określony jest także zapisami *Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (§ 20, punkty 1-4 oraz § 21, punkty 1-4)*. Na wniosek studenta dziekan może uznać efekty uczenia się osiągnięte w wyniku działalności o charakterze badawczym, naukowym, artystycznym, wdrożeniowym i społecznym prowadzonej w czasie trwania jego studiów. Student wnioskujący o uznanie efektów uczenia się powinien przedstawić dokumentację potwierdzającą osiągnięcie efektów oraz opinię osoby sprawującej nadzór nad prowadzoną przez studenta działalnością. Jeżeli działalność ta prowadzona była poza Uczelnią, dziekan może zacerpnąć opinii nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Uczelni. Dziekan może zaliczyć studentowi efekty uczenia się poprzez zaliczenie modułu/modułów kształcenia wraz z przypisaniem mu stosownych punktów ECTS oraz oceny. Na kierunku: *nauki o rodzinie* procedura ta bywa stosowana przy zaliczaniu studentom praktyk zawodowych np. na podstawie efektów uczenia się zdobytych przez studenta w wyniku pracy zawodowej.

Z kolei w przypadku zasad i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w przypadku osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia, określają ją przepisy wewnętrzne Uczelni zawarte w Uchwale nr 432/2019 Senatu UŚ z dnia 24 września 2019 r. Senatu UŚ w sprawie organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Osobie, która spełniła warunki regulaminowe i przeszła przez komisijną weryfikację efektów uczenia się poza systemem formalnym, zostaje przypisana ocena z zaliczonego modułu wraz z punktami ECTS. Ocena ta wliczana jest do średniej ocen ze studiów. Osoba,

która została przyjęta na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się ma prawo do indywidualnego planu studiów oraz opiekuna naukowego. Z procedury tej na kierunku: *nauki o rodzinie* nie skorzystał do tej pory żaden student. Żaden z kandydatów nie wnioskował także o uruchomienie niniejszej procedury.

Proces dyplomowania oraz sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia są określone w *Regulaminie studiów*, w §§ 33-39. Funkcję opiekuna (promotora) prac licencjackich mogą sprawować nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora, a prac magisterskich – co najmniej stopień doktora habilitowanego. Informacje o profilu badawczym przyszłych promotorów i proponowanej tematyce prac dyplomowych pod ich kierownictwem znajdują się w Portalu Pracownika, w zakładce „O mnie”. Nad całością procesu dyplomowania na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach czuwa prodziekan ds. kształcenia i studentów.

Proces dyplomowania rozpoczyna się na poziomie studiów I stopnia pod koniec II semestru studiów, kiedy to studenci składają poprzez system USOS deklarację wyboru seminarium dyplomowego. Do dobrej praktyki akademickiej należy wcześniejszy kontakt studenta z przyszłym promotorem i wstępna deklaracja chęci zapisania się na prowadzone przez nauczyciela akademickiego seminarium dyplomowe. Seminarium dyplomowe trwa cztery kolejne semestry. Seminaia prowadzą specjaliści z zakresu teologii, psychologii, pedagogiki, prawa i socjologii. Tytuły prac licencjackich zatwierdzane są przez Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Licencjackich i Magisterskich. Zatwierdzenie tytułu pracy licencjackiej powinno nastąpić do końca przedostatniego semestru seminarium dyplomowego. Na recenzentów prac licencjackich powoływani są nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Od roku akademickiego 2020/2021 do tej funkcji powoływani są tylko samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni.

Z kolei na poziomie studiów II stopnia seminaia magisterskie z zakresu socjologii/teologii moralnej/katolickiej nauki społecznej/pedagogiki/psychologii/filozofii oraz prawa/prawa kanonicznego prowadzą wyłącznie samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni, dając studentom możliwość współpracy w prowadzonych przez siebie badaniach naukowych. Seminarium naukowe wybierane jest przez studentów w pierwszych tygodniach nauki. Tytuły prac magisterskich zatwierdzane są przez Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Licencjackich i Magisterskich. Zatwierdzenie tytułu pracy magisterskiej powinno nastąpić do końca przedostatniego semestru seminarium dyplomowego. Recenzentami prac magisterskich są wyłącznie samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni.

Kluczowym kryterium w doborze tematyki prac dyplomowych jest jej ścisły związek z realizowanym kierunkiem studiów, programami badawczymi realizowanymi w dyscyplinach właściwych dla kierunku oraz zainteresowaniami studenta. Wstępna problematyka pracy dyplomowej ustalana jest w momencie wyboru promotora lub w pierwszych miesiącach ich wzajemnej współpracy. Studenci i promotorzy prac dyplomowych są zobowiązani do przedstawienia ostatecznych tytułów prac dyplomowych do zatwierdzenia przez Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tematów Prac Dyplomowych na kierunku: *nauki o rodzinie* nie później niż do zakończenia przedostatniego semestru studiów. Zmiana tematu pracy dyplomowej następuje na podstawie pisemnego wniosku, złożonego przez studenta i pozytywnie zaopiniowanego przez promotora. Wniosek taki wymaga ponownej akceptacji przez Wydziałową Komisję. Tematyka prac dyplomowych na kierunku: *nauki o rodzinie* skupia się wokół szeroko rozumianej problematyki małżeństwa i rodziny opisywanej w aspekcie: teologicznym, antropologicznym, psychologicznym, socjologicznym i pedagogicznym. Prace dyplomowe muszą spełniać określone wymagania merytoryczne i formalne, omawiane podczas seminariów dyplomowych. Prace dyplomowe na studiach I stopnia mają zazwyczaj charakter przeglądowy, natomiast prace dyplomowe na studiach II stopnia mają mocniej zaakcentowany charakter badawczy. Realizacji pracy dyplomowej sprzyja uczestnictwo studenta w seminarium dyplomowym, które zarówno na studiach I stopnia jak i na studiach II stopnia trwa cztery semestry. Podczas seminarium licencjackiego na studiach I stopnia studenci nabywają wiedzę i umiejętności dotyczące redagowania pracy dyplomowej oraz korzystania z baz danych w poszukiwaniu literatury fachowej, a na II stopniu dodatkowo odnośnie sposobów prezentacji swoich

wyników, ich interpretowania oraz wyciągania wniosków. Omawiane są również zagadnienia dotyczące praw autorskich.

Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie procesu kształcenia obejmuje ocenę przedstawionej pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Obecnie wszystkie prace dyplomowe są wprowadzane do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), który jest zintegrowany z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym (JSA). Za kontrolę antyplagiatową pracy w systemie JSA odpowiada promotor pracy, który też na podstawie raportu wygenerowanego z systemu JSA dopuszcza pracę do dalszych etapów procedury dyplomowania. Praca dyplomowa podlega ocenie (recenzji) zgodnie z § 35 *Regulaminu studiów*.

Warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa dokładnie rozdział VII *Regulaminu studiów*. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest: uzyskanie pozytywnych ocen końcowych (OKM) ze wszystkich wymaganych programem kształcenia modułów, złożenie poprzez system APD (archiwum prac dyplomowych) pracy dyplomowej, poświadczenie przez promotora weryfikacji pracy przez system antyplagiatowy oraz uzyskanie pozytywnych recenzji. Na recenzentów prac powoływani są samodzielni pracownicy badawczo-dydaktyczni. Zakres zagadnień egzaminu dyplomowego nie dotyczy kwestii związanych z tematyką pracy magisterskiej, ale wpisuje się w szerszy zakres zagadnień właściwych dla kierunku: *nauki o rodzinie*. Ocena końcowa egzaminu i ustalenie oceny końcowej ze studiów odbywa się według zasad wskazanych w *Regulaminie studiów*.

W roku akademickim 2020/2021 znaczna większość egzaminów dyplomowych odbyła się w trybie zdalnym lub hybrydowym. Student był zobowiązany do złożenia podania do prodziekana ds. kształcenia i studentów z prośbą o przeprowadzenie egzaminu w formie zdalnej, które po pozytywnej opinii było podstawą do zorganizowania i przeprowadzenia egzaminu zgodnie z *Procedurą przeprowadzenia zdalnych egzaminów dyplomowych*. Szczegółowy przebieg procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego w formie zdalnej został udostępniony studentom na platformie APD.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są określone w *Regulaminie studiów* UŚ, który określa nie tylko prawa, ale i obowiązki studenta związane z zaliczaniem poszczególnych modułów, przystępowaniem do egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Jednocześnie *System Zapewniania Jakości Kształcenia* określa sposób monitorowania weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja postępów studentów na kierunku: *nauki o rodzinie* polega na przeglądzie liczby wpisów na semestr dokonanych w terminie, po każdym semestrze. Wyraźnie zaznacza się spadek liczby studentów kierunku: *nauki o rodzinie* na studiach I stopnia, pomiędzy I a II rokiem studiów, a jeszcze znacznie pomiędzy I i II semestrem studiów. W roku akad. 2020/2021 zaobserwowano prawie 50% spadek liczby studentów na I i II semestrze studiów. Spowodowane to było: bądź niepodjęciem studiów w ogóle (mimo wcześniejszego wpisu na studia), bądź nieprzystąpieniem do weryfikacji efektów kształcenia w sesji egzaminacyjnej, bądź rezygnacją z kontynuowania kształcenia na kierunku. Do rzadkości należały przypadki niezaliczenia wymaganych programem studiów modułów. Bardziej stabilna liczba studentów dotyczy studiów II stopnia. Dodatkowym czynnikiem działającym demobilizująco na studentów była sytuacja związana z pandemią COVID-19. Nauczanie z wykorzystaniem technik zdalnych i ograniczenia w funkcjonowaniu uczelni w znaczący sposób utrudniły nie tylko kontakt studentów z prowadzącymi zajęcia, ale również pomiędzy samymi studentami. W celu terminowego zakończenia procesu studiowania i złożenia egzaminu dyplomowego studenci są informowani o konsekwencjach niezłożenia pracy dyplomowej w terminie (brak zaliczenia ostatniego semestru seminarium dyplomowego, konieczność powtarzania ostatniego semestru, różnice programowe, brak możliwości rekrutacji na studia II stopnia czy studia podyplomowe).

Weryfikacja i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych obejmuje pokrycie efektów kierunków przez efekty modułowe, czyli analizę matrycy efektów uczenia się przeprowadzanej przy każdorazowej zmianie programu kształcenia, choć co prawda zmiany programu kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* ograniczały się w ostatnich latach do

koniecznego minimum. Aktualnie pracuje na Wydziale Zespół ds. przygotowania nowego programu studiów na kierunku: *nauki o rodzinie* (studia II stopnia), zgodnie z wytycznymi [Uchwały nr 490/2020 Senatu UŚ](#) oraz nowymi standardami kształcenia nauczycieli, a w przyszłości konieczne będą zmiany także w ramach programu na studiach I stopnia, ze względu na planowaną w Uczelni kompleksową reorganizację studiów I stopnia.

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest jasna i przejrzysta informacja dla studentów, na temat sposobu weryfikacji tych efektów w ramach poszczególnych modułów, zawarta w sylabusach dostępnych w Uczelnianym Systemie Obsługi Studentów – USOS (<https://usosweb.us.edu.pl>). Prowadzący zajęcia z danego modułu mają obowiązek poinformowania studentów na pierwszych zajęciach o zasadach oceniania ich wiedzy i umiejętności oraz o warunkach zaliczenia danej formy zajęć oraz całego modułu. Jeżeli przedmiot jest realizowany przez więcej niż jednego prowadzącego, do opracowania i przedstawienia wspólnych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń zobowiązany jest koordynator modułu. Z kolei i metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności obejmują sprawdzenie poprawności wykonania zadań o charakterze praktycznym w trakcie zajęć warsztatowych, praktyk zawodowych oraz weryfikację treści sprawozdań/raportów z tychże zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oparte są na realizacji prac w zespołach badawczych, przygotowujących wspólnie projekty, a także w zespołach realizujących zadania w ramach zajęć praktycznych. Weryfikacja efektów uczenia się obejmuje sposób podziału pracy pomiędzy poszczególnych członków zespołu studenckiego, zaangażowanie i aktywność studentów w trakcie zajęć, w tym udział w dyskusji naukowej, ocenę umiejętności prezentacji praktycznych, stopnia zaangażowania wszystkich członków zespołu w wykonywaną pracę.

Zaliczenie praktyki odbywa się zgodnie z *Zarządzeniem nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta*. Weryfikacja efektów uczenia się realizowana jest poprzez analizę raportu z przebiegu praktyki nauczycielskiej sporządzonego przez opiekuna praktyki (odpowiednio wewnętrznej – z ramienia Wydziału oraz zewnętrznej – sporządzonej przez nauczyciela, będącego z ramienia szkoły opiekunem praktyki). Wzór raportu z odbycia praktyki stanowi załącznik nr 5 do wspomnianego *Zarządzenia*. Do efektów uczenia się weryfikowanych w czasie praktyk należą:

- a) w zakresie wiedzy: student zna i rozumie zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty, rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty;
- b) w zakresie umiejętności: student potrafi wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych, aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej; zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć, analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk;
- c) w zakresie kompetencji społecznych: student jest gotów do skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

W celu weryfikacji przebiegu praktyki zawodowej studenci przygotowują raport z przebiegu praktyk, zgodnie z załącznikiem nr 5 do *Zarządzenia nr 92 Rektora*. Wraz z raportem student po odbyciu praktyki

zawodowej przedkłada opiekunowi praktyk ankietę pracy studenta, wypełnioną przez zakładowego opiekuna praktyk potwierdzającą spełnienie wymagań zgodnych z efektami uczenia się, określonymi w sylabusach praktyk dla danego kierunku oraz ankietę oceny Zakładu Pracy przez praktykanta. Wszystkie informacje, niezbędne dla studenta kierunku: *nauki o rodzinie* do realizacji modułu Praktyka zawodowa dostępne są na stronie Wydziału Teologicznego: [Praktyki | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](https://us.edu.pl).

Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych w zakresie znajomości języka obcego obejmują: bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę aktywności studentów na zajęciach, ocenę testów śródsemestralnych oraz egzamin końcowy. W ramach zajęć studenci zdobywają także umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym, który może być wykorzystany podczas przygotowywania prac dyplomowych, wykładów monograficznych, wystąpień na konferencjach, czy też publikacji. Za merytoryczną ocenę przedmiotowych efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy przedmiotów/modułów i nauczyciele prowadzący zajęcia.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia nauczycieli – w tym przypadku przedmiotu *Wychowanie do życia w rodzinie* – odbywa się na podstawie oceny działań studentów z zastosowaniem zróżnicowanych form oceniania, które są dostosowane do zakresu treści i kompetencji uzyskiwanych na zajęciach. Podstawową formą jest ocena materiałów wytworzonych przez uczestników w czasie prowadzonych zajęć, do których należą analizy przypadków, projekty działań dydaktycznych takie jak elementy programu nauczania, obudowy dydaktycznej programu, oceny jakości podręczników, zasobów Internetu oraz innych dostępnych środków dydaktycznych. Sprzyja to analizie praktycznych aspektów osiągniętych efektów kształcenia i gwarantuje nie tylko posiadanie wiedzy teoretycznej, ale także jej dydaktycznych kontekstów. Istotnym elementem są także wyniki obserwacji aktywności i zaangażowania studentów w trakcie prowadzonych zajęć. Jednym z istotnych zadań dla Rady Dydaktycznej jest przygotowanie nowego programu studiów dla specjalności *nauczycielskiej* na studiach II stopnia.

Wśród sposobów dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są testy, prace egzaminacyjne, prace semestralne – eseje, prezentacje, protokoły egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, dzienniki praktyk (zawodowych i pedagogicznych), prace dyplomowe oraz protokoły egzaminów dyplomowych. Kolokwia i testy egzaminacyjne zawierają zarówno pytania otwarte, jak i testy wyboru (jedno czy wielokrotnego). O sposobach weryfikacji efektów uczenia się informuje prowadzący zajęcia na początku semestru. W celu nabycia kompetencji w posługiwaniu się zdalnymi technikami weryfikacji efektów uczenia się (np. Testportal) studenci i nauczyciele akademicy mieli okazję do odbycia stosownych szkoleń, czy to w ramach spotkań na Wydziale, czy to w ramach *tutoriali* przygotowywanych przez powołane w Uniwersytecie centrum wsparcia dydaktycznego – Centrum Dydaktyki UŚ ([Centrum Dydaktyki w Uniwersytecie Otwartym \(us.edu.pl\)](https://us.edu.pl)).

Nauczyciele akademicy mają obowiązek przechowywania wszelkich prac etapowych studentów przez jeden rok po zakończeniu procesu weryfikacji efektów kształcenia. Powinni także przechowywać zestawy pytań egzaminacyjnych oraz puste – wzorcowe kolokwia czy testy egzaminacyjne. W systemie nauczania *online* wiele prac, kolokwiów i zestawów egzaminacyjnych zostało zapisanych w systemach internetowych Ms Teams czy Moodle. Nauczyciele mają obowiązek w wyraźny sposób zaznaczyć na pracach etapowych ocenę wraz z przyjętą punktacją.

Świadectwem przeprowadzania weryfikacji efektów kształcenia jest ocena końcowa modułu (OKM), która jest wspólną oceną ze wszystkich przeprowadzonych w ramach modułu form zajęć dydaktycznych (wykład, ćwiczenia, konwersatorium, praca semestralna). Nauczyciele akademicy zapisują w sylabusie sposób ustalania OKM (np. średnia arytmetyczna, średnia ważona). Odpowiedzialnym za ustalenie OKM jest koordynator modułu, który ma obowiązek ustalenia jej w porozumieniu z innymi nauczycielami prowadzącymi zajęcia w ramach modułu. Protokoły zaliczenia poszczególnych modułów wypełniają i zatwierdzają nauczyciele akademicy w systemie USOS. W czasie pandemii zrezygnowano z obowiązku indywidualnego drukowania protokołów i dostarczania ich do dziekanatu. Kwestią archiwizacji protokołów zajmują się pracownicy dziekanatu. Karty okresowych osiągnięć studentów są drukowane po

zakończeniu sesji na podstawie wpisów do USOS-a celem zaliczenia semestru przez dziekana. Na semestralnej karcie egzaminacyjnej jest wpisana także w razie konieczności decyzja o skreśleniu z listy studentów bądź o konieczności powtarzania semestru/modułu.

Wypełnienie i oddanie dziennika praktyk zawodowych jest jednym z elementów wymaganych do zaliczenia modułu przez opiekuna praktyk zawodowych. Dzienniki praktyk są przechowywane w teczkach studentów.

Prace dyplomowe w formie drukowanej są przechowywane w Bibliotece Teologicznej, a w formacie .pdf w uniwersyteckiej platformie obsługującej proces dyplomowania – Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Promotorzy i recenzenci poprzez tę platformę wypełniają zlecone im recenzje, tam też znajduje się szczegółowy protokół przebiegu egzaminu dyplomowego. Drukowane wersje recenzji, raportu antyplagiatowego i protokołu egzaminu dyplomowego znajdują się także w przechowywanych w dziekanacie aktach osobowych studentów.

Monitorowanie losu absolwentów kierunku: *nauki o rodzinie* pozwala stwierdzić, że absolwenci kierunku znajdują zatrudnienie zgodnie z kompetencjami uzyskanymi w ramach studiów. Jedna z absolwentek zdobyła na Uniwersytecie Opolskim stopień doktora w zakresie *nauk o rodzinie*, wspomagając od bieżącego roku akademickiego pracę dydaktyczną naszego Wydziału.

Dane zebrane przez Biuro Karier UŚ wskazują, że badając losy absolwentów kierunku: *nauki o rodzinie* za lata 2018-2019 „ankietowani mieli poczucie, że zdobywana wiedza jest przydatna na rynku pracy. Znaczna część zatrudnionych absolwentów wykonywała pracę zgodną z kierunkiem i wykorzystywała wiedzę ze studiów. Wśród ankietowanych wielokrotnie pojawiły się opinie, że mediacje i zagadnienia psychologiczne to najbardziej przydatne zagadnienia w programie studiów. Jednocześnie, znaczna część ankietowanych miała poczucie, że w programie studiów należałoby ograniczyć zagadnienia teologiczne”. Spełnienie ostatniego z postulatów zaprzeczyłoby zaproponowanej na kierunku koncepcji programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim, w którym nauki teologiczne wypełniają w 54% program kształcenia, w który wpisuje się bezpośrednio ukazanie antropologii integralnej. Badania przeprowadzone przez to samo biuro rok wcześniej wykazały, że „mimo, iż niewielu spośród respondentów pracowało w zgodzie z kierunkiem studiów, to grupa wyraźnie doceniła praktyki zawodowe podczas studiów. Kończąc studia wiedzieli, na jakich stanowiskach mogą szukać pracy i kto może być ich pracodawcą”. Jednocześnie Biuro Karier UŚ zaleciło „udział w programie stażowym w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany””, do którego Dyrekcja kierunku po zasięgnięciu szerokiej konsultacji ze studentami złożyła swój akces, pozytywnie zaopiniowany przez jego koordynatorów w ramach Uczelni.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Zajęcia na kierunku: *nauki o rodzinie* prowadzone są przez zespół złożony z nauczycieli akademickich zatrudnionych w UŚ oraz przez osoby realizujące zajęcia zlecone. W roku akademickim 2021/2022 skład liczbowy zespołu jest następujący: 27 nauczycieli akademickich zatrudnionych w UŚ: 3 z tytułem profesora, 9 doktorów habilitowanych, 15 doktorów. Zajęcia zlecone realizuje 10 osób: 1 z tytułem profesora, 4 ze stopniem doktora, 5 ze stopniem magistra. Wybór osób z tej ostatniej grupy podyktowany jest potrzebą zapewnienia najlepszych fachowców do prowadzenia specjalistycznych zajęć, których nie realizują pracownicy UŚ.

Zgodnie z faktem przypisania kierunku: *nauki o rodzinie* do dyscypliny: *nauki teologiczne*, 15 nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku: *nauki o rodzinie* reprezentuje dyscyplinę: *nauki teologiczne*. W większości wskazują oni w swoich badaniach naukowych na profil zainteresowania problematyką familiologiczną. Ponadto wśród zatrudnionych w UŚ nauczycieli są naukowcy z dyscyplin: pedagogika, psychologia, prawo i administracja, prawo kanoniczne, filozofia, nauki o zdrowiu. Ich dorobek naukowy stanowi potwierdzenie zaangażowania w badania naukowe, właściwe dla uprawianej dyscypliny.

Nauczyciele przeprowadzili szereg zajęć w językach obcych. Dane dotyczące tych zajęć zostały zaprezentowane w kryterium 7. Dzięki temu ułatwiono przyjęcie studentów w ramach programu Erasmus+. Ponadto studenci naszych kierunków zostali w ten sposób zachęcani do wyjazdów dydaktycznych do ośrodków zagranicznych. Efekty tych działań ujęte są w opisie kryterium 7.

W zakresie nauczania zdalnego: przed pandemią korzystano z platformy wsparcia dydaktyki (Moodle), oferowanej przez uczelnię, wykorzystywano też konwencjonalne metody komunikacji elektronicznej. W okresie pandemii wszyscy nauczyciele zostali zobligowani do korzystania z jednej z dwóch platform pracy zdalnej: platformy Moodle lub Ms Teams. Uczelnia zaoferowała wszystkim pracownikom wsparcie szkoleniowe w zakresie obsługi systemów. Składają się na nią instrukcje i tutoriale zamieszczone na stronie internetowej, a także możliwość uczestniczenia w spotkaniach online i indywidualnego zadawania pytań. Także w Wydziale odbyły się szkolenia, dające okazję do doskonalenia swoich umiejętności.

Prowadzenie poszczególnych zajęć jest powierzane pracownikom, zgodnie z ich kompetencjami: własną dyscypliną naukową, a na ogół także specjalizacją, wynikającą z prowadzonych badań naukowych. Studenci mogą uzyskać także kompetencje, związane z prowadzeniem działalności naukowej pod kierunkiem nauczycieli akademickich. Temu służą szczególnie seminaria naukowe, w ramach których studenci przygotowują swoje prace dyplomowe. Spektrum dyscyplinowe seminariów odzwierciedla ofertę dyscyplin poznawanych w toku studiów. Warto podkreślić także fakt, że oferta seminariów dyplomowych została przygotowana w odpowiedniej proporcji do dyscyplin reprezentowanych w toku studiów, z uwzględnieniem teologii (która jest dyscypliną wiodącą dla kierunku). W ramach studiów I stopnia jest tylko jedno seminarium z teologii. W ramach studiów II stopnia w związku z podwyższonymi wymaganiami wobec prowadzących seminaria (konieczność posiadania habilitacji) i wynikającym z tego faktu ograniczeniem w doborze osób oferta obejmuje 3 seminaria, w tym seminaria dwóch nauczycieli reprezentujących nauki teologiczne, ale przestrzenią specjalizacji pierwszego z nich jest prawo kanoniczne (które jest osobną dyscypliną naukową w wykazie dyscyplin), a drugiego katolicka nauka społeczna, która lokuje się na pograniczu teologii, etyki i socjologii. W obu tych przypadkach studenci mogą zatem prowadzić prace naukowe zarówno w zakresie teologii jak i odpowiednio dyscyplin pokrewnych, które obecne są także w toku studiów.

W Wydziale Teologicznym, w zespole nauczycieli akademickich, tylko jedna osoba jest zatrudniona w grupie pracowników dydaktycznych. Wszyscy pozostali są zatrudnieni jako pracownicy badawczo-dydaktyczni. Ich kompetencje naukowe, przejawiające się w publikacjach, zostały przedstawione w ramach kryterium 1, a szczegółowa prezentacja znajduje się w załączonych charakterystykach nauczycieli akademickich. Również nauczyciele akademicy spoza Wydziału Teologicznego, zatrudnieni w UŚ, są w większości pracownikami badawczo-dydaktycznymi. W roku akad. 2021/2022 ta reguła potwierdza się w przypadku wszystkich 5 nauczycieli.

Nauczyciele akademicy włączają studentów w prowadzenie działalności naukowej. Podstawową formą tej pracy są seminaria licencjackie i magisterskie, na których pod kierunkiem promotorów studenci przygotowują prace dyplomowe. Inną ważną formą włączenia w działalność naukową jest obligatoryjny udział studentów w wykładach monograficznych. W tej formule studenci uczestniczą w ogłaszaniu wyników pracy badawczej wybranych pracowników, a w rezultacie są zachęceni do aktywności badawczej. Do konkretnych zindywidualizowanych form włączania studentów w prace naukowe należy zaliczyć działania badawcze, zwieńczone następującymi publikacjami studentów kierunku: *nauki o rodzinie* za lata 2016-2021:

1. Jak rozmawiać, by uchronić dziecko przed uzależnieniami? : szkic problemu / **Agata Rzepka, Zuzanna Skorupka** / W: Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych : ujęcie interdyscyplinarne. - Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2019. - s. 26-44.

2. Dialog małżeński : czynniki kształtujące komunikację między małżonkami / **Justyna Cupiał** / W: Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych : ujęcie interdyscyplinarne. - Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2019. - S. 45-58. - ISBN 978-83-8099-061-6.
3. Dom rodzinny jako istotny podmiot profilaktyki uzależnień młodzieży gimnazjalnej / **Karolina Gryksa, Aneta Plich** / W: Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych : ujęcie interdyscyplinarne. - Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2019. - s. 10-25. - ISBN 978-83-8099-061-6.
4. Asystentura rodziny wobec nowych form życia małżeńsko-rodzinnego / **Ilona Bartocha** / W: Asystentura rodziny : teoria, praktyka, badania. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas". Wyższa Szkoła Humanitas. – 2016. – s. 93-101. ISBN 978-83-64788-55-0.
5. Formy współpracy asystenta rodziny z ośrodkiem pomocy społecznej / **Katarzyna Gawron** / W: Asystentura rodziny : teoria, praktyka, badania. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas". Wyższa Szkoła Humanitas. – 2016. – s. 69-78. ISBN 978-83-64788-55-0.
6. Historyczny rys niesienia pomocy potrzebującym : od religijnych form pomocy ubogim do współczesnych uwarunkowań prawnych / **Paulina Wadowska** / W: Asystentura rodziny : teoria, praktyka, badania. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas". Wyższa Szkoła Humanitas. – 2016. – s. 59-68. ISBN 978-83-64788-55-0.
7. Wielopropblematowość w rodzinach dysfunkcyjnych na przykładzie serialu „Głęboka woda” / **Katarzyna Noras** / W: Asystentura rodziny : teoria, praktyka, badania. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas". Wyższa Szkoła Humanitas. – 2016. – s. 79-92. ISBN 978-83-64788-55-0.
8. Specyfika pracy asystenta z osobą niepełnosprawną i jej rodziną / **Hanna Foks** / W: Asystentura rodziny : teoria, praktyka, badania. - Sosnowiec : Oficyna Wydawnicza "Humanitas". Wyższa Szkoła Humanitas. – 2016. – s. 127-137. ISBN 978-83-64788-55-0.
9. Dom rodzinny jako istotny podmiot profilaktyki uzależnień młodzieży gimnazjalnej / **Karolina Gryksa, Aneta Plich** / W: Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych : ujęcie interdyscyplinarne. - Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2019. - s. 10-25. - ISBN 978-83-8099-061-6.
10. Jak rozmawiać, by uchronić dziecko przed uzależnieniami? Szkic problemu / **Agata Rzepka, Zuzanna Skorupka** / W: Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych : ujęcie interdyscyplinarne. - Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2019. - s. 26-44. - ISBN 978-83-8099-061-6.
11. Relacja międzyludzka – wartość zapomniana / **Julia Lasok** / Silesia Superior. – R. 10 (2021), z. 1, dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:relacja_miedzyludzka_-_wartosc_zapomniana
12. Alternatywne formy komunikacji dzieci autystycznych i ich wpływ na relację dziecko-rodzic / **Karolina Gryksa** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:alternatywne_formy_komunikacji_dzieci_autystycznych
13. Korczakowskie prawa dziecka a Konwencja o Prawach Dziecka z 1989 roku / **Marta Woźniakowska** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:korczakowskie_prawa_dziecka
14. Rozwój człowieka w relacji z drugim według Elżbiety Sujak / **Zuzanna Skorupka** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:rozwoj_czlowieka_w_relacji_z_drugim_wedlug_elzbiety_sujak
15. Miłość w sieci, czyli współczesne możliwości Internetu w celu nawiązywania nowych znajomości / **Zuzanna Olszewska** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:miosc_w_sieci
16. Wizja małżeństwa według Wandy Póttawskiej / **Patrycja Budny** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp:

- https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:wizja_malzenstwa_wedlug_wandy_poltawskiej
17. Dobro dziecka w procesie mediacji / **Kamila Kmak** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:dobro_dziecka_w_procesie_mediacji
 18. Relacja ojca z dzieckiem a wychowanie do właściwego przeżywania seksualności na podstawie publikacji Josha McDowella / **Karolina Gryksa** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:relacja_ojca_z_dzieckiem_a_wychowanie_do_wlasciwego_przezywania_seksualnosci
 19. Sportowy trening mentalny – główne zagadnienia / **Radosław Olesiak** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:sportowy_trening_mentalny
 20. Typologia organizacji pozarządowych w kontekście działalności sportowców / **Elżbieta Godzisz** / Silesia Superior. – R. 9 (2020), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:typologia_organizacji_pozarządowych
 21. Przemoc w rodzinie - problematyka zjawiska / **Dominika Jantos** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:przemoc_w_rodzinie_-_problematyka_zjawiska
 22. Komunikacja interpersonalna w rozwiązywaniu konfliktów na przykładzie Generału TU / **Agnieszka Banaszek** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:komunikacja_interpersonalna_w_rozwiazywaniu_konfliktow
 23. Zadania kobiet we wspólnocie Kościoła w świetle nauczania Jana Pawła II / **Urszula Kwiecińska** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:zadania_kobiet_we_wspolnocie_kosciola
 24. Obszary bycia świadkiem według Benedykta XVI w kontekście zadań wyznaczonych młodemu w orędziach na Światowe Dni Młodzieży / **Agata Rzepka** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:obszary_bycia_swiadkiem_w_edlug_benedykta_xvi
 25. Droga do świętości według przesłań Lednickich / **Katarzyna Breguła** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:droga_do_swietosci_wedlug_przeslan_lednickich
 26. Przygotowanie do małżeństwa na poszczególnych etapach życia / **Joanna Plesińska** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:przygotowanie_do_malzenstwa
 27. Style przywiązania, a funkcjonowanie w relacjach interpersonalnych młodzieży z domu dziecka / **Natalia Toś** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:style_przywiazania_a_funkcjonowanie_w_relacjach_interpersonalnych_mlodziemy_z_domu_dziecka
 28. Zainteresowania dzieci i młodzieży w wieku 13-18 lat / **Dorota Sokołowska** / Silesia Superior. – R. 8 (2019), z. 1 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:zainteresowania_dzieci_i_mlodziemy_w_wieku_13-18_lat

29. Dom Pomocy Społecznej Ośrodka M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie / **Joanna Kozikowska** / Silesia Superior. – R. 5 (2016), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:dom_pomocy_spoecznej
30. Błędy wychowawcze rodziców nastolatka / **Paulina Wadowska** / Silesia Superior. – R. 5 (2016), z. 2 dostęp: https://www.silesia.edu.pl/superior/doku.php?id=silesia_superior:bledy_wychowawcze
31. Dzieciobójstwo eugeniczne w wybranych cywilizacjach starożytnych / **Karolina Gryksa** / Scripta Classica. - Vol. 17 (2021/3) [PUBLIKACJA PO RECENZJACH, W DRUKU].

Trzy studentki biorą udział w zespołowym projekcie badawczym „Nie ma ekologii bez właściwej antropologii” (LS 118) – społeczno-teologiczne inspiracje encykliki Laudato si. W przygotowaniu jest publikacja, której wydanie jest zaplanowane na rok 2022.

Warto też zauważyć, że studenci mają do dyspozycji publikator elektroniczny „[Silesia superior](#)”, w którym zamieszczają najlepsze prace powstające pod okiem nauczycieli akademickich.

Za politykę kadrową zgodnie z [Zarządzeniem nr 152/2020 Rektora Uniwersytetu Śląskiego](#) odpowiada prorektor ds. rozwoju kadry. Polityka kadrowa w Wydziale prowadzona jest w oparciu o art. 117 i 119 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – [Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#) (Dz. U. z 30. 08. 2018 r., poz. 1668 ze zm.) oraz [Statut UŚ](#). Jej podstawowym celem jest odpowiedni dobór kadry ze względu na realizowane badania naukowe i prowadzone kierunki studiów, a następnie rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników. Dzieje się to poprzez motywację do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych, rozwijania współpracy z zagranicznymi i krajowymi ośrodkami naukowymi, aplikowania w konkursach o pozyskiwanie funduszy na badania naukowe, rozpowszechniania osiągnięć naukowych na konferencjach naukowych międzynarodowych i krajowych oraz publikowania wyników badań w monografiach i renomowanych czasopismach naukowych. Prorektor ds. rozwoju kadry wraz z prorektorem ds. nauki i finansów w oparciu o dane pozyskane z Portalu Pracownika UŚ oraz od dziekana Wydziału na bieżąco monitorują postępy w pracy badawczej pracowników. Ponadto pracownicy podlegają okresowej ocenie. Ostatnia ocena odbyła się w roku 2021 zgodnie z kryteriami [Regulaminu pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach](#), odpowiednio przekazanych do wiadomości wszystkich pracowników. Ocena obejmuje tak samo jakość kształcenia jak i rozwój kompetencji dydaktycznych pracowników. Bieżąca ocena aktywności dydaktycznej pracowników odbywa się w drodze ankietyzacji (ankiet wypełnianych przez studentów) oraz hospitacji zajęć. Przeniesienie zajęć na platformy internetowe w okresie pandemii nie ograniczyło realizacji tych form oceny – a w praktyce je usprawniło. Szczegóły oceny działalności dydaktycznej pracowników przedstawione zostały w [Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Teologiczny](#). Ankietyzacja opiera się na ocenach studentów. Zatem stanowi formułę, w której to studenci mają rzeczywisty wpływ na końcową ocenę pracownika. Warto zwrócić uwagę, że w ankietach studenci mają możliwość udzielenia nie tylko sformalizowanej (liczbowej) oceny różnych zakresów działalności nauczycieli, ale mogą też wyrazić swoją opinię w swobodnej wypowiedzi. W praktyce zbiór tych wypowiedzi ma nie mniejsze znaczenie niż ocena podana w liczbach – dotyczy to zwłaszcza małych grup studenckich.

Polityka kadrowa związana z kierunkiem studiów: *nauki o rodzinie* ma także na celu optymalizowanie składu zespołu nauczycieli, pod kątem zgodności ich kompetencji z celami dydaktycznymi. Obowiązujące prawo – Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz statut UŚ – ułatwia elastyczny dobór kadry nauczycieli, szczególnie potrzebny ze względu na interdyscyplinarny charakter kierunku studiów. Polega on na ułatwionym przepływie nauczycieli między jednostkami wewnętrznymi uczelni i powierzaniu zajęć za zgodą dziekanów. W ocenianym okresie regularnie dokonywana ankietyzacja zajęć oraz hospitacje pozwoliły na rozpoznanie najlepszych nauczycieli akademickich i wyciąganie z tego wniosków, dotyczących przedłużania umów na prowadzenie zajęć dydaktycznych. Taka weryfikacja będzie nadal trwała.

Pracownicy mają nieskrępowaną możliwość uczestniczenia we wsparciu oferowanym przez Uczelnię, które obejmuje przede wszystkim szkolenia w doskonaleniu umiejętności dydaktycznych i naukowych. Także w ramach Wydziału prowadzone są regularne, obligatoryjne szkolenia, sprofilowane pod kątem potrzeb pracowników wydziału. Liczba tych szkoleń lub spotkań informacyjnych zwiększyła się w okresie ostatnich dwóch lat. Co charakterystyczne, rozwój technologii komunikacji zdalnej i swoiste przymuszenie do korzystania z niej wskutek pandemii doprowadziły do ułatwienia realizacji szkoleń. Od początku pandemii został też uruchomiony i wciąż jest rozbudowywany serwis internetowy dostarczający szczegółowych informacji związanych z funkcjonowaniem uczelni w trybie zdalnym ([Strona główna | Zdalny UŚ \(us.edu.pl\)](#)). Mając na celu podnoszenie poziomu zajęć prowadzonych zdalnie także w Wydziale przeprowadzono odpowiednie szkolenia.

Uczelniany system motywowania kadry do rozwoju naukowego i dydaktycznego został gruntownie przebudowany wraz z wdrażaniem zasadniczych zmian w uczelni, wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z roku 2018. Opiera się on na nagrodach za najlepsze wyniki w pracy, dodatkach jakościowych za granty i wysoko punktowane publikacje oraz na regularnej (przeprowadzanej co dwa lata) ocenie pracowników. Wspiera go system czytelnego określenia zakresów obowiązków (indywidualny przydział obowiązków). Wyniki funkcjonowania tego systemu powinny być znane w najbliższej przyszłości. W minionym okresie jednym z istotniejszych mierników rozwoju naukowego pracowników były ich awanse naukowe. Informacje na ten temat zostały przekazane w omówieniu kryterium 1. niniejszego raportu.

W ramach programu kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* przewidziane jest przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela. Zajęcia wymagane w tym standardzie kształcenia (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela; ze zmianami; tekst jednolity: Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2021 r.) są prowadzone przez kompetentnych nauczycieli, specjalistów w zakresie poszczególnych dyscyplin wyliczonych w Rozporządzeniu Ministra. Podobna sytuacja dotyczy praktyk. Należytu dodatkowo zwrócić uwagę na zmiany przygotowane i przeprowadzone w ostatnim roku. Studenci *nauk o rodzinie* realizują praktyki zawodowe a ci, którzy zamierzają uzyskać uprawnienia nauczycielskie – także praktyki pedagogiczne. Idąc za postulatami studentów, dyrektor kierunków w konsultacji z Radą Dydaktyczną postanowił o przekazaniu obowiązków opiekuna obu typów tych praktyk jednej osobie. Obecne rozwiązanie nie tylko bardziej odpowiada studentom, ale też pozwala na lepszą organizację praktyk studenckich. Głębsza ewaluacja wyników tej zmiany będzie możliwa w najbliższej przyszłości. Studenci zgłosili także postulaty w odniesieniu do praktyk, polegające na zwiększeniu ilości godzin i wydłużeniu okresu trwania praktyk z jednego semestru do dwóch. Postulaty te będą przedyskutowane i ewentualnie uwzględnione w ramach przeprowadzanej nowelizacji programu kształcenia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Budynek Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przy ul. Jordana 18 został wybudowany w 2004 roku i oddany do użytku w październiku tegoż roku. Budynek otrzymał nagrodę Grand Prix w konkursie „Architektura Roku Województwa Śląskiego”. Budynek został zaprojektowany do stałego przebywania w nim ok. 600 studentów oraz 100 pracowników naukowych i administracyjnych. Całkowita powierzchnia budynku wynosi 16 796 m².

Obiekt jest tzw. budynkiem inteligentnym, to znaczy zarządzanym przez centralny komputer – BMS (Building Management System). Wszystkie ważne systemy zainstalowane w budynku działają pod kontrolą sterowników przemysłowych stale kontrolowanych przez przeszkoloną i wykształconą kadrę. Są to

systemy: wentylacji, klimatyzacji, ogrzewania, oświetlenia, alarmowy, kontroli dostępu, automatycznej identyfikacji kluczy, monitoringu, przeciwpożarowy, oświetlenia awaryjnego, audiowizualny i teleinformatyczny.

Każdy poziom posiada przestronne i doświetlone korytarze, ułatwiające komunikację pomiędzysalami, są miejsca do odpoczynku – ławki stale przytwierdzone do ścian. Na każdym z pięter znajdują się znaki i tablice informacyjne umożliwiające szybkie zorientowanie się w planie sytuacyjnym budynku.

W budynku znajduje się przestronna aula zaprojektowana w układzie kinowym, mogąca pomieścić 214 osób. Aula wyposażona jest w profesjonalny system audiowizualny i oświetleniowy. Wykorzystywana jest do organizacji dużych konferencji, sympozjów, koncertów, projekcji filmów oraz innych wydarzeń kulturalnych i naukowych. Na parterze budynku znajduje się także kaplica, która pozwala na chwilę zadumy i modlitwy. Wewnątrz budynku znajduje się także *patio*.

Komunikacja w budynku odbywa się za pomocą trzech wind renomowanej firmy OTIS (każda może pomieścić do 13 osób) oraz 2 klatek schodowych. Dodatkowo w budynku znajduje się jeszcze 3 klatka schodowa – awaryjna, na wypadek ewakuacji.

Sale dydaktyczne

Wydział Teologiczny korzysta zasadniczo z dwóch pięter budynku (II i III). Znajdują się tutaj cztery duże sale wykładowe (201, 202, 301, 302), 10 sal wykładowo-ćwiczeniowych oraz 2 sale seminaryjne. Na wspomnianych dwóch poziomach znajduje się 10 pomieszczeń dla zespołów dydaktycznych.

Sale wykładowe są dobrze oświetlone światłem dziennym i sztucznym. Sale są klimatyzowane i wentylowane. Większość z nich wyposażona jest w systemy audiowizualne i inne pomoce dydaktyczne (pulpit, tablica ścienna, flipchart ścienny, tablica filcowa, ekran do rzutnika, stolik pod rzutnik, sale 202 i 302 posiadają zainstalowany rzutnik oraz nagłośnienie). Do pozostałych sal wykładowych, prowadzący zajęcia mogą w punkcie informacyjnym wypożyczyć rzutnik multimedialny.

Sale wykładowo-ćwiczeniowe są podobnie wyposażone jak sale wykładowe. Ponadto w tych salach zainstalowano telewizory, ułatwiające przekaz wykładowych czy ćwiczeniowych treści. Telewizory są podłączone do Internetu i ułatwiają dostęp do podstawowych komunikatorów. Prowadzący zajęcia łatwo może połączyć telewizor z laptopem czy tabletem. Studenci mogą skorzystać ze stanowisk komputerowych w budynku Biblioteki Teologicznej, znajdującej się obok budynku Wydziału. Cisza i odpowiedni nastrój zachęcają do pracy. Władze Wydziału przewidują zwiększenie ilości stanowisk komputerowych w Bibliotece.

Studenci mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym Internetu (Eduroam) a także platformy e-learningowej. Prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zwłaszcza podczas pandemicznego *lockdownu*, wykorzystując głównie platformy Ms Teams i Moodle (Strona Wsparcia Dydaktyki), służące do wzajemnej komunikacji oraz umieszczania materiałów dydaktycznych, treści wykładowych, tez egzaminacyjnych, materiałów do ćwiczeń, prowadzenia konsultacji i dyżurów itp.

Podczas prowadzenia zajęć *online*, zgłaszający taką potrzebę studenci, niektórzy wykładowcy oraz wszyscy pracownicy administracji zostali wyposażeni w niezbędne narzędzia do pracy zdalnej. Umożliwiło to normalne funkcjonowanie Biura Ewaluacji i Obsługi Instytutu Nauk Teologicznych, Biura Organizacyjnego, Dziekanatu i innych jednostek Administracji. Ułatwiło to również niezbędną komunikację pomiędzy wykładowcami i studentami. Dzięki temu wszyscy studenci mogli uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w formie zdalnej

Oprócz sal dydaktycznych znajdują się także: sala planistów – 206 (w najbliższym czasie zostanie przekształcona w salę egzaminacyjną), sala Rady Instytutu – 207, sala 301 spełnia również funkcję sali muzycznej wyposażonej w pianino, pokój 304/2 zajmuje Redakcja czasopism, pomieszczenia 304/4 przeznaczone zostały dla Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, salę 306 zajmują informatycy, a sala 307 spełnia rolę pokoju profesorskiego.

Pandemia wraz z prowadzonymi w formie *online* zajęciami dydaktycznymi wymusiła zamknięcie wydziałowego baru (*Ars Café*). Od roku akademickiego 2021/2022 administracja budynku zapewnia studentom wrzątek, herbatę na jednym z pięter, a w najbliższej przyszłości pojawią się także automaty vendingowe serwujące gorące i zimne napoje oraz przekąski.

Na Wydziale funkcjonują od kilku lat tzw. „Strefy studenckiej aktywności”. Są to miejsca przygotowane przez administrację budynku i samych studentów. Ci ostatni malowali ściany, natomiast administracja udostępniła umeblowanie (m.in. pufy zostały zagospodarowane po Śląskim Festiwalu Nauki). Są to miejsca w których można odpocząć między zajęciami, porozmawiać w gronie przyjaciół, wypić kawę, zjeść kanapkę, przejrzeć materiały do kolejnych zajęć. Od grudnia 2019 r. Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego zorganizowała kilka małych gier karcianych i planszowych typu print&play, z których mogli korzystać studenci. Po 3 miesiącach zostały one niestety usunięte z racji zagrożenia koronawirusem. Należy zauważyć, że „Strefy studenckiej aktywności” są dobrym pomysłem i często goszczą studentów.

Dostosowanie budynku do osób o różnych rodzajach i stopniach dysfunkcji

Obiekt nie posiada barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami. Wejścia do budynku i przejścia przez obszary kontroli są w pełni dostępne. Korytarze, schody i windy są w pełni dostępne i posiadają odpowiednią szerokość, która umożliwia swobodne przemieszczanie się po budynku. Schody mają poręcze i są oznakowane. Windy są w pełni przystosowane do korzystania z nich przez wszystkich użytkowników budynku, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób poruszających się na wózku inwalidzkim. Na każdym piętrze znajduje się toaleta dla osób z niepełnosprawnościami wyposażona w system ratunkowy. Oprócz tej toalety na każdym poziomie znajdują się także 4 zwykłe toalety (po dwie dla kobiet i mężczyzn). Wywieszane są tabliczki informujące o pierwszeństwie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Na teren budynku można wejść z psem asystującym oraz psem przewodnikiem. Należy dodać, iż dla potrzeb osób z dysfunkcjami słuchu wprowadzono podczas wielu konferencji i sympozjów język migowy.

Mimo sformułowanych pozytywnych aspektów, studenci z dysfunkcjami zwłaszcza wzroku i słuchu zgłaszają pewne niedogodności w funkcjonowaniu budynku czy w sposobie przygotowania materiałów do zajęć. Uwagi te są przekazywane administracji budynku i prowadzącym zajęcia dydaktyczne, aby w miarę możliwości podjąć próby zaradzenia tym niedogodnościom.

System biblioteczno-informacyjny

Ważnym wymiarem funkcjonowania Wydziału Teologicznego jest Biblioteka Teologiczna, która jest Oddziałem Specjalistycznym Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ) i wchodzi w skład systemu biblioteczno-informacyjnego UŚ. Biblioteka znajduje się w odrębnym budynku, obok Wydziału.

W ramach systemu bibliotecznego studenci oraz pracownicy uczelni mają zapewniony dostęp zarówno do źródeł tradycyjnych (1 463 859 woluminów książek oraz 111 325 numerów czasopism), jak i elektronicznych (71 baz danych). Ze źródeł elektronicznych można korzystać na terenie uczelni oraz poza jej obszarem (np. z domu) poprzez system HAN. Obok zewnętrznych zasobów cyfrowych pracownicy BUŚ dla zaspokojenia potrzeb informacyjnych oraz prowadzonych badań naukowych tworzą własne bazy: Bibliografia Dorobku Pracowników UŚ; Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego RE-BUŚ; Śląska Biblioteka Cyfrowa; Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Śląskiego.

Księgozbiór Biblioteki Teologicznej – liczący blisko 150 tys. książek oraz 298 bieżących tytułów czasopism – mieści się w budynku Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego. Zasoby biblioteki są systematycznie powiększane o nowości ze środków Uniwersytetu Śląskiego oraz Archidiecezji Katowickiej. Dobór literatury odbywa się w drodze konsultacji z pracownikami badawczo-dydaktycznymi Wydziału Teologicznego. Nauczyciele akademicki mogą zgłaszać zapotrzebowanie na pozycje książkowe, które uznają jako szczególnie ważne w realizacji poszczególnych modułów poprzez zaznaczenie ich w proponowanej bibliografii.

Pomieszczenia biblioteczne obejmują 1 410 m². W ich skład wchodzi: Wypożyczalnia; 3 czytelnie: Czytelnia Ogólna, Czytelnia Teologii Systematycznej, Czytelnia Patrystyczna; Gabinet cichej pracy; 8 magazynów; 4 pokoje przeznaczone dla bibliotekarzy. Na terenie biblioteki czytelnicy mają do dyspozycji 5 komputerów, drukarkę i skaner.

Dodatkowo od 16.03.2020 r. ze względu na wprowadzenie obostrzeń związanych z COVID-19, biblioteka w celu zapewnienia użytkownikom jak najszerszych możliwości korzystania z jej zasobów wprowadziła liczne udogodnienia m.in.: uruchomienie zdalnej rejestracji kont czytelniczych, a tym samym korzystania z cyfrowych zasobów biblioteki bez konieczności wychodzenia z domu, nawet dla osób, które do tej pory nie posiadały konta w bibliotece; automatyczne przedłużenie ważności kont studenckich do 31.10.2021 r.; uruchomienie usługi wypożyczeń krótkoterminowych („na noc”, „na weekend”); uruchomienie Dydaktycznej Biblioteki Cyfrowej UŚ (materiały dla studentów i pracowników naukowych niezbędne do zajęć *online*); uruchomienie usługi zdalnego zamawiania skanów artykułów i fragmentów książek dostępnych w systemie biblioteczno-informacyjnym UŚ na użytek własny dla celów edukacyjnych; udostępnianie filmów instruktażowych ze wskazówkami dotyczącymi zdalnego korzystania z biblioteki i jej zasobów; uruchomienie dostępu do kilkunastu dodatkowych baz testowych ze źródłami elektronicznymi.

Podobnie jak budynek Wydziału, Biblioteka nie posiada barier architektonicznych dla osób z różnego rodzaju dysfunkcjami. Do obiektu prowadzą wygodne i szerokie wejście oraz możliwość skorzystania z windy.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego odbywa się w różnych wymiarach i formach. Przeprowadzają je przedstawiciele Władz Wydziału. Pewne niedociągnięcia i braki zgłaszają studenci bezpośrednio bądź za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. Dla przykładu, u progu roku akademickiego 2021/2022, prodziekan ds. kształcenia i studentów dokonał przeglądu sal dydaktycznych wraz ze szczegółowym przeliczeniem dostępnych miejsc oraz ich wyposażeniem dydaktycznym. Dokonał także przeglądu pomieszczeń przypisanych poszczególnym zespołom dydaktycznym. Sformułował postulat, aby pomieszczenie 206 przygotować jako salę egzaminacyjną (egzaminacje dyplomowe, doktorskie i komisyjne). Studenci informują władze Wydziału bądź administrację budynku o zaistniałych brakach, bądź studenckich dezyderatach w tej kwestii. Monitorowanie bazy dydaktycznej i naukowej odbywa się zatem na bieżąco i jest wyrazem współpracy władz Wydziału, administracji budynku i studentów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Wydział, prowadząc studia na kierunku: *nauki o rodzinie*, współpracuje z wieloma instytucjami wspierającymi rodziny:

1. Czyni to w oparciu o formalną współpracę między daną instytucją a Uniwersytetem Śląskim. W ten sposób Wydział współpracuje z Urzędem Miasta Mysłowice – Wydziałem Zdrowia. Na mocy umowy zawartej w 2017 r. przeprowadzono dwukrotnie badania społeczne wśród uczniów myśłowickich szkół; z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach (wyrazem tej współpracy jest kontakt ze specjalistką w zakresie asystentury rodziny, z którą stale modyfikowany i udoskonalany jest moduł dotyczący asystentury rodziny, zaś efektem tej współpracy jest zatrudnienie kilku naszych absolwentów jako asystentów rodziny w Katowicach) – umowa została zawarta w 2016 r.; z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej (wyrazem tej współpracy jest stała konsultacja z dyrektorami placówek podległych rudzkiemu MOPSowi modułów kształcenia, dotyczących starości oraz niepełnosprawności) – umowa została zawarta w 2016 r. Zawarcie tych umów było efektem sugestii ze strony PKA, by zacieśnić formy współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

2. Wydział współpracuje z ponad 40 lokalnymi instytucjami na rzecz wsparcia rodziny poprzez realizowanie w nich praktyk zawodowych studentów kierunku: *nauki o rodzinie*. Realizacja praktyk zawodowych prowadzona jest w oparciu o stosowne Porozumienie WTL z daną instytucją, zawierane w odniesieniu do każdego studenta z osobna. Studenci mają do wyboru instytucję z listy proponowanej przez Wydział. Mogą też sami znaleźć odpowiednią dla swoich praktyk instytucję, z którą Wydział po uprzedniej weryfikacji zawiera porozumienie. Realizowane w instytucjach działających na rzecz wsparcia rodziny praktyki zawodowe służą ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia. Wiedza, umiejętności i kompetencje studenta podlegają ocenie opiekuna praktyk zawodowych z danej instytucji i ocena ta zamieszczana jest w dzienniku praktyk, prowadzonym przez studenta. Niektórzy studenci podejmują także wolontariaty w placówkach, gdzie odbywali praktyki. Niektórzy po odbytych praktykach już znaleźli zatrudnienie w miejscu ich odbywania.
3. Wydział współpracuje ze szkołami, w których studenci realizują praktyki pedagogiczne w ramach przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”.
4. Wydział współpracuje z kościelnymi instytucjami, działającymi na rzecz rodziny: z Caritas Archidiecezji Katowickiej, z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Katowicach, z Archidiecezjalną Poradnią Psychologiczną, z Fundacją Drachma (gdzie nasz pracownik prowadził warsztaty dla osób z niepełnosprawnościami i gdzie jedna z naszych absolwentek podjęła pracę), z Apostolstwem Chorych.
5. Wydział współpracuje także z innymi instytucjami wspierającymi rodzinę: z hospicjami, szczególnie z Chorzowskim Hospicjum (gdzie stale konsultowane są treści modułów, dotyczących opieki paliatywnej), z Polskim Stowarzyszeniem Obrońców Życia Człowieka (przede wszystkim w obszarze konkursów na najlepsze prace magisterskie, dotyczące problematyki pro life; nasi absolwenci byli już dwukrotnie laureatami nagród w tych konkursach).

Od ostatniej oceny PKA program kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* nie był modyfikowany w sposób zasadniczy. Działo się tak z dwóch powodów: po pierwsze – studenci po studiach z tak ukształtowanym programem znajdowali pracę w instytucjach na rzecz rodziny, po drugie – zawsze istniało zainteresowanie kierunkiem: *nauki o rodzinie* (było to jedno z najwyższych zainteresowań w skali Polski). W tym roku przystąpiono do modyfikacji programu kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie*. Bezpośrednią przyczyną zmian jest dostosowanie programu kształcenia do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Chodzi o to, by absolwent studiów II stopnia miał możliwość zgodnie z nowymi przepisami uzyskać kwalifikacje do prowadzenia w szkołach przedmiotu „Wychowanie do życia w rodzinie”. W celu dokonania zmian w programie kształcenia prodziekan powołał Zespół ds. przygotowania nowego programu studiów na kierunku: *nauki o rodzinie* (studia II stopnia), w skład którego wchodzi pracownicy Wydziału oraz student wskazany przez Samorząd Studencki. Przebudowany program kształcenia ma wejść w życie w roku akad. 2022/2023.

Jednym z elementów przygotowania modyfikacji programu kształcenia było spotkanie pracowników Wydziału (19.10.2021 r.) z przedstawicielami instytucji, w których nasi studenci podejmują praktyki i w których nasi absolwenci znajdują zatrudnienie. Z ramienia Wydziału w spotkaniu uczestniczyli: dyrektor kierunków, opiekun praktyk zawodowych oraz członek zespołu ds. modyfikacji programu kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie*. Uczestnikami spotkania spoza Wydziału były następujące osoby: koordynatorka asystentury rodziny, działająca w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach; przedstawicielka Stowarzyszenia Świętego Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej: placówki wsparcia rodzinnego, powiązanej z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej oraz przedstawicielka Akademii Małżeństw i Rodzin – Centrum Rozwoju i Terapii.

Na spotkaniu zarekomendowano podtrzymanie możliwości uzyskania przez studentów kompetencji pedagogicznych, by mogli w przyszłości być zatrudnieni jako nauczyciele przedmiotu „Wychowanie do

życia w rodzinie”; potwierdzono, że zawód asystenta ma nadal szerokie perspektywy zawodowe; podjęto dyskusję nad specjalnością *mediator*: pojawiły się głosy, że rynek pracy jest przepełniony specjalistami z tego zakresu (mediator sądowy), z drugiej strony zwrócono uwagę na rolę pojednawczą mediatora, który podejmuje trud „ratowania” rozpadających się małżeństw. Pod rozważenie poddano kwestię przeniesienia specjalności *mediatora* na I stopień; zaproponowano, by na II stopniu kształcić studentów w zawodzie specjalista poradnictwa psychospołecznego i rodzinnego; zwrócono uwagę na konieczność rozwijania kompetencji studentów w zakresie tzw. service learning (połączenie edukacji z zaangażowaniem społecznym); zasugerowano rozbudowę modułów psychologicznych, których celem byłoby przygotowanie studentów do pracy z dysfunkcyjnymi rodzinami; postulowano uzupełnienie programu studiów o moduły wzmacniające kompetencje wirtualno-techniczne (aplikacje i programy wspomagające pracę z dziećmi i młodzieżą); wnioskowano o zwiększenie na studiach I stopnia kierunku: *nauki o rodzinie* ilości godzin z modułu *Naturalne Metody Planowania Rodziny* celem możliwości uzyskania certyfikatu z zakresu NPR; zarekomendowano zwiększenie na studiach II stopnia ilości godzin praktyk (z 60 godz. na 75 godz.). Uczestnicy spotkania podtrzymali chęć współpracy z przedstawicielami Wydziału w temacie perspektyw zawodowych. Ustalono, że konsultacji podlegać będą propozycje zmian w programie studiów zarówno na I, jak i II stopniu.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego stwarza warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia, na ocenianym kierunku: *nauki o rodzinie*, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia i strategią uczelni, zawartą w [Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego](#) w Katowicach na lata 2020-2025 i obejmującą program działań strategicznych na lata 2019-2020 oraz [Wydziału Teologicznego](#) na lata 2012-2020. Wydział corocznie oferuje dwa bezpłatne miejsca na każdym stopniu kierunku: *nauki o rodzinie*, dla studentów spoza Unii Europejskiej.

Nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania w językach obcych (głównie w języku angielskim, włoskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim). Świadczy o tym kilka zasadniczych czynników. Wśród wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku: *nauki o rodzinie* są absolwenci zagranicznych uczelni wyższych (Pontificia Università Gregoriana – Włochy; Universidad de Navarra – Hiszpania) lub osoby mające doświadczenie dydaktyczne na poziomie akademickim za granicą (LUMSA University – Włochy; University of St. Thomas – USA). O stałym doskonaleniu kompetencji językowych pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału świadczy dynamika badań, które prowadzą we współpracy z 30 ośrodkami zagranicznymi (także spoza Europy).

Nowością jest realizacja międzynarodowego i interdyscyplinarnego projektu dydaktyczno-badawczego „e-SL4EU – e-Service Learning for more digital and inclusive EU Higher Education systems” ([2021-1-PL01-KA220-HED-000032194](#)) we współpracy z LUMSA University (Rzym, Włochy), Matej Bel University (Banska Bystrzyca, Słowacja), University of Zagreb (Zagrzeb, Chorwacja), University Politechnica of Bucharest (Bukareszt, Rumunia) i Valuedo srl (Florencja, Włochy). Należy zaznaczyć, że w gronie wnioskodawców są pracownicy Wydziału Teologicznego (3 osoby, w tym 2 prowadzących zajęcia na akredytowanym kierunku), a Uniwersytet Śląski pełni funkcję lidera. W realizację projektu angażują się zarówno studenci Wydziału Teologicznego jak i Wydziału Nauk Społecznych (Instytutu Pedagogiki).

Efektem rozwijanej działalności naukowej pracowników na kierunku: *nauki o rodzinie* są obcojęzyczne publikacje (3 artykuły, 3 rozdziały w monografiach wieloautorskich, 2 książki) oraz przygotowywana co roku oferta dydaktyczna w postaci wykładów kursorycznych i monograficznych w językach obcych z psychologii, pedagogiki i socjologii rodziny. O ile w roku akademickim 2016/2017 przygotowano tylko jeden wykład monograficzny (w języku włoskim), o tyle w kolejnych latach liczba ta znacząco wzrosła: w roku 2017/2018 przygotowano cztery wykłady, w tym dwa monograficzne (w języku angielskim

i rosyjskim) oraz dwa kursoryczne (w języku angielskim), z kolei w roku 2018/2019 odbyły się trzy wykłady kursoryczne, w 2019/2020 – dwa kursoryczne (w języku angielskim) i jeden monograficzny (w języku włoskim), natomiast w roku 2020/2021 ofertę stanowiło już osiem wykładów, z czego dwa kursoryczne (w języku angielskim), zaś spośród sześciu monograficznych, studenci uczestniczyli tylko w zajęciach prowadzonych przez profesora wizytującego z LUMSA University. Uczestnikami wykładów byli głównie polscy studenci, od 5 do 18 osób, których kompetencje językowe weryfikują egzaminy w ramach prowadzonych lektoratów. Liczba studentów zagranicznych (z Białorusi, Ukrainy, Włoch oraz Portugalii) w poszczególnych zajęciach nie przekraczała 5 osób. Wyjątek stanowią wykłady dla studentów amerykańskich z University of St. Thomas w Houston. W trzech edycjach Summer School, które odbywały się w latach 2017-2019, każdorazowo uczestniczyło blisko 20 osób. Wzbogaceniem oferty dydaktycznej i naukowej Wydziału Teologicznego na kierunku: *nauki o rodzinie*, są organizowane cyklicznie od jesieni 2020 r. międzynarodowe, interdyscyplinarne seminaria online Lectio Magistralis Internationalis z udziałem naukowców z prestiżowych zagranicznych ośrodków akademickich (Włochy, Austria, Izrael, USA). Dotychczas w projekcie wzięło udział ponad 700 uczestników z 27 krajów, z pięciu kontynentów. Efektem tego projektu jest ożywienie współpracy w ramach zawartych już umów bilateralnych, a poprzez skuteczną promocję – pozyskanie nowych partnerów, zwłaszcza spoza Europy. W roku akademickim 2021/2022 odbył się także wykład otwarty online „Rodzina w tradycji żydowskiej”, wygłoszony przez rabina prof. Josepha Leviego – dyrektora Szkoły Studiów Żydowskich i Kultury Margulies we Florencji i wykładowcą na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie.

W latach 2016-2021 zajęcia na kierunku: *nauki o rodzinie* prowadzili profesorowie wizytujący: z Uniwersytetu LUMSA we Włoszech i z Uniwersytetu Preszowskiego na Słowacji. Zaproszenie przyjęła także profesor z Uniwersytetu Complutense w Madrycie, lecz z powodu lockdownu zajęcia zostały odwołane. W roku akademickim 2022/2023 zaplanowane są wykłady profesora z Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie. Natomiast w ramach programu Erasmus+, zajęcia prowadziło trzech profesorów Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu w Ružomberoku na Słowacji.

Jednym z komponentów strategii umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest mobilność nauczycieli akademickich oraz studentów w ramach programu Erasmus+. W latach 2016-2021 zrealizowano 35 wyjazdów (30 STT i 5 STA). Rozwija się także mobilność na podstawie umów bilateralnych (USA, Słowacja). Ponadto w ostatnich pięciu latach wzrósł udział pracowników w zagranicznych konferencjach oraz stażach badawczych (Włochy, Słowacja, USA, Kanada).

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Liczba pracowników zatrudnionych na Wydziale Teologicznym, prowadzących zajęcia na kierunku <i>nauki o rodzinie</i>	31	33	25	25	23	22
Liczba wyjazdów w ramach programu Erasmus + (STT)	5	6	15	2	2	0
Liczba wyjazdów w ramach programu Erasmus + (STA)	2	1	2	0	0	0
Liczba wyjazdów na staż badawczy	1	1	1	1	0	1
Czynny udział w zagranicznej konferencji	9	4	4	3	1	0
Wyjazdy w ramach pozyskanego grantu	0	0	0	0	0	0
Wyjazdy w ramach indywidualnych projektów badawczych	2	1	1	1	1	1

W wymianie z uczelniami partnerskimi uczestniczą również studenci. Dedykowana im każdego roku oferta programu Erasmus+ stwarza warunki do odbycia części studiów lub praktyki za granicą. W tym celu Wydział Teologiczny zawarł 13 umów z uczelniami w 7 krajach (Austria, Czechy, Hiszpania, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Włochy), lecz dwie z nich (z Università degli Studi di Urbino Carlo Bo oraz LUMSA University) dotyczą wyłącznie mobilności kadry akademickiej. W tych dwóch przypadkach czynione są starania o poszerzenie oferty o mobilność studentów i doktorantów. Ponadto studenci mogą uczestniczyć w wymianie z 31 ośrodkami naukowo-badawczymi na świecie w ramach umów bilateralnych US, w tym

5 z Wydziału Teologicznego (Prešovská univerzita v Prešove – Słowacja; Facoltà di Teologia di Lugano – Szwajcaria; Catholic University of America – Waszyngton; University of St. Thomas – USA; Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie – Izrael). W przygotowaniu jest umowa z Jordan University College z Morogoro w Tanzanii. W latach 2016-2021 5 studentek kierunku: *nauki o rodzinie* realizowało część studiów na uniwersytetach we Włoszech (Università degli studi di Salerno) i w Czechach (University w Ołomuńcu). W ewaluowanym okresie na kierunek: *nauki o rodzinie* przyjęto 13 obcokrajowców, w tym 2 z Białorusi i 11 z Ukrainy. Dziewięć osób ukończyło studia I stopnia, dwie uzyskały dyplom na studiach drugiego stopnia. W roku akademickim 2021/2022 na I stopniu kierunku: *nauki o rodzinie* studiują 3 osoby (dwie studentki z Ukrainy i jeden student z Białorusi). Oprócz mobilności studenci uczestniczyli w jednym spotkaniu online z przedstawicielami rzymskiego Uniwersytetu LUMSA, celem wzajemnej promocji oferty studiów.

W ramach programu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program zintegrowany” w roku akad. 2021/2022 pozyskano środki na realizację dwóch podróży studyjnych do Kanady i Izraela.

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego NoR „Pro” angażowali się w organizację międzynarodowych wydarzeń naukowych na Wydziale Teologicznym, w tym światowego Spotkania Ekumenicznego Biskupów (2018), COP24 w Katowicach (2019) oraz pięciu edycji seminariów naukowych Lectio Magistralis Internationalis (2020-2021).

W celu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających jego podnoszeniu, na Wydziale Teologicznym, powołano Wydziałowy Zespół ds. umiędzynarodowienia. Tworzą go pracownicy badawczo-dydaktyczni, w tym pełnomocnik ds. współpracy międzynarodowej, wydziałowy koordynator programu Erasmus+ oraz powołani przez dziekana doktoranci i studenci, którzy wykazują zainteresowanie rozwijaniem współpracy międzynarodowej, a ponadto posiadają kompetencje w zakresie języka angielskiego i włoskiego. Co kwartał sporządzane są sprawozdania z działalności zespołu oraz aktywności pracowników Wydziału w zakresie umiędzynarodowienia. Pełnomocnik dziekana uczestniczy także w pracach uniwersyteckiego zespołu ds. umiędzynarodowienia, a w latach 2016-2020 przedstawiciel Wydziału Teologicznego był członkiem Senackiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego na kierunku: *nauki o rodzinie* angażują się w działalność wielu międzynarodowych gremiów, w tym rad naukowych (Advisory Committee for the St. John Paul II Institute at the University of St. Thomas in Houston, USA; Międzynarodowej Rady Naukowej Scuola di Alta Formazione EIS – LUMSA Università w Rzymie), zespołów eksperckich (Agency for the Evaluation and Promotion of Quality in Ecclesiastical Universities and Faculties – Watykan; Papieskiej Akademii Teologicznej w Watykanie), stowarzyszeń (American Maritain Association; Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo; European Forum for Religious Education in Schools; European Society for Catholic Theology), centrów i sieci badawczych (Centro di Studi Interdisciplinari Scuola Abba – Scienze di Educazione w Rocca di Papa/Włochy; Education for Unity – Włochy) oraz komitetów naukowych zagranicznych czasopism (Acta theologica et religionistica; Nuova Umanità).

Warto podkreślić, że pracownicy Biblioteki Teologicznej, w ostatnich pięciu latach, corocznie uczestniczyli w międzynarodowej mobilności szkoleniowej STT w ramach programu Erasmus+, co wyraźnie zwiększyło ich kompetencje w obszarze wsparcia działań naukowych pracowników i studentów.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1) *Dostosowanie systemu wsparcia na kierunku: nauki o rodzinie do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.*

Budynek

Budynek, w którym mieści się Wydział Teologiczny, przy ul. Jordana 18 w Katowicach, jest w pełni dostosowany do osób o różnych rodzajach i stopniach dysfunkcji. Szczegóły dostosowania budynku przedstawiono w kryterium 5.

Biblioteka

Budynek Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, w którym mieści się Biblioteka Teologiczna został wyremontowany i zmodernizowany, tak aby umożliwić osobom z niepełnosprawnościami pełne korzystanie z zasobów informacyjnych i księgozbioru bibliotecznego. Od 2010 r. działa Biblioteka Cyfrowa UŚ zwiększająca dostęp osobom z niepełnosprawnościami do literatury. W 2019 r. Biblioteka Teologiczna, podobnie jak pozostałe biblioteki wydziałowe, została przekształcona w oddział specjalistyczny i włączona do struktury Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego.

Rekrutacja

Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna umożliwia kandydatom z niepełnosprawnościami indywidualną formę rekrutacji na I rok studiów.

Tok studiów

Zarówno w całej Uczelni, jak i w Wydziale Teologicznym, istnieje możliwość Indywidualnego Dostosowania Studiów (IDS) do indywidualnych potrzeb każdego studenta z różnymi dysfunkcjami. IDS w naszym Wydziale obejmuje szereg form wsparcia poprzez: włączenie osób trzecich, np. asystenta studenta z niepełnosprawnością; korzystanie z dodatkowych urządzeń kompensujących; możliwości nagrywania przez studenta wszystkich rodzajów wykładów; otrzymywanie środków dydaktycznych umożliwiających odbiór informacji różnymi kanałami np. prezentacji multimedialnych czy materiałów dydaktycznych i arkuszy egzaminacyjnych z zastosowaniem powiększonej czcionki; zwiększenie limitu nieobecności wraz z możliwością nadrobienia zaległości na zasadach ustalonych z wykładowcami; wydłużenie czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych; zmiana miejsca i czasu zdawania egzaminów w związku ze stanem zdrowia studenta; umożliwienie zdawania w częściach egzaminów z obszernego materiału; rozłożenie sesji egzaminacyjnej w czasie; zamianę referatów i prezentacji na pisemną formę zaliczenia lub odwrotnie – w przypadku braku możliwości wypełnienia testu razem z grupą – odpowiedź ustną oraz umożliwienie organizacji indywidualnych konsultacji na prośbę studenta. Istnieje możliwość wypożyczenia studentom z niepełnosprawnościami sprzętu w postaci komputerów, pętli indukcyjnych oraz dyktafonów. Uczelnia oferuje także możliwość transportu z domu na Wydział i z powrotem oraz w razie konieczności pomiędzy budynkami dydaktycznymi. Studentom, którzy mają różnorodne trudności fizyczne, np.: z poruszaniem się, ze względu na wadę wzroku czy problem ze słuchem, społeczność wydziałowa udziela wszelkiej opieki, troski i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu na uczelni, w obowiązkach akademickich oraz w rozwijaniu zainteresowań naukowych. Natomiast osoby z niepełnosprawnościami mające trudności poznawcze lub emocjonalne, oprócz oficjalnych form pomocy uczelnianej, mogą korzystać ze wsparcia prodziekana ds. kształcenia i studentów, Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, a także pedagogów, psychologów i duszpasterzy pracujących na Wydziale. Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* z niepełnosprawnościami mają możliwość korzystania z pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oferowanej przez UŚ, jednak przeważnie korzystają z opieki własnych lekarzy – specjalistów.

Stypendia

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* z niepełnosprawnością mogą korzystać ze wszystkich świadczeń pomocy materialnej, zgodnie z „Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów UŚ”, a także specjalnego stypendium, dedykowanego tylko dla

studentów z niepełnosprawnościami, potwierdzonymi orzeczeniem właściwego organu. Większość studentów, z orzeczonymi niepełnosprawnościami, w latach 2016-2021 starała się o ten rodzaj wsparcia materialnego, a wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Urlopy

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* z niepełnosprawnością, którym stan zdrowia czasowo uniemożliwia studiowanie, korzystają z prawa do krótkoterminowego urlopu zdrowotnego, trwającego nie dłużej niż 6 tygodni oraz długoterminowego urlopu, trwającego jeden semestr (w przypadku powtarzania) lub rok.

Asystent

Studenci z niepełnosprawnością studiujący na kierunku: *nauki o rodzinie* mogą ubiegać się o przyznanie im asystenta (ASN). Po otrzymaniu pozytywnej decyzji prodziekana ds. kształcenia i studentów dotyczącej zakresu form wsparcia, studentowi zostaje przedstawiona osoba, która będzie jego asystentem. Do najczęstszych zadań realizowanych przez asystentów osoby niepełnosprawnej należy wsparcie w zakresie: dojazdu na uczelnię i z powrotem, poruszania się po uczelni, sporządzania notatek, studenckich spraw organizacyjnych. Na przestrzeni lat 2015-2021 na WTL przydzielono asystentów kilku osobom.

Kontakt w sprawie dostępności

Na Wydziale Teologicznym od 2010 r. dziekan powołuje wydziałowego koordynatora ds. studentów niepełnosprawnych – obecnie wydziałowego koordynatora ds. dostępności w zakresie merytorycznym oraz wydziałowych koordynatorów ds. dostępności w zakresie administracyjnym. Informacje dotyczące wydziałowego koordynatora w zakresie merytorycznym oraz jego czasu pracy są umieszczone na stronie Wydziału oraz stronie internetowej Uniwersytetu. Koordynator spełnia następujące zadania: opiekuje się merytorycznie oraz wspiera studentów z niepełnosprawnościami w zakresie przyjmowania na studia, realizacji procesu kształcenia oraz wsparcia rozwoju naukowego; sprawuje opiekę merytoryczną nad zadaniami związanymi z dostosowaniem warunków rekrutacji, kształcenia i rozwoju naukowego do specjalnych potrzeb studentów i doktorantów; pośredniczy w kontakcie między studentami i pracownikami Wydziału a pracownikami Centrum Obsługi Studentów odpowiedzialnymi za organizację wsparcia studentów z niepełnosprawnościami; wspiera studentów w znalezieniu usług oferowanych przez uczelnię w zakresie pomocy psychologicznej oraz psychiatrycznej. Oprócz koordynatora, jeden z pracowników Wydziału jest członkiem Uczelnianego Zespołu ds. Osób z Niepełnosprawnościami, kierowanego przez prorektora ds. kształcenia i studentów UŚ.

2) Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Wydział wspiera studentów kierunku: *nauki o rodzinie* w procesie uczenia się poprzez pracę oraz nadzór nad poszczególnymi obszarami tego procesu, takimi jak: nadzorowanie tworzenia programów studiów; nadzorowanie harmonogramu realizacji programu studiów oraz formy i organizacji zajęć; weryfikacja osiągania przez studentów efektów uczenia się; rozwój kompetencji i kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry; podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia; a zwłaszcza poprzez politykę jakości kształcenia, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów adekwatnie do ministerialnych rozporządzeń oraz aktualnych potrzeb różnych grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Wydziału.

Nauczyciele akademicy Wydziału w celu wspierania studentów w procesie uczenia się: realizują programy nauczania za pomocą metod i narzędzi na najwyższym dostępnym im poziomie, motywują studentów do zaangażowania się w rozwój naukowy i osobisty, prowadzą konsultacje w wymiarze 45 min. tygodniowo oraz konsultacje poprzez platformę Ms Teams (zwłaszcza w czasie pandemii) czy też korespondencją mailową, odpowiadającą na liczne potrzeby studentów związane z procesem nauczania. Na platformach Ms Teams i Moodle nauczyciele umieszczają materiały dydaktyczne, materiały do

egzaminów, plany, programy i sylabusy do przedmiotów, zadania do wykonania, przeprowadzają testy, kolokwia oraz egzaminy. Wszyscy nauczyciele podjęli się nauczania zdalnego, w czasie lockdownu, od marca 2020 r. oraz objęli studentów opieką merytoryczną i psychologiczną. Wykładowcy dbają o dobre samopoczucie studentów służące harmonijnej nauce oraz osiąganiu wyznaczonych celów naukowych.

Opiekunowie poszczególnych roczników studentów kierunku: *nauki o rodzinie* wspierają ich w następujących obszarach: organizują i uczestniczą w spotkaniach ze studentami, udzielają pomocy i rady studentom w sprawach związanych z odbywaniem studiów, utrzymują stały kontakt ze studentami, a także władzami Wydziału, ustalają wraz ze starostą grupy formy informowania studentów w sytuacjach nagłych, wyrażają opinie studentów i mediują w kwestiach spornych pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi, informują studentów o możliwościach podjęcia dalszego kształcenia, odbywania staży, w tym w ramach programu Erasmus, działaniu kół naukowych (brania aktywnego udziału w gremiach decyzyjnych). Opiekunowie mogą wystawiać opinie o studentach, na życzenie Władz Wydziału lub innych jednostek UŚ, dotyczące: wyjazdów w ramach programu ERASMUS+, przyznawania IOS, podań o przedłużenie sesji egzaminacyjnej, przedłużenia czasu pisania pracy licencjackiej lub magisterskiej; konsultują oni także decyzje o skreśleniu z listy studentów.

Biblioteka Teologiczna prowadzi corocznie zajęcia z *Przysposobienia Bibliotecznego* dla studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; zajęcia informacyjno-bibliograficzne dla seminarium licencjackiego i magisterskiego na kierunku: *nauki o rodzinie*. Biblioteka prowadziła w 2019 r. zajęcia z zakresu Informacji Naukowej w ramach seminariów licencjackich i magisterskich studentów Wydziału Teologicznego.

3a) Formy wsparcia w krajowej i międzynarodowej mobilności studentów WTL.

Mobilność krajowa

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają możliwość uczestniczenia w wymianach z uczelniami partnerskimi, jak również w ramach programu MOST, w celu kontynuacji kształcenia lub odbycia praktyki. W latach ubiegłych mieli możliwość uczestniczenia w Międzywydziałowych Indywidualnych Studiach Humanistycznych Uniwersytetu Śląskiego (1997-2014), do których Wydział przystąpił i oferował miejsca dla studentów innych uczelni. Obecnie w UŚ działa Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych umożliwiające wybranie kierunku studiów spośród wszystkich prowadzonych na Uniwersytecie oraz uzupełnienie go o zajęcia z innych dziedzin. W 2018 r. dwie studentki III roku studiów na kierunku: *nauki o rodzinie*, pochodzące z Ukrainy, starały się o odbycie jednego semestru nauki na naukach o rodzinie w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Pomimo dopełnienia formalności, wyjazd ten jednak nie doszedł do skutku.

Mobilność zagraniczna

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* korzystają z oferty Programu Erasmus+. W tym celu corocznie jest organizowana rekrutacja na studia za granicą oraz praktyki zagraniczne, poprzedzona spotkaniami informacyjnymi prowadzonymi przez wydziałowego koordynatora Erasmus+ z udziałem studentów, którzy takie wyjazdy zrealizowali. W latach 2016-2021, cztery studentki zrealizowały część studiów na uniwersytetach we Włoszech (Universita degli studi di Salerno) i w Czechach (Palacky University w Ołomuńcu). W roku akademickim 2021/2022 jedna studentka kierunku: *nauki o rodzinie* realizuje część studiów na Uniwersytecie w Salerno. Podczas pobytu za granicą studenci są objęci stałym wsparciem wydziałowego koordynatora Erasmus+ poprzez korespondencję mailową i kontakt telefoniczny. W czasie lockdownu wydziałowy koordynator programu Erasmus+ (w tym czasie pełnił także funkcję pełnomocnika dziekana ds. współpracy z zagranicą) był w stałym kontakcie mailowym i telefonicznym ze studentami z Białorusi i Ukrainy.

3b) *Formy wsparcia prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej.*

Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość Wydział zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w zajęciach *online*.

Nauczyciele akademicy poza zajęciami są dostępni dla studentów zarówno w czasie konsultacji, jak i za pośrednictwem Internetu (informacje o terminach dyżurów oraz adresy mailowe znajdują się na stronie internetowej wydziału). Nauczyciele wspierają studentów kierunku: *nauki o rodzinie* w prowadzeniu badań do prac zaliczeniowych, licencjackich i magisterskich. Promotorzy nie tylko rozwijają warsztat pisanie prac badawczych, ale także szkolą w prowadzeniu interdyscyplinarnych badań naukowych w obszarach pedagogiki, psychologii i socjologii. Jedną z takich prac jest praca magisterska studentki Karoliny Gryksy, która uzyskała Grant Studencki „oGRANTnięci 2021” za projekt badawczy „Niewidzialni rodzice – straty prenatalne i perinatalne”. Grant obejmował przyznanie środków na wydanie publikacji naukowej w wydawnictwie z listy MEiN.

Udział studentów kierunku: *nauki o rodzinie* w projektach badawczych opartych na przeprowadzeniu badań z zastosowaniem wywiadów, ankiet, kwestionariuszy oraz procedur badawczych przedstawia się następująco:

- 2015-2016 studenci uczestniczyli w przeprowadzeniu badań dotyczących uwarunkowań pracy asystentów rodzin w środowisku śląskim (12 ośrodków OPS na Śląsku i w Zagłębiu). Celem badań było sporządzenie psychologicznego portretu asystenta rodziny oraz analiza czynników kształtujących pracę asystenta, takich jak zewnętrzne narzędzia służące wykonywaniu tego zawodu. Efektem tej analizy była monografia „Asystentura rodziny. Teoria, praktyka, badania” pod redakcją dr M. Kornaszewskiej-Polak, służąca także jako podręcznik do prowadzenia tego przedmiotu w Polsce. Kolejnym efektem było przygotowanie ze studentami w 2016 r. konferencji naukowej „Ewolucja systemu wspierania rodziny – priorytety i wyzwania”;
- 2016-2019 studenci w ramach zajęć z prawa kanonicznego uczestniczyli w rozprawach sądowych, w Sądzie Okręgowym w Katowicach. Oglądali skomplikowane rozprawy rozwodowe (także na tle przemocy małżeńskiej i prześladowania). W 2019 r. podjęto próbę zorganizowania odwiedzin studentów III r. studiów w Zakładzie Karnym w Wojkowicach, w ramach przedmiotu Cywilne prawo rodzinne i kanoniczne prawo małżeńskie, niestety z powodu ogłoszenia lockdownu odwiedziny te nie doszły do skutku;
- 2017-2018 badania przeprowadzone przez studentów miały na celu pomiar natężenia zjawiska sięgania po substancje psychoaktywne przez uczniów myślowickich szkół, jak również ocenę czynników wpływających na ich rozpowszechnianie. W kwestionariuszu pojawiły się pytania dotyczące spożywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania tzw. dopalaczy oraz środków uznawanych powszechnie za narkotyki, a także kilka pytań dotyczących problemu zjawiska cyberprzemocy. W efekcie powstała publikacja pod red. dr Aleksandry Kłos-Skrzypczak „Diagnoza zagrożeń społecznych wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych”;
- 2016-2020 studenci studiów licencjackich w ramach zajęć z pedagogiki, prowadzonych przez dr Leokadię Szymczyk odwiedzali Bibliotekę Pedagogiczną w Chorzowie oraz uczestniczyli w warsztatach dotyczących biblioterapii. Natomiast w ramach pedagogiki szczegółowej uczestniczyli w laboratoriach pedagogicznych, które obejmowały takie aktywności, jak przygotowywanie scenariuszy zajęć, odgrywanie scenek

edukacyjnych, używanie pojęć pedagogicznych i zagadnień pedagogicznych oraz posługiwanie się językiem pedagogicznym w pracy z podopiecznymi. Na zajęcia te byli zapraszani uczniowie ze szkół podstawowych. W 2018 r. gościliśmy podopiecznych Akademii Przyszłości ([Dowiedz się więcej o Akademii Przyszłości \(akademiaprzyszlosci.org.pl\)](http://Dowiedz_sie_wiecej_o_Akademii_Przyszlosci_akademiaprzyszlosci.org.pl)) – temat: szkolne marzenia, a w 2019 r. uczniów SP w Rybniku – temat: relacje rówieśnicze. W tej aktywności naukowej wykładownicę wspierało Studenckie Koło NoR „Pro”.

Udział studentów kierunku: *nauki o rodzinie* oraz doktorantów w wydziałowych zespołach badawczych – w tym w projekcie „Nie ma ekologii bez właściwej antropologii” – społeczno-teologiczne inspiracje encykliki Laudato si, wpisuje się w realizację globalnych celów zrównoważonego rozwoju. Badania te dotyczą interdyscyplinarnej (teologiczno-społecznej) analizy problematyki przedstawionej w encyklice Laudato si ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, związanych z należyтым rozumieniem ekologii integralnej i adekwatnej antropologii oraz ich wzajemnego przenikania. Efektem projektu jest publikacja przygotowywana z udziałem studentów.

Studenci biorą także aktywny udział w konferencjach naukowych zarówno poprzez wystąpienia naukowe, a także poprzez ich współorganizację. Studenckie Koło Naukowe NoR „Pro” w minionych pięciu latach brało udział w następujących konferencjach:

- „Ewolucja systemu wspierania rodziny-priorytety i wyzwania”,
- „Fides et Ratio w służbie człowiekowi choremu. 25 lat Świątowych Dni Chorego”,
- „W trosce o wspólny dom-chrześcijanin na drodze ekologii”,
- „Obraz Powstań Śląskich i plebiscytu w edukacji, historiografii, kulturze i przestrzeni publicznej”,
- „Studia na horyzoncie”,
- „Dialog w profilaktyce – interdyscyplinarna perspektywa działań makrospołecznych”,
- „Między katedrą a katedrą. Kościół a nauka, kultura i polityka”,
- „Rodzina w czasach pandemii”,
- „Niepłodność. Jak wspierać rodzinę?”.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni wspierają merytorycznie i organizacyjnie studentów w projektach kulturalnych na rzecz integracji regionu i promowania wielokulturowości, realizowanych przez Wydział Teologiczny we współpracy z Wydziałem Promocji Urzędu Miasta Katowice oraz Instytucją Kultury Katowice Miasto Ogrodów i związki wyznaniowe Katowic. W roku 2016 „Kalendarz Trzech Religii. Żydzi, Chrześcijanin, Muzułmanie. Tu żyjemy, tworzymy, wierzymy...” – opracowywany od 2013 r. przez Wydział Teologiczny – został zrealizowany z udziałem studentów kierunku: *nauki o rodzinie*.

Publikacje studentów – sposoby przygotowania publikacji naukowych oraz ich wykaz zostały opisane i podane wcześniej w Raporcie w kryteriach nr 1, 2 i 4.

Studenci uczestniczą aktywnie w pracach Koła Naukowego NoR „Pro” poprzez: spotkania, warsztaty, konferencje, szkolenia, przeprowadzanie badań i przygotowanie publikacji w postaci artykułów do czasopism studenckich oraz rozdziałów w publikacjach naukowych. W ramach pracy koła studenci współpracują także z otoczeniem społecznym. W 2019 r. zorganizowali konferencję „Dialog w profilaktyce uzależnień – interdyscyplinarna perspektywa działań makrospołecznych”, a następnie w toku kilkumiesięcznych prac powstała publikacja pod red. dr Aleksandry Kłos-Skrzypczak „Dialog w perspektywie mikrostruktur społecznych. Ujęcie interdyscyplinarne”. W pracach nad jej przygotowaniem wzięli udział członkowie Studenckiego Koła Naukowego NoR „Pro” kierunku: *nauki o rodzinie* oraz teologia, uczestnicy studiów doktoranckich na Wydziale Teologicznym i absolwenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* biorą udział w specjalistycznych szkoleniach bibliotecznych: Biblioteka Cyfrowa, bazy danych, wyszukiwania informacji naukowych w bazach danych krajowych

i międzynarodowych. Ponadto narzędziem pracy naukowej studentów jest także Biblioteka Teologiczna. Efektem prowadzonych remontów (które nie przerwały jej funkcjonowania) jest nowa przestrzeń ze znacznie powiększoną bezpośrednią dostępnością księgozbioru. Pracownicy biblioteki wspierają prace badawcze studentów, poprzez prowadzenie różnorodnych szkoleń, pomoc w poszukiwaniu źródeł danych naukowych i podpowiadanie ciekawej lektury w ramach indywidualnych zainteresowań studentów.

„Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany”

Studenci uczestniczą w działaniach Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, programu rozwijającego zarówno kadry dydaktyczne, jak i samych studentów. Na UŚ realizowany jest w tym zakresie program „Jeden uniwersytet – wiele możliwości. Program Zintegrowany”, którego celem jest podniesienie kompetencji 2 200 studentów. Rozwijane kompetencje są istotne z punktu widzenia potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Program realizowany jest poprzez podnoszenie umiejętności zawodowych, komunikacyjnych oraz wysokiej jakości programy stażowe, a także dostosowanie programów kształcenia na kierunku: *nauki o rodzinie* do potrzeb społeczno-gospodarczych regionu. Program ministerialny został przyznany dwukrotnie w latach: 2019-2020 oraz 2020-2021. Dzięki niemu nauczyciele akademicy korzystają z intensywnych kursów językowych (j. angielski), co przynosi efekt w postaci przygotowania oferty zajęć dla studentów w językach obcych. W ramach tego programu na kierunku: *nauki o rodzinie* zostały przygotowane i zaaprobowane przez Ministerstwo dwa zagraniczne wyjazdystudyjne, a także zostały przekazane do UŚ środki na ich realizację. Studenci mają odbyć wyjazd szkoleniowy do Vancouver w Kanadzie, który obejmuje szkolenie w ośrodku terapii rodzin „Vancouver Couple & Family Institute” oraz wizytę studyjną w Uniwersytecie Simona Frasera w Vancouver – Wydział Nauk Społecznych. Wyjazd ma na celu: udział w wykładach, warsztatach praktycznych, poznanie organizacji Centrum Terapii Rodzin opartego o standardy międzynarodowe, poznanie uniwersytetu o standardach międzynarodowych i społeczności wielokulturowej, wymianę doświadczeń ze studentami studiów międzynarodowych, ćwiczenie języka angielskiego w praktyce. W dalszej kolejności szkolenia dla studentów kierunku: *nauki o rodzinie*, w ramach tego programu, mają dotyczyć: szkolenia „Prewencja i ochrona dzieci przed wykorzystaniem seksualnym”; szkolenia dla studentów z zakresu naturalnego planowania rodziny według metody Roetzera; certyfikowanego kursu wychowawcy kolonijnego; kursu na opiekuna w żłobku; warsztatów języka migowego czy certyfikowanego kursu mediacji.

Komunikacja naukowa studentów

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* uczestniczą także i współorganizują debaty eksperckie np. na temat: „Początek życia ludzkiego” oraz dyskusje otwarte dla studentów Wydziału Teologicznego na tematy dotyczące: czystości przedmałżeńskiej, antykoncepcji, homoseksualizmu, in vitro oraz stanowiska Kościoła katolickiego wobec tych kwestii; dyskusje na temat: „Porozmawiajmy o zdrowiu” poprzedzone wykładami ks. dr. hab. Antoniego Bartosza, prof. UŚ oraz dr Moniki Kornaszewskiej-Polak. Dodatkowo studenci angażują się w organizowanie otwartych spotkań filmowych – obejrzenie filmu i omówienie poruszonych w nim zagadnień: kwestii rodziny i jej członków, wychowania, roli nauczyciela czy rodzica w wychowaniu. Studenci prowadzą działalność w Internecie (na stronie Facebooka): „Norkowy zawrót głowy” – przygotowali specjalne grafiki dotyczące rodziny z zadaniami lub informacjami oraz recenzje filmów i seriali wartych uwagi czy spotkanie transmitowane na stronę koła naukowego na Facebooku pt. „Rola nauczyciela we wspieraniu rodziny”, podczas którego zaproszonym gościem była Pani Anna Chwolik, założycielka fundacji “Rodzina-naturalnie”.

W czasach pandemii Wydział stworzył nową inicjatywę komunikacji naukowej dla studentów i nauczycieli akademickich z wybitnymi postaciami z dziedziny: nauki teologiczne oraz reprezentujących nauki o rodzinie, z różnych stron świata. Projekt Lectio Magistralis Internationalis – wykłady mistrzowskie

wybitnych zagranicznych naukowców powstał w 2020 i jest obecnie realizowany w pięciu edycjach (wspomniano o nim wcześniej w kryterium nr 7).

3c) Formy wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji.

Pomocy we wchodzeniu na rynek pracy służą studentom kierunku: *nauki o rodzinie* praktyki pedagogiczne i zawodowe, a także pozadydaktyczne wykłady otwarte i warsztaty doskonalące kompetencje, organizowane przez Studenckie Koło NoR „Pro” oraz Samorząd Studentów we współpracy z pracownikami naukowymi Wydziału i instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Studenci mają także możliwość korzystania ze spotkań z doradcą zawodowym, mającym dyżury na naszym Wydziale oraz innych form wsparcia oferowanych przez Biuro karier UŚ. Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* znajdują często zatrudnienie w miejscach pracy związanych ze wspieraniem rodziny, co wynika ze śledzenia losów zawodowych absolwentów. Studenci korzystają dodatkowo z oferty studiów podyplomowych zarówno oferowanych przez Wydział, jak i inne Wydziały UŚ oraz inne instytucje kształcenia wyższego.

Praktyki zawodowe

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* uzyskują szeroki zakres wiedzy o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych, działających na rzecz rodziny. Istnieje konieczność uporządkowania wiedzy na temat pedagogicznych, psychologicznych i socjologicznych uwarunkowań rodziny w działaniach praktycznych. Wiedzę teoretyczną studenci wykorzystują do analizowania: konkretnych procesów i zjawisk społecznych, wiążących się z funkcjonowaniem rodziny oraz ich przyczyn i przebiegu, a także do poszerzania własnej świadomości dotyczącej konieczności interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów związanych z życiem rodziny. Temu celowi służą praktyki zawodowe dla studentów studiów I stopnia, prowadzonych w formie stacjonarnej. Uczestnicząc w praktyce zawodowej student zapoznaje się z działalnością programową instytucji, świadczących wieloaspektową pomoc rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin w sytuacjach trudnych. Praktyki zawodowe są często przyszłymi miejscami pracy absolwentów kierunku: *nauki o rodzinie*, co zostanie wykazane nieco dalej, w części dotyczącej losów zawodowych absolwentów UŚ.

Pozadydaktyczne wykłady otwarte i warsztaty doskonalące kompetencje

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają wiele okazji do poszerzenia swojej wiedzy oraz zdobycia umiejętności organizacyjnych przy okazji uczestniczenia i pomocy przy organizowaniu konferencji i sympozjów naukowych, zarówno studenckich, jak i skierowanych do szerszych gron naukowych z kraju i z zagranicy.

Rozwijanie kompetencji naukowych i praktycznych studentów odbywa się także poprzez uczestnictwo w warsztatach: „Kompendium wiedzy o uzależnieniach behawioralnych”. Studenci Koła Naukowego także organizowali na terenie Wydziału następujące warsztaty otwarte, dotyczące perspektyw zawodowych dla absolwentów *nauk o rodzinie* „Być liderem. Czyli jak mądrze przewodzić w grupie”, „Przekrocz czasoprzestrzeń, czyli warsztaty zarządzania sobą w czasie”, wiosenny cykl warsztatów „Do zrozumienia jeden krok” oraz udział w III Światowym Dniu Ubogiego w Katowicach i prowadzenie warsztatów dla wolontariuszy uczestniczących w tym wydarzeniu.

Współpracując z pracownikami naukowymi Wydziału, Samorząd Studentów przy współudziale Koła Naukowego NOR „Pro” stworzył inicjatywę „Dni WTLove”, czyli bezpłatnej oferty profesjonalnej dla studentów i sympatyków Wydziału, polegającej na: wykładach otwartych, bezpłatnych warsztatach, aktywnościach związanych z rozrywką. Do tej pory zrealizowano: wykłady „Eurosieroctwo”, „Jak zaoszczędzić na studiach”; warsztaty planowania i motywacji, dykcji, teatralne, soft skills, komunikacji, wokalne, plastyczno-muzyczne; kursy tańca towarzyskiego, języka migowego, animatora zabaw; wernisaż „Spotkania w obecności Światła”; koncert na poddaszu zespołu „Chłodno”. Samorząd Studentów Wydziału zaangażował się, przy pomocy i wsparciu wykładowców oraz Władz Wydziału, w stworzenie

i realizację programów edukacyjnych dla dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych pochodzących ze szkół podstawowych w Katowicach i Rybniku. Dzieci z opiekunami zostały zaproszone na WTL, aby go zwiedzić i poznać tajniki studenckiego życia.

Dwie inicjatywy Samorządu Studenckiego przy współpracy z wykładowcami Wydziału wydają się warte podkreślenia „Student z pasją” oraz „WTL po godzinach”. Pierwsza z tych inicjatyw to cykl wykładów, filmów i prelekcji pokazujących pasje studentów kierunku: *nauki o rodzinie* oraz ich punkt widzenia świata. Druga inicjatywa to spotkania i dyskusje otwarte na ważne tematy społeczne np. „Niepłodność. Jak wspierać rodzinę?” czy „Rodzina w czasach pandemii”.

Doradztwo zawodowe dla studentów

Na Wydziale studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają okazję skorzystać z pomocy doradcy zawodowego. Doradca odbywa na Wydziale stałe dyżury poza okresami pomarańczowego alertu covidowego. W czasie alertu można się z nim umówić na spotkanie drogą mailową. Doradca udziela wsparcia w wyborze zawodu, planowaniu kariery oraz poruszaniu się po rynku pracy. Ponadto doradca udziela informacji o możliwościach szkoleń i kształcenia oraz pomaga przygotować dokumenty aplikacyjne do pracy na część etatu, podejmowanej podczas studiów. Dodatkowo doradca, jak i inni doradcy z Biura karier UŚ, pomagają w określeniu celów zawodowych i zaplanowaniu kariery, określeniu mocnych i słabych stron, przygotowaniu profesjonalnego CV i LM, przeprowadzają próbną rozmowę kwalifikacyjną, udzielają również informacji na temat współczesnych form rekrutacji i selekcji pracowników. Informacje o doradcy są dostępne zarówno na stronie internetowej Wydziału, jak i Uczelni. W gablocie na Wydziale są umieszczone podstawowe informacje o dostępności doradcy oraz o jego zakresie obowiązków.

Losy zawodowe absolwentów

Biuro Karier UŚ prowadzi od 2004 roku badania dotyczące „Losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Śląskiego”, które dostarczają informacji na temat sytuacji zawodowej absolwentów, ich statusu na rynku pracy, zgodności pracy z ukończonym kierunkiem studiów, oceny zapotrzebowania na absolwentów na rynku pracy oraz poziomu zadowolenia ze studiów i pracy. Z ostatniego raportu, który został przygotowany w roku 2018/2019 wynika, że do badania zgłosiła się niemal połowa absolwentów WTL. Większość badanych absolwentów nauk humanistycznych UŚ w trakcie studiów podejmowała pracę zgodną z ukończonym kierunkiem studiów. Prawie połowa ankietowanych wskazała stabilność zatrudnienia. Niestety, duża grupa osób rozpoczęła aktualną pracę z powodu konieczności podjęcia jakiegokolwiek pracy. Pracujący absolwenci nauk humanistycznych byli przeważnie zadowoleni ze swojej sytuacji zawodowej – zwłaszcza Ci, którzy wykonują prace zgodne ze swoim wykształceniem. W ostatniej ankiecie dotyczącej badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Śląskiego została także wyróżniona grupa absolwentów kierunku: *nauki o rodzinie* (43%), którzy wzięli udział w badaniu. Byli to absolwenci studiów stacjonarnych I stopnia, studiów II stopnia, a także absolwenci, którzy ukończyli studia w trybie niestacjonarnym. W odpowiedzi na pytanie „Czy Twoim zdaniem na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na wiedzę i umiejętności zdobyte przez Ciebie w trakcie studiów na powyższym kierunku?” 81% respondentów opowiedziało się „zdecydowanie tak” i „raczej tak”. W czasie studiów 76% studentów podejmowała aktywność zawodową w Polsce, w tym 38% studentów podjęło pracę związaną z kierunkiem studiów. 62% studentów kierunku: *nauki o rodzinie* było usatysfakcjonowanych z programów nauczania pod względem ich przydatności w karierze zawodowej. Natomiast wobec tematu satysfakcji dotyczącej przydatności w karierze zawodowej obowiązkowych praktyk zdania były bardziej podzielone: 57% opowiedziało się za ich przydatnością, a 29% osób trudno było wskazać stopień przydatności. Większość osób pracowała w różnego typu organizacjach (29%), natomiast wśród pozostałych osób 2% pracowało w charakterze freelancera, 6% respondentów było bezrobotnych – poszukujących pracy, a 6% to osoby, które nie pracowały i nie poszukiwały pracy. Organizacje, w jakich pracowali absolwenci to: MOPS, Alior Leasing, Caritas, LPP, placówka wsparcia dziennego dla dzieci, przedszkole. Na pytanie „Czy

wykonywana praca jest zgodna z ukończonym przez Ciebie kierunkiem?” 64% odpowiedziało twierdząco, natomiast przecząco 36% osób. Z wniosków płynących z przeprowadzonego badania należy wskazać, iż mediacje i zagadnienia psychologiczne uznano za najbardziej przydatne zagadnienia w programie studiów. Jednocześnie znaczna część ankietowanych miała poczucie, że w programie studiów należałoby ograniczyć zagadnienia teologiczne.

Rekomendacjami wynikającymi z ankiety przeprowadzonej wśród pracowników Wydziału w roku 2019 było uwzględnienie uwag absolwentów I i II stopnia w tworzeniu siatki studiów. Zwiększono tam, gdzie było to możliwe, zakres ćwiczeń do przedmiotów psychologicznych i pedagogicznych. Na I roku studiów I stopnia, oprócz zagadnień z psychologii ogólnej i psychologii rozwoju człowieka, dodano przedmiot psychologia osobowości – wykład i ćwiczenia. Utworzono nowy przedmiot dla studentów II roku studiów II stopnia – *Podstawy coachingu*, w formie warsztatów, który służy rozwijaniu kompetencji, odkrywaniu własnego potencjału, wieloaspektowemu wzmocnieniu tego potencjału i dokonywaniu zamierzonych zmian. Z opinii studentów wynika, że przedmiot oceniają jako bardzo przydatny, oferujący poszerzenie własnych umiejętności organizacji czasu oraz zwiększający możliwości zatrudnienia na rynku pracy.

Oferta studiów podyplomowych

Na Wydziale Teologicznym utworzono również studia podyplomowe związane z naukami o rodzinie. Pierwsza edycja rocznych Studiów Podyplomowych Rodziny w Katowicach miała miejsce w 2017 r. Studia przeznaczone były dla:

- osób świeckich – chcących zaangażować się w posługę jako doradcy życia rodzinnego,
- kapłanów – chcących pogłębić swoją wiedzę na temat zagadnień związanych z duszpasterstwem rodzin,
- wszystkich osób zainteresowanych problematyką rodziny.

Studia uprawniały do podjęcia pracy w poradniach rodzinnych, centrach pomocy rodzinie oraz do prowadzenia zajęć w szkołach z dziećmi, młodzieżą i rodzicami z zakresu wychowania i edukacji prorodzinnej. Przygotowywały specjalistów do współpracy z rodzicami w dziele wychowania dzieci i młodzieży w zakresie odpowiedzialnej i godnej formacji seksualnej i małżeńsko-rodzinnej. Program studiów uwzględniał następujące aspekty: filozoficzno-etyczny, psychologiczny, pedagogiczny, socjologiczny, biomedyczny, prawny i teologiczny. Zajęcia miały charakter wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń oraz warsztatów i seminariów. Zajęcia obejmowały dwa semestry. Mimo wysokich ocen tych studiów przez ich słuchaczy, nie udało się niestety uruchomić kolejnej edycji z powodu niewystarczającej liczby kandydatów. Absolwenci II stopnia na kierunku: *nauki o rodzinie* mogą również podjąć studia na drugim kierunku na Wydziale, a mianowicie studia teologiczne. Sporadycznie absolwenci podejmują decyzje o podjęciu studiów teologicznych w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym.

3d) Formy wsparcia aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości.

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* aktywnie uczestniczą w działalności sportowej, artystycznej i organizacyjnej. W ramach wsparcia wydziałowego studenci są zapraszani do prezentowania swoich umiejętności w celu uświetniania różnego rodzaju wydarzeń Wydziału Teologicznego, jak np. koncertów podczas Wieczorów Teologicznych czy olimpiad i konkursów dla licealistów. Wielu studentów zajmuje się twórczością poetycką, która jest wspierana m.in. poprzez umożliwienie organizacji wieczorków autorskich. Równocześnie Wydział wspiera konkursy poetycko-literackie dla studentów (poprzez promocję oraz sponsorowanie nagród).

W zakresie organizacyjnym Wydział wspiera i zachęca studentów do organizowania różnego rodzaju inicjatyw – zarówno rozrywkowych, popularnonaukowych, jak i naukowych. Studenci Wydziału dzięki wsparciu i opiece Wydziału organizują konferencje i sympozja, a także wydarzenia integracyjno-

rozrywkowe, jak np. wydziałowe spotkania przy planszówkach lub spotkania chóralne. Trzema największymi wydarzeniami organizowanymi przez studentów, w których szczególnie pomagają pracownicy WTL (wsparcie merytoryczne, udostępnianie sal, dzielenie się kontaktami, pomoc finansowa) są coroczne wydarzenia: Bal Wydziału Teologicznego, „Dni WTLove”, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Między katedrą a katedrą”, które są inicjatywami organizacyjno-przedsiębiorczymi zarówno organizacji studenckich, jak i pojedynczych studentów Wydziału.

Działalność z wyżej wskazanych zakresów jest wspierana także wewnątrz struktur ogólnouniwersyteckich (organizacje, w których studenci mogą rozwijać swoje pasje i umiejętności).

Wybitni studenci byli wyróżniani za następującą działalność: naukową – publikowanie artykułów naukowych w czasopismach studenckich, zorganizowanie i wystąpienia na konferencjach studenckich na Wydziale; sportową – Akademickie Mistrzostwa Polski w Wioślarstwie, Pani A. Banaszewska – została mistrzynią Polski i wielokrotną mistrzynią Śląska w tenisie ziemnym, artystyczne – muzyka chóralna.

Inicjatywy sportowe

Bieg nauczycieli i studentów Wydziału (półmaraton) o puchar Dziekana Wydziału – 10 edycji. Zorganizowany w Dolinie Trzech Stawów – Sztauwajery – Muchowiec Katowice przez amatorską drużynę sportową działającą przy Wydziale. Opiekunami byli dr Marek Wójtowicz oraz mgr Andrzej Jurek. Dodatkowo drużyna stworzyła Biegowy Kącik WTL na Facebooku.

Inicjatywy artystyczne

Samorząd Studentów wraz z Kołem Naukowym NoR „Pro” powoływali jednorazowe inicjatywy związane z organizacją na Wydziale aktywności: kurs tańca zawodowego, konkursy poetycki i recytatorski, wieczory towarzyskie dla studentów i ich znajomych (dyskusje przy kawie).

Inicjatywy organizacyjne

Wydziałowa Rada Samorządu Studentów wraz z Kołem Naukowym NoR „Pro” organizuje także:

- ❖ akcje charytatywne, zbiórki prezentów (święteczna paczka), żywności, ubrań czy pieniędzy na rzecz hospicjów: Hospicjum Świętego Franciszka oraz Hospicjum Cordis w Katowicach;
- ❖ stoiska i osobiście uczestniczy w Śląskim Festiwalu Nauki – zaangażowanie roczne; rekrutacja na WTL oraz promocja Wydziału;
- ❖ bal studentów WTL – rocznie – głównie uczestniczył w jego organizacji Samorząd Studentów;
- ❖ wolontariat w Katolickiej Fundacji Dzieciom przy parafii pw. św. Piotra i Pawła w Katowicach w świetlicy specjalistycznej.

Inicjatywy związane z przedsiębiorczością

Samorząd Studentów podejmował inicjatywy organizowania szkoleń dla studentów z zakresu negocjacji oraz tworzenia business planu.

4) *System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych.*

Pracownicy Wydziału motywują studentów kierunku: *nauki o rodzinie* poprzez prowadzenie ciekawych zajęć dydaktycznych, a także wprowadzanie dodatkowych możliwości zdobycia wiedzy w praktyce, jak np. organizacja wyjazdów szkoleniowych, wycieczki na rozprawy sądowe lub współpraca z Zakładem Karnym w Wojkowicach (działania opisane powyżej w kryterium 8, punkcie 3b).

Wybitni studenci i absolwenci UŚ otrzymują również Wyróżnienia Rektora, a ponadto studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają również możliwość otrzymania stypendiów naukowych Rektora za różne osiągnięcia:

- 2015/2016 – przyznanych 17 stypendiów: 12 stypendiów za wysoką średnią roczną ocen, 4 stypendia za dodatkowe osiągnięcia naukowe oraz 1 stypendium za osiągnięcia sportowe;
- 2016/2017 – przyznanych 14 stypendiów: 9 stypendiów za wysoką średnią roczną ocen, 4 stypendia za dodatkowe osiągnięcia naukowe oraz 1 stypendium za osiągnięcia sportowe;
- 2017/2018 – przyznanych 11 stypendiów: 6 stypendiów za wysoką średnią roczną ocen, 4 stypendia za dodatkowe osiągnięcia naukowe oraz 1 stypendium za osiągnięcia artystyczne;
- 2018/2019 – przyznanych 8 stypendiów, wszystkie za wysoką średnią roczną ocen;
- 2019/2020 – przyznanych 8 stypendiów: 10 stypendiów za wysoką średnią roczną ocen, 6 stypendiów za dodatkowe osiągnięcia naukowe oraz 2 stypendia za osiągnięcia sportowe;
- 2020/2021 – przyznano 4 stypendia: 3 stypendia za dodatkowe osiągnięcia naukowe oraz 1 stypendium za osiągnięcia sportowe;
- 2021/2022 – przyznano 4 stypendia: 1 stypendium za wysoką średnią roczną ocen oraz 3 stypendia za dodatkowe osiągnięcia naukowe.

W ramach Wydziału studenci angażujący się w działalność naukową i popularyzatorską mogą liczyć na wsparcie finansowe w zakresie wyjazdów (np. w przypadku wygłaszania prelekcji konferencyjnej).

Na początku roku akademickiego organizowane są Dni Adaptacyjne dla studentów I roku, podczas których mogą oni zapoznać się z ofertą dodatkowych aktywności proponowaną przez Wydział – jak np. koła naukowe. Organizowane są także spotkania otwarte kół, podczas których każdy ze studentów, bez względu na rok studiów, może porozmawiać z członkami i opiekunami kół i dowiedzieć się jak działają oraz jakie są ich plany na nadchodzący semestr.

Nagroda Wielkiego Kanclerza WTL – Ks. abp. W. Skworca

Konkurs Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego, Ks. Arcybiskupa W. Skworca, na najlepszą pracę magisterską na Wydziale jest organizowany rokrocznie. Do oceny prac konkursowych została powołana komisja złożona z pracowników Wydziału. Komisja wybiera i proponuje jedną ze zgłoszonych prac magisterskich studentów kierunku: *nauki o rodzinie* i teologii. Promotorzy zgłaszają prace magisterskie, które otrzymały ocenę przynajmniej 4,5. Nagrodę corocznie przyznaje Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego UŚ. W roku akademickim 2018/2019 mgr Lucyna Malina, uzyskała nagrodę Wielkiego Kanclerza za pracę „Moralne wartości naprotechnologii w kontekście współczesnych technik wspomaganie prokreacji”, jako najlepszą pracę magisterską na kierunku: *nauki o rodzinie*.

Ogólnopolski konkurs na prace licencjackie i magisterskie PRO-LIFE

Studenci-magistranci kierunku: *nauki o rodzinie* uczestniczą w konkursie na najlepszą pracę z tematyki pro-life. Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka organizuje ogólnopolski konkurs na prace magisterskie i licencjackie pod hasłem „Życie i godność”. Celem konkursu jest zachęcenie młodzieży akademickiej do zainteresowania się zagadnieniami związanymi z promocją życia jako wartości o fundamentalnym znaczeniu zarówno dla egzystencji poszczególnych osób, jak i całych społeczeństw. Dwukrotnie, w latach 2019 oraz 2020, laureatkami konkursu zostały absolwentki kierunku: *nauki o rodzinie*.

Indywidualny tok studiów i indywidualna organizacja studiów

Prodziekan ds. kształcenia i studentów może również udzielić zgody wybitnym studentom kierunku: *nauki o rodzinie* na studia wg indywidualnego toku studiów (ITS) i indywidualnej organizacji studiów (IOS). Decyzje te są podejmowane w odpowiedzi na specjalne potrzeby studentów wybitnie zdolnych oraz zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w UŚ.

Tutoring

Od roku akad. 2018/2019 na Wydziale rozpoczęły się działania skupione na wybitnych studentach polegające na pracy w systemie tutoringowym. Program umożliwia aktywnym studentom realizację indywidualnych projektów naukowych i dydaktycznych pod opieką doświadczonych nauczycieli akademickich Wydziału. Poprzez pracę metodą tutorską studenci uzyskują nowe kompetencje i poszerzają już zdobyte, rozwijają umiejętność samodzielnej pracy i uczą się bardziej świadomie planować swoją ścieżkę kształcenia. Program umożliwia włączenie studentów w badania prowadzone przez pracowników naukowych. Trzech wykładowców Wydziału jest w trakcie lub ukończyło certyfikowane kursy tutoringu organizowane przez UŚ na poziomie podstawowym oraz zaawansowanym. Włączyli się oni także w uniwersytecki program „Mistrzowie dydaktyki” w edycjach 2020/2021 oraz 2021/2022. W ramach programu przygotowywane są na kierunku: *nauki o rodzinie* publikacje naukowe i popularnonaukowe, wystąpienia konferencyjne, wnioski grantowe oraz długoterminowe plany badawczo-rozwojowe, prowadzące do wyboru przez studenta kariery naukowej. Publikacje studentów są recenzowane przez wykładowców WTL, a następnie zgłaszane do publikacji w czasopiśmie Silesia Superior.

5) *Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.*

Informowanie studentów

W zakresie spraw związanych z powiadamianiem studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej, Wydział używa następujących kanałów informacyjnych: wydziałowej oraz uczelnianej strony internetowej: Stypendia i zapomoga | Student (us.edu.pl), a także system u USOSweb. Jeżeli studenci jednak napotykają na treści mniej zrozumiałe i mają dalsze pytania to zwracają się o pomoc do pracowników. Pracownicy Dziekanatu zachęcają studentów, aby odwiedzali stronę internetową Uczelni i Wydziału oraz czytali wszystkie potrzebne im informacje, ale także wyjaśniają trudniejsze elementy procedury składania elektronicznych wniosków o stypendia, a także służą radami w sytuacjach trudnych, nieopisanych w procedurach UŚ. Dodatkowo ogłoszenia o stypendiach są wywieszane na wydziałowych tablicach ogłoszeń. Władze Wydziału informują studentów kierunku: *nauki o rodzinie* o systemach wsparcia, poprzez opiekunów poszczególnych roczników, na spotkaniach na początku każdego roku akademickiego oraz poprzez pracowników dziekanatu WTL. Studenci zadający pytania są odsyłani do informacji na odpowiedniej stronie internetowej, u odpowiedniego pracownika Wydziału lub w konkretnym dziale w Rektoracie. Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego organizuje spotkania informacyjne dla nowych studentów pierwszego rocznika studiów I i II stopnia, dba o bieżący kontakt ze starostami grup i przekazywanie ważnych i pilnych informacji, wpisywanie informacji o bieżących sprawach i wsparciu studentów na fanpage'u WRSS.

Rodzaje wsparcia i stypendia

Do głównych rodzajów wsparcia materialnego studentów kierunku: *nauki o rodzinie* należą stypendia socjalne oraz zapomogi losowe. Wnioski w sprawach stypendiów są kierowane do prodziekana ds. kształcenia i studentów Wydziału i w większości są rozpatrywane pozytywnie, albo wymagane jest dodatkowe dostarczenie dokumentów poświadczających daną sytuację losową. Dodatkowo studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają możliwość wnioskowania o stypendia naukowe Ministra Edukacji i Nauki.

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają także pełny dostęp do wsparcia pedagogicznego, psychologicznego oraz duszpasterskiego, ponieważ wśród etatowych pracowników Wydziału są specjaliści z tych dziedzin. Pracownicy służą poradami w godzinach wyznaczonych dyżurami i konsultacjami, ale także wielu z nich wykorzystuje swój czas wolny, w celu przeprowadzenia rozmowy czy zaoferowania różnych form pomocy. Na Wydziale spontanicznie sformułował się zespół pracowników chętnych do pomocy studentom w trudnych sytuacjach życiowych i trudnym stanie psychicznym, spowodowanym pandemią i lockdownem. Zespół ten miał możliwość wystąpienia na zebraniu wszystkich pracowników Wydziału

w marcu 2021 r. z prezentacją dotyczącą trudnej sytuacji psychicznej studentów oraz przedstawił miejsca, gdzie i do kogo należy odsyłać studentów proszących o wsparcie. Po zebraniu, odpowiednie informacje zostały umieszczone na stronie internetowej Wydziału oraz na wydziałowym Facebooku. Następnie w maju 2021 r. odbyła się debata pracowników naukowych Wydziału ze studentami kierunku: *nauki o rodzinie*, którą zorganizowało Studenckie Koło Naukowe NOR „Pro”. Zaproszonymi prelegentami byli: poprzedni Dziekan WTL oraz duszpasterz, ks. dr hab. Antoni Bartoszek, prof. UŚ oraz psycholog, dr Monika Kornaszewska-Polak.

Komunikacja studentów z uczelnią

Studenci kierunku: *nauki o rodzinie* mają możliwość zarówno korzystania, jak i współtworzenia newslettera „Wiadomości Studenckie”. W nim mogą znaleźć najciekawsze informacje dotyczące życia studenckiego (koncerty, imprezy i wydarzenia studenckie), ale także wiadomości odnoszące się do konferencji studenckich, wykładów otwartych, różnego rodzaju przypomnienia o terminach, informacje o wolontariatach czy oferty pracy. Studenci są zaproszeni do tworzenia wiadomości poprzez przesyłanie redakcji tych informacji, które uznają za ciekawe. Redakcja newslettera znajduje się w Centrum Obsługi Studentów.

Kolejnymi mediami społecznościowymi, z których korzystają studenci i przy współtworzeniu których uczestniczą, są:

- Facebook UŚ – na którym znajdują się: Sprawy Studenckie i Samorząd Studencki, TV UŚ, Gazeta Uniwersytecka, Przystanek Nauka, Śląski Festiwal Nauki – Katowice, Magazyn Studentów Uniwersytetu Śląskiego „Suplement”;
- Instagram UŚ – Samorząd Studencki oraz Magazyn „Suplement”;
- Media akademickie – Centrum Medialne Uniwersytetu Śląskiego.

6) Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność.

Rękojmnią zagwarantowania wszelkich praw dla studentów jest *Regulamin studiów UŚ*, Statut Uniwersytetu Śląskiego oraz ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. We wszelkich sprawach spornych, pomiędzy studentami kierunku: *nauki o rodzinie* a Wydziałem, pierwszą osobą do której mogą udać się studenci jest opiekun danego rocznika studentów, wyznaczany przez władze Wydziału na początku każdego roku akad. Opiekunowie roczników w kontakcie ze studentami na bieżąco monitorują sytuację. Zdarza się jednak, iż studentom łatwiej jest zwrócić się o pomoc do kolegów, co dzieje się za pośrednictwem Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego.

Kolejność zgłaszania skarg na Wydziale ma następujący przebieg: opiekun rocznika, następnie prodziekan, który w porozumieniu z dyrektorem kierunków rozstrzyga poszczególne sprawy i dziekan, ostatecznie odwołania studenci mogą złożyć do Rektora UŚ. Wnioski mogą być składane poprzez odpowiednie biura lub dziekanat do prodziekana ds. kształcenia i studentów, a następnie proponowana jest bezpośrednia rozmowa podczas dyżurów władz Wydziału.

Studenci zabierają głos w sprawach np. dotyczących zmian w programach nauczania czy w harmonogramach zajęć. Obecnie kierunek: *nauki o rodzinie* przechodzi proces zmian w obszarze programów nauczania. W procesie tym uczestniczą studenci z głosem doradczym, którzy są wyłanianiani spośród kandydatów wysuniętych przez Samorząd Studentów oraz przez Koło Naukowe NOR „Pro”.

Należy podkreślić, iż ankietyzacja przeprowadzana wśród studentów na *naukach o rodzinie* dostarcza indywidualnych, anonimowych opinii o prowadzeniu zajęć przez nauczycieli akademickich. Przy niskiej ocenie uzyskanej od studentów dotyczącej sposobu i metod prowadzenia zajęć dydaktycznych, ustalany jest termin rozmowy nauczyciela akademickiego z dziekanem. Rozmowy te są prowadzone w celu ciągłego

podwyższania poziomu jakości nauczania. W ciągu minionych sześciu lat takie rozmowy miały miejsce dwukrotnie, a ich wynik był pozytywny dla procesu nauczania.

Skuteczność systemu rozpatrywania wniosków składanych przez studentów

Procedury rozstrzygnięcia skarg studentów stosowane na Wydziale mają stosunkowo krótki przebieg oraz wysoki współczynnik skuteczności. Opisane procedury zostały też pozytywnie ocenione przez samych studentów. Jednakże, w opinii Samorządu Studentów, wydziałowy system rozpatrywania skarg powinien być wciąż dopracowywany. Po kilku skargach studentów, do prodziekana ds. kształcenia i studentów, na osoby prowadzące lektoraty kwestię rozstrzygnięto na korzyść studentów, a wykładowcy zostali zmienieni.

Rozstrzygnięcia wniosków studentów dotyczą głównie następujących obszarów: powtarzania niezaliczonych przedmiotów i semestrów, przedłużania sesji i terminu składania prac dyplomowych, wyznaczania nowego terminu obrony prac dyplomowych, a także przyznawania studentom IOS, ITS i IDS.

7) Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia.

Wydział Teologiczny zapewnia studentom kierunku: *nauki o rodzinie* skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną, w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną poprzez pracowników dziekanatu, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów. Do zakresu świadczeń na rzecz studentów należy: obsługa toku studiów, organizacja działań związanych z pomocą materialną, przydzielaniem miejsc w akademikach, kredytach studenckich czy ubezpieczeniach zdrowotnych. Wszelkie podania składane są osobiście przez studentów w dziekanacie, jednak w okresach pandemicznych możliwe jest przesyłanie podań drogą elektroniczną. Po ich rozpatrzeniu studenci uzyskują odpowiedź drogą mailową, a także mogą – w pojedynczych sprawach – zadzwonić z prośbą o informację, jak ich prośba została rozstrzygnięta. Obecnie, informacje organizacyjne w sprawie toku studiów można uzyskać poprzez platformę Ms Teams, a większość procedur można przeprowadzić drogą elektroniczną.

Kadra wspierająca proces kształcenia

Kadrę wspierającą działalność dydaktyczną i naukową w Wydziale Teologicznym stanowią pracownicy administracyjni zatrudnieni w dziekanacie – 2 osoby; w biurze organizacyjnym – 3 osoby oraz w biurze ewaluacji i obsługi Instytutu Nauk Teologicznych – 2 osoby. Pracę administracji koordynuje kierownik organizacyjny Wydziału Teologicznego. Dodatkowo pracownicy dziekanatu zostali powołani do pełnienia funkcji Wydziałowych Koordynatorów ds. dostępności w zakresie administracyjnym. Sześciu pracowników zatrudnionych w wydziałowej administracji to osoby, które ukończyły studia wyższe, w tym połowa to osoby posiadające tytuł zawodowy magistra teologii, co zdecydowanie podnosi ich kluczowe kwalifikacje do pracy w administracji Wydziału Teologicznego. Połowa wyżej wymienionej obsady kadrowej pracuje w Wydziale od momentu uruchomienia pierwszego roku akademickiego 2001/2002, co zapewnia im nie tylko pełną wiedzę o historii Wydziału, ale także umożliwia kompetentne dzielenie się zdobytym doświadczeniem z nowymi pracownikami. W celu ciągłego doskonalenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji pracownicy administracyjni bardzo chętnie biorą udział w spotkaniach, konferencjach i szkoleniach organizowanych zarówno przez uczelnię jak i instytucje zewnętrzne m.in. z zakresu: przyznawania świadczeń dla studentów; strategii promocji; procedur awansów naukowych; ewaluacji; SEDN; PBN dla importerów; sprawozdań w systemie POL-on; administrowania stronami www; otwartości, równości, zrozumienia; zarządzania zmianą w uczelni; delegowania i egzekwowania zadań. Ponadto pracownicy biorą udział w szkoleniach podnoszących znajomość języka angielskiego, a dwie osoby uczestniczą w pracach w ramach projektu uczelnianego pt. „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości. Program Zintegrowany” jako członkowie zespołu ds. „Modyfikacji SAP i USOS w obszarze SAP wydziału”,

mającego na celu usprawnienie i udoskonalenie procedur systemowych, również z punktu widzenia studentów.

Skuteczność obsługi administracyjnej i kadry wspierającej proces kształcenia

W opinii Samorządu Studenckiego pracownicy dziekanatu są osobami kompetentnymi, służącymi studentom wiedzą i pomocą. Także osoby prowadzące zajęcia zlecone są cenionymi praktykami, doświadczonymi zarówno w pracy w tematach, które wykładają, jak również w samej pracy ze studentami. To, że niektóre zajęcia prowadzone są przez praktyków jest dodatkowym atutem.

Skuteczność obsługi administracyjnej Wydziału jest wyrażana także poprzez działania oceniające Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego UŚ oraz Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego WTL. Działania te polegają na przyznaniu Lauru Studenckiego w trzech kategoriach: Przyjaciół Samorządu Studenckiego, Przyjaciół Studenta oraz Przyjazny Dziekanat. Celem Konkursu jest nagrodzenie osób wyróżniających się wspieraniem różnorodnych inicjatyw studenckich oraz propagowaniem kultury w środowisku akademickim. Na zwycięzcę każdej z kategorii głosuje Kapituła Konkursu złożona z przedstawicieli Samorządów Studenckich poszczególnych wydziałów UŚ za pośrednictwem systemu USOS oraz głosowania bezpośredniego. Dziekanat Wydziału był wielokrotnie zgłaszany do tej nagrody, a w latach 2018 i 2020 dostał się do finałowej trójki najlepszych dziekanatów UŚ.

Pomimo różnorodnych starań ze strony Uniwersytetu i Wydziału, dotyczących sprawnej obsługi dydaktycznej i administracyjnej studentów zdarzają się pojedyncze sytuacje, które określa się mianem trudnych. Zakres ich stosunkowo zwiększył się podczas pandemii COVID-19 oraz lockdownu w Polsce. W związku z różnymi sytuacjami niestandardowymi pojawiającymi się podczas kontaktów ze studentami, a także w toku realizacji programu nauczania, prof. dr hab. Ryszard Koziół – Rektor UŚ, wyszedł naprzeciw tym sytuacjom, rozwijając inicjatywę opracowania podręcznika „Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów”. W pracach komisji przygotowującej ten podręcznik uczestniczył także nauczyciel akademicki Wydziału. Po opracowaniu podręcznika został on zaprezentowany podczas zebrania nauczycieli akademickich i administracyjnych Wydziału, a także została omówiona szersza idea wspierania studentów w różnych, trudnych okolicznościach. Obecnie pracownicy Wydziału mają świadomość tych sytuacji, są na nie przygotowani i odpowiednio reagują.

8) Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

W celu zachowania podstawowych warunków bezpieczeństwa każdy student I roku studiów ma obowiązek odbyć szkolenie BHP. W przypadku zaistnienia niebezpieczeństwa student informuje dziekanat Wydziału o zaistniałej sytuacji. Następnie sprawa jest przekazywana do Rektoratu, ponieważ tylko Władze Uczelni mają prawo wezwać policję. Natomiast pogotowie ratunkowe lub straż pożarną może wezwać dziekan Wydziału, pracownik dydaktyczny, pracownik dziekanatu lub pracownik portierni. W razie wystąpienia nagłej choroby studenta Wydział informuje rodzinę, za pomocą dostępnych kanałów informacyjnych np. w formie e-maila, który student podaje dobrowolnie w systemie USOS lub za pomocą kontaktu ze Starostą danego rocznika, który dysponuje telefonem prywatnym studenta.

Szkolenia BHP

Jednym z obowiązkowych przedmiotów, które należy zaliczyć w toku studiów, jest szkolenie BHP. Dostęp do szkolenia można uzyskać poprzez stronę UŚ: „zakładka student – nowystudent – pierwsze kroki – obowiązkowe szkolenia – szkolenie BHP” lub przez adres: el.us.edu.pl/mw.

Szkolenie BHP składa się z kilku elementów. Najpierw są przedstawione ogólne przepisy i zasady BHP, a następnie pierwsza pomoc przedlekarska. Na koniec uczestnicy poznają kilka zasad dotyczących ochrony

przeciwpożarowej, ponieważ uczelnia na co dzień gromadzi duże skupiska ludzi i posiada różne zabezpieczenia na wypadek pożaru. Studenci, którzy zrealizują całe szkolenie, otrzymują zaliczenie. Szkolenie należy odbyć zaraz po rozpoczęciu studiów.

Ze względu na panującą obecnie sytuację epidemiologiczną w Polsce, studenci zobowiązani są do zapoznania się z procedurami związanymi z pandemią COVID-19. Procedury te są ogłoszone zarówno na stronie internetowej wydziału, jak i uczelni.

Drugim tematem dotyczącym bezpieczeństwa na uczelni są wypadki studentów. Wypadek student zgłasza osobie prowadzącej zajęcia lub opiekunowi praktyk. Osoby te informują o zaistniałym zdarzeniu dziekanat WTL, a pracownicy jednostki kontaktują się z osobą poszkodowaną i przeprowadzają procedurę powypadkową.

Wirtualny Dzień Adaptacyjny

Wszyscy studenci I roku studiów na kierunku: *nauki o rodzinie*, są zaproszeni do wzięcia udziału w Wirtualnym Dniu Adaptacyjnym, który odbywał się stacjonarnie do jesieni 2019 r., następnie został przeniesiony na stronę oficjalnego fanpage'u Uniwersytetu Śląskiego oraz fanpage'u Samorządu Studenckiego. To dobra okazja, aby poznać Uniwersytet oraz Wydział – dowiedzieć się, jak funkcjonuje, gdzie można załatwić najważniejsze sprawy, jakie możliwości i formy pomocy oferuje, a także poznać szczegóły studiowania na Wydziale. Podczas spotkania jest możliwość zadawania pytań. W programie Wirtualnego Dnia Adaptacyjnego UŚ znajdują się informacje dotyczące: najważniejszych przedstawicieli społeczności wydziałowej, wsparcia dla studentów – studenckiej strefy aktywności (akademiki i kariera), pomocy prawnej i bezpieczeństwa, mobilności studentów krajowej i zagranicznej, wsparcia młodego naukowca, dydaktyki, sportu i wychowania fizycznego, przybliżenie działania systemu USOSweb, organizacji studenckich (w tym kół naukowych) czy festiwali uczelnianych. Zainteresowani poznają także takie ważne jednostki Uczelni, jak Biuro Karier, Biuro Programu Erasmus+, CINIbE, pozostałe wydziały i instytuty UŚ, centra badawcze, szkoły doktorskie, kolegia języków obcych, jednostki systemu biblioteczno-informacyjnego, ale także zapoznają się z zakresem działania Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta UŚ. Często studenci mogą zapoznać się także z procedurami odbywania praktyk i staży w kraju i za granicą.

Zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa

We wszelkich sytuacjach zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa studentów pierwszą osobą, która powinna być poinformowana o tym wydarzeniu jest opiekun danego rocznika studentów. W niemal wszystkich przypadkach każda grupa/rocznik studentów ma bezpośredni kontakt telefoniczny ze swoim opiekunem. Jednak nie wszystkie sprawy naruszające bezpieczeństwo mogą być bezpośrednio zgłaszane pracownikom Wydziału, stąd w tych przypadkach najczęściej sprawy te kierowane są do Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. Zarówno samorząd, jak i opiekun rocznika studentów zgłasza daną sprawę do prodziekana ds. kształcenia i studentów i wspólnie podejmują dalsze działania przywracające bezpieczeństwo.

Jeśli ma miejsce poważne wykroczenie ze strony studenta, sprawa jest kierowana do Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów UŚ, natomiast jeśli to pracownik naukowy popełnił wykroczenie, sprawa ta może być skierowana przez władze Wydziału lub Samorząd Studencki do Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich UŚ. Jeśli zostało naruszone podstawowe dobro osobowe studenta lub jakiegokolwiek prawo studenta wynikające ze Statutu UŚ czy Regulaminu studiów UŚ sprawa może być zgłoszona przez studenta do Rzecznika Praw Studentów UŚ. Każda z tych jednostek w pierwszym rzędzie prowadzi postępowanie wyjaśniające, a następnie jeśli zgromadziła wystarczające dowody, wszczyna postępowanie dyscyplinarne wobec studenta lub wobec nauczyciela akademickiego. Decyzje

podejmowane przez Rzecznika Dyscyplinarnego oraz Komisję Dyscyplinarną muszą wskazywać podstawę prawną, muszą więc powoływać się na odpowiednie akty prawne.

W 2018 r. na Wydziale miało miejsce spotkanie Rzecznika Praw Studenta UŚ z nauczycielami akademickimi i studentami, na którym przedstawiono misję tej jednostki uczelnianej oraz mechanizmy i narzędzia zabezpieczające poczucie bezpieczeństwa studentów na Uniwersytecie Śląskim. Po tym spotkaniu prodziekan ds. kształcenia i studentów WTL ustalił procedury wydziałowe na wypadek sytuacji naruszenia bezpieczeństwa studentów oraz procedury zapewniające ochronę praw studentów. Do tych procedur włączone są następujące organy WTL: Samorząd Studentów, opiekunowie poszczególnych roczników studentów, obsługa administracyjna dziekanatu, dziekan Wydziału. W sprawach pilnych prodziekan ds. kształcenia i studentów przyjmuje poszkodowaną osobę od razu, o ile dysponuje wolnym czasem. Takim zgłoszeniom nadaje się priorytetowy charakter przy ich rozwiązywaniu.

Rzecznik Praw Studenta UŚ

Do najważniejszych zadań Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta należy obrona praw osób kształcących się w Uniwersytecie Śląskim oraz mediacja w sytuacjach spornych i konfliktowych. Kontakt z Rzecznikiem Praw Studenta i Doktoranta UŚ najczęściej jest podejmowany wówczas, gdy naruszane są prawa studenta, bądź znalazł się on w trudnej sytuacji związanej z tokiem studiów. Interwencje poprzedzane są analizą problemu oraz przygotowaniem skutecznego rozwiązania. Zgłoszenia powinny być dokonywane zgodnie z zamieszczoną na stronie uczelnianej instrukcją, co pomaga uporządkować działania i zapewnia właściwy czas odpowiedzi. Po zgłoszeniu danej sprawy Rzecznik udziela informacji zwrotnej w ciągu 7 dni.

Pomoc ofiarom

W celu umiejętnego reagowania pracowników uczelni wobec różnych trudnych sytuacji, pojawiających się w trakcie trwania procesu nauczania powstał podręcznik „Trudne sytuacje w relacjach ze studentami”. Do sytuacji trudnych zaliczono: zachowania agresywne podczas zajęć dydaktycznych, cyberprzestępczość i stalking, sytuacje łamania prawa, zaburzenia psychiczne, dyskryminację i nierówne traktowanie oraz molestowanie seksualne. Sam podręcznik został opisany powyżej w Raporcie. Pomoc psychologiczna na UŚ – pomoc zarówno ofiarom przemocy czy dyskryminacji, ale także wszystkim studentom napotykaającym na różne problemy życia psychicznego jest udzielana przez Zespół psychologów UŚ. Siedziba Zespołu mieści się w Centrum Obsługi Studentów UŚ. Na przestrzeni lat 2016-2021, ale także i wcześniej, na Wydziale Teologicznym nie miały miejsca takie sytuacje, które zagrażałyby bezpieczeństwu, dobremu imieniu czy prawom studentów oraz nie odnotowano przypadków dyskryminacji czy przemocy wobec studentów. Należy podkreślić, że w opinii studentów Wydział jest miejscem o twórczej atmosferze do nauki, ale także przestrzenią tworzenia pozytywnych relacji polegających na wsparciu i zaufaniu – płynących zarówno od pracowników Wydziału, jak i kolegów – studentów. Mimo to w ramach Wydziału prowadzone są działania informacyjne dostarczające studentom wiedzy na temat możliwości reagowania w trudnych sytuacjach. Działania te prowadzone są na różnych szczeblach: od spotkań z Rzecznikiem Praw Studenta i Doktoranta UŚ, poprzez spotkania z prodziekanem ds. kształcenia i studentów i dyrektorem kierunków: nauki o rodzinie; teologia czy opiekunami poszczególnych roczników studentów, po Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego. We wrześniu 2021 r. na Wydziale ruszyła ogólnouniwersytecka akcja Student Buddy Support. Możliwe jest również zgłaszanie się do psychologów pracujących na Wydziale, z prośbą o udzielenie indywidualnej pomocy w trudnych sytuacjach życiowych. W czasie burzliwych dyskusji społecznych w Polsce (jesienią 2020 r.) wykładowcy Wydziału oferowali studentom możliwość otwartej rozmowy na trudne tematy, organizowali dyskusje i debaty, podczas których każdy student mógł (i nadal może) wyrazić swoją opinię lub też poznać naukowe aspekty danego zjawiska społecznego. Wiele spotkań i dyskusji odbyło się m.in. po wyroku TK dot. aborcji. Spotkania te – odbywające się na prośbę studentów – cieszyły się dużym zainteresowaniem oraz feedbackiem dotyczącym chęci kontynuowania tego typu dyskusji na sporne tematy społeczne.

9) Współpraca Wydziału z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Na Wydziale Teologicznym działa Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego oraz dwa koła naukowe, z których Studenckie Koło Naukowe NoR „Pro” jest docelowym miejscem spotkań naukowych studentów kierunku: *nauki o rodzinie*. Władze Wydziału wspierają inicjatywy proponowane przez organizacje studenckie, udzielając wsparcia merytorycznego i materialnego, a także pomieszczeń do realizacji wszelkiego rodzaju projektów samorządu oraz kół naukowych. Pracownicy Wydziału chętnie angażują się w wydarzenia jako prelegenci czy prowadzą szkolenia dla studentów, a także proponują studentom współpracę w organizowaniu wykładów tematycznych (przykłady były opisane wcześniej w Raporcie). Wszelkie inicjatywy i wydarzenia proponowane przez organizacje studenckie odbierane są w sposób pozytywny, w każdej z nich można liczyć na wsparcie Wydziału. Koła Naukowe posiadają zainteresowanych ich działaniem opiekunów merytorycznych, wyznaczonych spośród wykładowców Wydziału. Wydział wspiera organizacje studenckie przede wszystkim w organizowaniu wykładów otwartych dla studentów oraz projektów edukacyjnych dla dzieci ze szkół podstawowych.

Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego podejmowała w latach 2016-2021 następujące aktywności cykliczne wspierane przez Wydział:

- coroczne stoisko na Śląskim Festiwalu Nauki promujące Wydział Teologiczny – reprezentowanie Wydziału, studentów kierunku: *nauki o rodzinie*, Koła Naukowego „Pro”;
- coroczne organizowanie balu Wydziału Teologicznego we współpracy z władzami Wydziału. Inicjatywa integrująca studentów, doktorantów, wykładowców i sympatyków Wydziału;
- pomoc w organizacji Sylwestra dla bezdomnych i ubogich: coroczna akcja, pierwotnie będąca inicjatywą WŚSD we współpracy ze studentami WTL oraz z Parafią św. Piotra i Pawła w Katowicach i Siostrami Misjonarkami Miłości Matki Teresy z Kalkuty w Katowicach;
- pomoc w przeprowadzaniu corocznych wydarzeń takich jak Dzień Otwarty na WTL, Wielka Liga Czytelnicza;
- przeprowadzanie zbiórek rzeczowych na rzecz akcji Szlachetna Paczka;
- przeprowadzenie ankietyzacji semestralnych wśród studentów kierunku: *nauki o rodzinie*, dotyczących jakości zajęć dydaktycznych.

Pojedyncze działania Samorządu Studentów podejmowane przy współudziale pracowników i władz Wydziału:

- zainicjowanie tworzenia przez władze Wydziału wzorów uzupełniania indeksów z powodu problemów, jakie sprawiało studentom ich poprawne wypełnianie na podstawie wiadomości zawartych w sylabusach;
- przeprowadzenie zbiórki charytatywnej dla córki studentki WTL, a także pomoc w przeprowadzeniu zbiórek rzeczowych na rzecz DPS w Pszczynie;
- współorganizowanie inicjatywy Planszówki w katowickim Spodku;
- działalność informacyjna dotycząca czasu pandemii i zdalnego nauczania;
- rozpoczęcie rozmów na temat utworzenia Zespołu ds. wsparcia studentów;
- uczestnictwo w programie Student Buddy Support – wsparcie studentów z trudnościami edukacyjnymi i życiowymi udzielane przez przeszkolonych kolegów z ostatnich lat studiów.

Studenckie Koło Naukowe NoR „Pro” podejmowało w latach 2016-2021 następujące aktywności cykliczne, które były wspierane przez Wydział:

- udział w Śląskim Festiwalu Nauki;
- przeprowadzanie świątecznej zbiórki podarunkowej na rzecz Szlachetnej Paczki wraz z Samorządem Studenckim.

Zbiór najważniejszych akcji i wydarzeń, jakie przeprowadziło SKN NoR „Pro” przy współudziale Wydziału:

- a) w 2016: organizacja i przeprowadzenie warsztatów otwartych dla studentów, uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dotyczących perspektyw zawodowych dla absolwentów nauk o rodzinie, autoprezentacji oraz warsztatów „Być liderem. Czyli jak mądrze przewodzić w grupie”; oraz wolontariat w Katolickiej Fundacji Dzieciom przy parafii pw. św. Piotra i Pawła w Katowicach w świetlicy specjalistycznej;
- b) w 2017: zorganizowanie i przeprowadzenie warsztatów „Przekrocz czasoprzestrzeń, czyli warsztaty zarządzania sobą w czasie”; oraz zbiórka książek dla dzieci i młodzieży dla Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej, które były przekazane do dziecięcych oddziałów szpitali i hospicjów;
- c) w 2018: pomoc w organizacji międzynarodowej konferencji „W trosce o wspólny dom – chrześcijanin na drodze ekologii”;
- d) w 2019: pomoc w zorganizowaniu i uczestniczenie w XX Wieczorze Teologicznym; oraz przeprowadzenie wiosennego cyklu warsztatów „Do zrozumienia jeden krok”;
- e) w 2020:
 - przeprowadzenie spotkania informacyjnego dla kandydatów na studia;
 - włączenie się w organizację drugiej edycji „Dni WTLove” – bezpłatnych warsztatów, wykładów i rozrywek dla społeczności i przyjaciół Wydziału Teologicznego;
 - działalność w Internecie (na stronie Facebook WTL): „Norkowy zawrót głowy” – specjalne grafiki dotyczące rodziny z zadaniami lub informacjami oraz recenzje filmów i seriali wartych uwagi;
 - organizacja konferencji *online* z udziałem dr. Marcina Moronia i mgr Magdaleny Biolik-Moroń dotycząca wyników przeprowadzonych przez nich badań nad rodziną w czasie pandemii;
 - uczestnictwo i współorganizacja debaty eksperckiej „Początek życia ludzkiego”;
- f) W 2021: organizowanie otwartych dyskusji dla studentów kierunku: *nauki o rodzinie* na tematy dotyczące: czystości przedmałżeńskiej, antykoncepcji, homoseksualizmu, in vitro oraz stanowiska Kościoła Katolickiego wobec wymienionych kwestii; organizowanie otwartych spotkań filmowych – na podstawie wybranego wcześniej filmu, omawianie poruszonych w nim zagadnień m.in. kwestii rodziny i jej członków, wychowania, roli nauczyciela w wychowaniu.

Władze Wydziału i poszczególne przewidziane w Statucie UŚ i Regulaminie studiów UŚ zapraszają do konsultacji w realizacji procesu dydaktycznego, wparcia i motywowania studentów oraz do oceny kadry wspierającej proces kształcenia. We wszystkich Komisjach powoływanych w Wydziale, które służą zmianom w zakresie programu studiów biorą udział interesariusze zewnętrzni oraz wewnętrzni. System wsparcia jest monitorowany między innymi przez procesy odwoławcze, w zakresie chociażby systemu stypendialnego.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Od początku swojego istnienia Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego posiadał własną stronę internetową ([Aktualności - Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego \(us.edu.pl\)](http://Aktualności - Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego (us.edu.pl))), umożliwiającą publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Zamieszczano na niej również bieżące informacje dotyczące toku studiów oraz wszystkich wydarzeń związanych ze wspólnotą akademicką. Od momentu uruchomienia kierunku: *nauki o rodzinie* zarówno kandydaci, studenci, jak i pracownicy posiadali dostęp do w/w informacji. Obecnie strona ta ma charakter archiwalny.

W 2019 roku miała miejsce reforma strukturalna Uniwersytetu Śląskiego, która pociągnęła za sobą ujednoczenie i scentralizowanie strony internetowej Uniwersytetu i poszczególnych wydziałów. Dostęp do informacji na temat kierunku: *nauki o rodzinie*, procesu rekrutacji, organizacji studiów i wsparcia

studentów jest możliwy dzięki nowej stronie Wydziału Teologicznego, funkcjonującej w ramach serwisu uniwersyteckiego ([Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)).

Dostęp do informacji publicznej poprzez Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) w Uniwersytecie Śląskim jest zgodny z ustawą z dnia 6 września 2001 o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późniejszymi zmianami). BIP Uniwersytetu Śląskiego jest elektroniczną platformą informacyjną, udostępnioną w sieci Internet, stworzoną zgodnie z wymogami przewidzianymi wyżej wymienioną ustawą. Jest on dostępny pod adresem <http://bip.us.edu.pl/>.

Analizując publiczny dostęp do informacji odnoszący się do kierunku *nauki o rodzinie* warto zauważyć, że informacje te są dostępne zarówno z płaszczyzny ogólnouniwersyteckiej, gdzie na stronie głównej Uczelni (www.us.edu.pl/student) można uzyskać niezbędne informacje odnoszące się do ocenianego kierunku na każdym etapie procesu dydaktycznego (kandydat – student – absolwent) oraz z płaszczyzny strony Wydziału Teologicznego, gdzie także zostały umieszczone wszelkie niezbędne informacje.

Na stronie internetowej WTL znaleźć można wszystkie informacje na temat kierunku: *nauki o rodzinie*:

- informacje dla kandydatów na studia zawarte są w zakładce „Kandydat WTL” ([Kandydat WTL | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)); znaleźć tam można nie tylko informacje o kierunku, lecz również dostęp do „Wirtualnego Dnia Otwartego” z materiałami promocyjnymi i mini-wykładami przygotowanymi w okresie pandemii przez pracowników Wydziału ([Wirtualny Dzień Otwarty | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)), a także informacje o możliwości podjęcia studiów przez osoby dojrzałe intelektualnie i zawodowo w ramach programu „Studia 30+” ([Studia 30+ | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)); materiały promocyjne zamieszczone zostały również na stronach głównych Uniwersytetu, gdzie między innymi w ramach Wirtualnych Dni Adaptacyjnych przygotowano „Wycieczkę po Wydziale Teologicznym” ([Wydział Teologiczny | Student \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl));
- informacje dla studentów o bieżącej organizacji toku studiów znajdują się w zakładce „Student WTL” ([Student WTL | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)); obejmują one aktualne plany zajęć ([Plany zajęć | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)), terminy konsultacji prowadzonych przez nauczycieli akademickich ([Terminy konsultacji z nauczycielami akademickimi | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)), wykaz opiekunów studentów poszczególnych lat studiów ([Opiekunowie studentów | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)), informacje o praktykach studenckich ([pedagogiczne | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)) oraz procesie dyplomowania ([Proces dyplomowania | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)); ważne miejsce zajmują także informacje o pomocy jaką w ramach studiów mogą uzyskać studenci, dotyczące Koordynatora ds. dostępności ([Koordynator ds. dostępności | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)), Ambadora dostępności ([Ambasador dostępności | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)) oraz pomocy psychologicznej ([Wsparcie dla studentów WTL | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)); w zakładce znajdują się również informacje o działalności studenckiej, w tym o funkcjonowaniu Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego ([WRSS | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)) oraz działalności Koła Naukowego NoR „Pro” ([Pro | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl));
- akty prawne wydane przez Dziekana i Kolegium WTL ([Najważniejsze akty prawne | Wydział Teologiczny \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)) dotyczące organizacji studiów;
- materiały dotyczące współpracy międzynarodowej, zwłaszcza o możliwości udziału w międzynarodowej wymianie studenckiej w ramach programu Erasmus+ ([Erasmus | Wydział Teologiczny](http://us.edu.pl));
- informacje na temat sylabusów oraz *Karta kierunku* ([Wydział Teologiczny - Katalog kierunków - Uniwersytet Śląski w Katowicach - Karta Kierunku \(us.edu.pl\)](http://us.edu.pl)) zamieszczone zostały w systemie USOSweb, do którego dostęp posiadają zarówno studenci, jak i pracownicy. Odpowiednie linki przekierowujące do tych stron znajdują się również w serwisie wydziałowym;

- informacje promujące działalność badawczą i dydaktyczną pracowników i studentów (w tym informacje o osiągnięciach i sukcesach) na kierunku: *nauki o rodzinie* zamieszczane są w ramach „Wiadomości” oraz „Komunikatów” na głównej stronie Wydziału.

W celach promocji kierunku: *nauki o rodzinie*, wykorzystywany jest również profil Facebook’owy Wydziału Teologicznego ([Wydział Teologiczny UŚ - Strona główna | Facebook](#)), na którym zamieszczane są bieżące informacje o działalności naukowej jednostki, sukcesach pracowników i studentów oraz wydarzeniach związanych z promocją (Dni Otwarte, Śląski Festiwal Nauki) oraz wszelkie inne materiały promocyjne.

Do komunikacji pomiędzy pracownikami i studentami wykorzystywana jest również platforma Ms Teams, umożliwiająca nie tylko prowadzenia zajęć on-line, lecz również udostępnianie informacji i materiałów potrzebnych do nauki oraz promocji kierunku.

Tradycyjną formą przekazywania informacji do wiadomości publicznej pozostają także tablice ogłoszeń, znajdujące się przy wejściu do dziekanatu oraz na poszczególnych poziomach budynku Wydziału Teologicznego, ulotki i materiały promocyjne.

Pracownicy odpowiedzialni za treść merytoryczną stron internetowych są w stałym kontakcie z dziekanatem, władzami Wydziału, komisjami wydziałowymi i bezpośrednio ze studentami. Umożliwia to łatwy przepływ informacji i podejmowanie działań doskonalących dostęp do informacji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zgodnie ze [Statutem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach](#) uchwalonym przez Senat Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w dniu 28 maja 2019 r. z późniejszymi zmianami, który kształtuje sposób działania na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Dziekan kierując działalnością wydziału organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną wydziału (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 53 ust. 2 n. 1. Por. [Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach](#), § 31 ust. 1). Na wniosek dziekana powołany został prodziekan, którego zakres obowiązków obejmuje sprawy studenckie (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 54 ust. 4). Szczegółowy opis zadań prodziekana zawiera Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 32. Organem doradczym dziekana w sprawach studenckich i z zakresu kształcenia prowadzonego na wydziale jest wydziałowa komisja do spraw kształcenia i studentów (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 78 ust. 1-2, § 79).

Działalność badawczą w instytucie organizuje dyrektor instytutu, który również podejmuje czynności zapewniające realizację strategii w wymienionym zakresie; monitoruje działalność zespołów badawczych zgodnie z zasadami określonymi przez radę naukową instytutu; odpowiada za podział środków na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego i sprawuje nadzór nad ich wydatkowaniem; podejmuje działania motywujące i dyscyplinujące pracowników instytutu w kwestiach aktywności badawczej, naukowej i artystycznej; sprawuje nadzór merytoryczny oraz organizuje proces sprawozdawczości z działalności naukowo-badawczej i artystycznej instytutu i realizuje inne zadania powierzone przez dziekana i obowiązki wynikające z przepisów wewnętrznych Uniwersytetu (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 58 ust. 1. Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 33).

Zgodnie ze Statutem powołany przez rektora został również dyrektor kierunków (dyrektor kierunków teologia i nauki o rodzinie) wraz z zastępcami (zastępca dyrektora kierunku teologia, zastępca dyrektora kierunku nauki o rodzinie), który organizuje kształcenie w ramach danego kierunku studiów, w tym opracowuje i przedstawia dziekanowi propozycję przydziału zajęć dydaktycznych pracownikom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, opracowuje propozycje zmian programu studiów oraz sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na danym kierunku (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 60 ust. 1; § 61 ust. 1). Szczegółowy zakres obowiązków dyrektora kierunków określa Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w § 35; § 36 ust. 1-2).

Organem doradczym dyrektora kierunku studiów jest Rada dydaktyczna (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 83 ust. 1-2), której szczegółowe zadania określa Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Radę dydaktyczną kierunku studiów powołuje dziekan. Za zgodą rektora, zgodnie ze Statutem, dziekan powołał radę dydaktyczną właściwą dla większej liczby kierunków studiów co jest w korelacji z powołaniem wspólnego dyrektora kierunku (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 83 ust. 3; por. § 60 - § 61). W skład wymienionej rady dydaktycznej kierunku wchodzi: dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczący; zastępcy dyrektora kierunku; przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych, przedstawiciel pracowników dydaktycznych, specjalista z zakresu kształcenia nauczycieli i po jednym przedstawicielu studentów z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego, a także z głosem doradczym osoby wskazane przez dziekana i dyrektora kierunku (Statut Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 83 ust. 4. Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 16 ust. 4). Z posiedzenia rady dydaktycznej kierunku studiów sporządza się protokół, w którym zamieszcza się w szczególności listę uczestników posiedzenia, przyjęty porządek obrad oraz treść podjętych uchwał (Regulamin organizacyjny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, § 11).

W roku akad. 2020/2021 na szeroką skalę rozpoczęto przygotowania do zmiany programu na kierunku: *nauki o rodzinie* (studia II stopnia). Za opracowanie nowego programu studiów odpowiedzialna jest Komisja ds. zmian programu na kierunku: *nauki o rodzinie*. Podjęte prace miały na celu dostosowanie programu studiów do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela oraz do [Uchwały nr 490 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#), a jednocześnie uwzględnienie najnowszych, uzasadnionych sugestii wszystkich pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (prowadzący zajęcia mieli możliwość przesłania przewodniczącemu wyżej wymienionej komisji, w wyznaczonym terminie, swoich sugestii drogą poczty uniwersyteckiej), studentów (w tym celu przeprowadzono spotkanie ze wszystkimi studentami, którzy wyrazili chęć włączenia się w prace nad zmianą programu studiów, a efektem spotkania stało się przygotowanie przez studentów I i II stopnia kierunku: *nauki o rodzinie* konkretnych propozycji zmian) i interesariuszy zewnętrznych, których również zaproszono na specjalnie zorganizowane w tym celu spotkanie, z którego przygotowano protokół – zakres podjętych prac został opisany w ramach omówienia kryterium 6.

Uniwersytet Śląski w Katowicach opracował i wprowadził [System Zapewniania Jakości Kształcenia](#), który jest zbiorem wytycznych, zasad i procedur obejmujących wszystkie aspekty procesu kształcenia). Procedury przyjęte na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach określa [załącznik nr 1 do zarządzenia nr 1/2019 Dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 31 grudnia 2019 r.](#) Politykę jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach określa [Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r. w sprawie określenia Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#). Zgodnie z wymienionym zarządzeniem, Uniwersytet Śląski za główny cel swojej działalności edukacyjnej uznaje wykształcenie absolwentów, którzy posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie, są przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz wymagań i oczekiwań rynku pracy oraz prezentują wysokie standardy etyczne i posiadają silne poczucie zaangażowania społecznego. Kluczowym zadaniem jest zagwarantowanie takiej jakości oferty dydaktycznej oraz warunków studiowania, aby studenci mogli rozwijać swój potencjał i zdobywać wykształcenie na najwyższym poziomie. System obejmuje w szczególności:

- a. wyznaczanie standardów jakości i tworzenie jednolitych zasad zapewniania jakości kształcenia w Uczelni;
- b. rozszerzanie i uatrakcyjnianie oferty edukacyjnej Uczelni poprzez dbałość o wysoką jakość i doskonalenie programów studiów prowadzonych kierunków studiów na wszystkich poziomach i profilach kształcenia;

- c. dbałość o wysoką jakość procesu kształcenia we wszystkich jednostkach Uczelni;
- d. zapobieganie zjawiskom patologicznym w procesie dydaktycznym oraz wspieranie zwalczania tych zjawisk;
- e. doskonalenie jakości kształcenia poprzez działania upowszechniające dobre praktyki, szkolenia wewnętrzne oraz efektywną współpracę przedstawicieli społeczności akademickiej;
- f. monitorowanie poziomu satysfakcji studentów z procesu kształcenia oraz poziomu satysfakcji absolwentów ze studiów;
- g. monitorowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz wykorzystywanie tych relacji na rzecz podnoszenia jakości kształcenia;
- h. nadzór nad tworzeniem i funkcjonowaniem informatycznych narzędzi wspierających proces kształcenia;
- i. zapewnianie wysokiej jakości kadry dydaktycznej;
- j. monitorowanie zasobów wsparcia dydaktycznego i materialnego studentom i doktorantom.

Za realizację polityki jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim odpowiedzialna jest cała społeczność akademicka: władze uczelni i jednostek organizacyjnych, nauczyciele akademicy, pracownicy administracji, studenci, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych ([Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r. w sprawie określenia Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach](#)). Przytoczony wyżej opis polityki jakości uczenia się realizowany jest również na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Od lat dokłada się wszelkich starań w realizowaniu wszystkich wymienionych postulatów, które służą rozwojowi i stałemu podnoszeniu poziomu uczenia się. Przed wejściem w życie wymienionego wyżej zarządzenia, na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, działał Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia, który dokładał wszelkich starań we wdrażanie polityki jakości kształcenia, a na zebraniach Rady Wydziału regularnie przedstawiał obecnie archiwizowane protokoły z podejmowanych działań (między innymi prowadzonej ankietyzacji, hospitacji zajęć i monitorowania stopnia uzupełnienia sylabusów i spraw związanych z dyżurami pracowników badawczo-dydaktycznych).

Dbałość o wysoką jakość realizowana jest poprzez szerokie i ze starannością wykonywane hospitacje zajęć prowadzonych przez pracowników etatowych oraz prowadzących zajęcia w ramach godzin zleconych. W roku akademickim 2020/2021, mając na uwadze zastosowaną w czasie epidemicznym wyjątkową formę zajęć oraz hospitacji, w oparciu o zasady ujęte w dokumencie: [Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim](#), przygotowano specjalny, jednolity formularz hospitacji, który zawierał ocenę narzędzi wykorzystywanych w kształceniu zdalnym, informacje o sposobach organizowania i prowadzenia kursów oraz wykorzystaniu nowych narzędzi i metod pracy. Dodatkowo zwracano uwagę na sposób organizowania i prowadzenia zajęć, czytelność zasad współpracy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się. Ocenie poddano zajęcia prowadzone przez 83% pracowników Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, gdzie prawie poło wa ocenianych zajęć prowadzona była na kierunku: *nauki o rodzinie* (hospitacje 100% zajęć były niemożliwe z racji ich wcześniejszego zakończenia). Z uwagi na zdalną formę zajęć wszystkie hospitacje odbywały się na platformach, na których prowadzone były wykłady, ćwiczenia i konwersatoria (Ms Teams oraz Moodle). Dyrektor kierunków oraz jego zastępcy byli zaproszeni jako współwłaściciele lub uczestnicy grup zajęciowych, a tym samym mieli możliwość monitorowania wszystkich płaszczyzn kontaktu ze studentami (zajęć w czasie rzeczywistym, formy korespondencji, udostępnianych materiałów oraz zadanych prac). Po zakończeniu hospitacji udostępniono prowadzącym zajęcia formularze hospitacji, a w sytuacji wątpliwości prowadzono indywidualne rozmowy na temat podniesienia poziomu prowadzonych zajęć. W czasie hospitacji nie zauważono, ani nie odnotowano nieprawidłowości wymagających interwencji. Obecnie obowiązująca [procedura przeprowadzania hospitacji](#) dostępna jest na stronie Uniwersytetu. We wcześniejszych latach hospitacje prowadzone były przez kierowników katedr oraz dziekana Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

W nawiązaniu do wspomnianej wcześniej, zdalnej formy prowadzenia zajęć warto zaznaczyć, że pracownicy i studenci Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, w sytuacji

zaostrenia zasad reżimu sanitarnego z racji epidemii COVID-19, bardzo sprawnie przeszli z trybu stacjonarnego na zdalny tryb uczenia się. Płynność przejścia umożliwiło wcześniejsze techniczne przygotowanie, dostępność szkoleń, tutorialu oraz życzliwość i współpraca w opisanym zakresie całego środowiska akademickiego. Osobom mającym problemy techniczne na Wydziale zapewniono dostęp do odpowiedniego sprzętu. Wyrazem sprawnego poruszania się na platformach Ms Teams i Moodle były wyniki przeprowadzonej na ten temat ankietyzacji.

Ważnym elementem polityki jakości uczenia się są ankiety wypełniane przez studentów. W związku z koniecznością prowadzenia zajęć w formule zdalnej, z inicjatywy Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia i akredytacji, opracowana została ankieta *Badanie jakości kształcenia w formule zdalnej*, która przeprowadzona była już w dniach od 2 listopada 2020 roku do 8 listopada 2020 roku. W ankiecie wzięło udział 49 studentów kierunku: *nauki o rodzinie*. Wyniki ankiety udowodniły wysoki stopień znajomości używanych narzędzi w czasie uczenia się w formule zdalnej. Efektem przeprowadzonej ankietyzacji w skali uniwersytetu stały się [rekomendacje działań wspierających jakość kształcenia](#). W celu bieżącego monitorowania faktu prowadzenia zajęć, wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia w formie zdalnej proszeni byli o prowadzenie ewidencji zajęć, które po zakończeniu semestru większość prowadzących przekazała dyrektorowi kierunków.

Na podstawie [Zarządzenia nr 37 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 marca 2020 r. w sprawie ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego](#) kolejną, była prowadzona przez uczelniany Zespół Jakości Kształcenia i Akredytacji, ankietyzacja pracowników badawczo-dydaktycznych, która odbywała się w dwóch etapach, w semestrze zimowym w styczniu 2021 roku, a w semestrze letnim w maju i czerwcu 2021 roku. Ankietyzacją objęte zostały wszystkie osoby prowadzące zajęcia w opisywanym roku akademickim, zarówno pracownicy zatrudnieni na umowę o pracę jak i prowadzący zajęcia w ramach godzin zleconych. Ankietowani pracownicy w czasie trwania ankiety znają link, który powinni przekazywać studentom w celu ułatwienia im odnalezienia wzoru ankiety i jej uzupełnienia. Po zakończeniu semestru pracownicy mają dostęp do wyników ankiet za pośrednictwem portalu *Profil Pracownika* (źródło: pp.us.edu.pl). Średnia uzyskana w procesie ankietyzacji w roku akademickim 2020/2021 wynosi: 4,74 (średnia ankiet etatowych pracowników: 4,71; średnia ankiet pracowników zatrudnionych w ramach godzin zleconych: 4,81). Biorąc pod uwagę ilość wypełnionych ankiet oraz treść komentarzy należy wnioskować, że studenci rzetelnie podeszli do badań i mieli poczucie anonimowości. Wyniki przeprowadzanych w ubiegłym roku akademickim ankietyzacji były szczegółowo analizowane przez dyrektora kierunków oraz Radę Dydaktyczną. Bezpośrednim efektem dokonanej oceny i późniejszej analizy jej wyników, stało się zerwanie współpracy z częścią prowadzących zajęcia, w ramach godzin zleconych oraz podpisanie umów z osobami o wyższych kompetencjach. [Procedura przeprowadzania ankietyzacji](#) dostępna jest na stronie Uniwersytetu.

Poza wyżej wymienianymi formami kontaktu ze studentami warto podkreślić ścisłą współpracę władz Wydziału z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego oraz uczestnictwem przedstawicieli studentów w opisanych wcześniej zebraniach Rady Dydaktycznej. Współpraca ze studentami naturalnie nie ogranicza się do wymienionych zebrań, ponieważ władze Wydziału analizują wszystkie złożone wnioski i w miarę możliwości rozwiązują zgłaszane problemy, kierując się regulaminami oraz zasadami funkcjonowania Uniwersytetu przy jednoczesnym uwzględnieniu dobra każdego studenta. Korzystając z narzędzi wypracowanych przez uczelnię, władze Wydziału analizują losy absolwentów oraz kierują się ich opinią na poziomie analizy jakości uczenia się oraz zmian programowych.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu uczenia się z inicjatywy władz wydziału powołano w poprzednim roku akademickim [Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Dyplomowych na kierunku: nauki o rodzinie w Wydziale Teologicznym UŚ](#). Celem komisji jest analiza i zatwierdzanie zgłoszonych tytułów prac dyplomowych lub ich odrzucanie i kierowanie merytorycznych sugestii w omawianym zakresie. Wymieniona komisja w pierwszym roku swojej działalności spotykała się czterokrotnie. Zebrania komisji są protokołowane.

Płaszczyzną, na którą w poprzednim roku akademickim, zwrócono szczególną uwagę stało się uzupełnianie sylabusów. Zauważony problem, jaki stanowiło aktywowanie tylko 24% sylabusów, był poważnym wyzwaniem, jednak w efekcie podjętych działań obecnie można wykazać uzupełnienie sylabusów na poziomie 81% w semestrze zimowym oraz 78% w semestrze letnim. Analiza problemu pozwoliła na wyciągnięcie wniosków o niskim poziomie zaangażowania osób prowadzących zajęcia w ramach godzin zleconych, które nie angażowały się w wypełnianie obowiązków, wynikających z faktu podpisania umowy cywilnoprawnej. W trwającym roku akademickim aktywnych jest ponad 90% sylabusów i obecnie monitorowane jest uzupełnienie i zatwierdzenie pozostałej części sylabusów.

Jednym z elementów realizacji polityki jakości uczenia się są [spotkania monitorujące](#), które opisane są na stronie Uniwersytetu. W roku akademickim 2020/2021 w trybie regularnym odbywały się, z inicjatywy władz Wydziału, spotkania z pracownikami. W wymienionym roku akademickim odbyło się pięć spotkań dla wszystkich pracowników. Spotkania organizowano w formie zdalnej z wykorzystaniem platformy Ms Teams. W agendzie spotkań, każdorazowo uwzględniano część dydaktyczną, którą poświęcano takim tematom jak: hospitacje zajęć dydaktycznych; obciążenia dydaktyczne; ankietyzacja pracowników badawczo-dydaktycznych; raport Oceny Jakości Kształcenia – omówienie informacji; działania w ramach projektu: „Jeden Uniwersytet – wiele możliwości. Program zintegrowany”; weryfikacja treści sylabusów w systemie USOS; archiwizowanie prac etapowych i materiałów dydaktycznych; organizacja i przebieg sesji egzaminacyjnych; planowanie obciążeń dydaktycznych na kolejny rok akademicki. Pełnomocnik ds. jakości kształcenia i akredytacji po spotkaniach Zespołu Jakości Kształcenia przekazywał informacje na temat zagadnień omawianych w ramach uczelnianych spotkań (informacje przekazywane były na spotkaniach Rady Dydaktycznej, zebraniach Kolegium Wydziału Teologicznego UŚ oraz w czasie cotygodniowych zebrań pionu dydaktycznego). Omawianymi tematami były między innymi: ankieta oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych w formule zdalnej; rekomendacje działań wspierających jakość kształcenia w formule zdalnej w Uczelni po przeprowadzonym badaniu jakości kształcenia; nowy kwestionariusz oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego; terminy udostępniania wyników ankietyzacji; przejrzystość informacji na stronie zdalny.us.edu.pl i zasady powrotu do nauczania stacjonarnego po epidemii.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów: *nauki o rodzinie*

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>S.1 Interdyscyplinarność kształcenia na kierunku nauki o rodzinie i związane z nią możliwości (odbywanie praktyk w zróżnicowanych instytucjach).</p> <p>S.2 Kadra dydaktyczna i naukowa: jej stały rozwój, współpraca w skali całego Uniwersytetu, szerokie otwarcie na studentów i angażowanie ich we współpracę.</p> <p>S.3 Zaangażowanie naukowe i organizacyjne studentów.</p> <p>S.4 Wzrastający stopień umiędzynarodowienia badań i działalności dydaktycznej.</p> <p>S.5 Infrastruktura dydaktyczna.</p>	<p>Słabe strony</p> <p>W.1 Małe doświadczenie akademickie specjalistów z <i>nauk o rodzinie</i> prowadzących dydaktykę na podstawie umów cywilnoprawnych.</p> <p>W.2 Małe perspektywy naukowe absolwentów ze względu na brak dyscypliny: <i>nauki o rodzinie</i>.</p> <p>W.3 Znaczący stopień rezygnacji ze studiów.</p> <p>W.4 Spadająca liczba kandydatów.</p>
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>O.1 Stałe zainteresowanie społeczeństwa problematyką rodziny.</p> <p>O.2 Wzrastająca liczba instytucji wspomagających rodzinę oraz instytucji zastępujących rodzinę w realizacji jej istotnych zadań (polityka prorodzinna).</p> <p>O.3 Lokalizacja Wydziału: w centrum Metropolii Górnośląskiej.</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>T.1 Niż demograficzny, zmniejszenie liczby absolwentów szkół średnich.</p> <p>T.2 Konkurencja na rynku szkolnictwa wyższego; powstawanie kierunków o podobnym profilu kształcenia.</p> <p>T.3 Ciągłe niewystarczająca rozpoznawalność społeczna i eklezjalna specyfiki kierunku: <i>nauki o rodzinie</i>, a w konsekwencji niewystarczające docenienie kompetencji absolwentów kierunku.</p> <p>T.4 Usunięcie <i>nauk o rodzinie</i> z listy dyscyplin naukowych, co w znacznym stopniu osłabia także kierunek: <i>nauki o rodzinie</i>.</p>

Wnioski z analizy SWOT:

1. Umacnianie interdyscyplinarności kierunku: *nauki o rodzinie*. W obliczu niegasnącego zainteresowania społecznego problematyką rodziny (O.1) i wzrastającej liczby instytucji wspomagających rodzinę lub ją zastępujących (O.2) na kierunku kształcenia potwierdza się konieczność utrzymania kształcenia o charakterze interdyscyplinarnym (S.1), które przygotowuje do elastycznego dostosowania się do rynku pracy i jego wielostronnych wymogów.
2. Rozwój kompetentnej kadry nauczycieli akademickich, opartej głównie na współpracy w obrębie Uniwersytetu (S.2), pozwoli zmniejszyć trudności związane z poszukiwaniem doświadczonych specjalistów spoza Uczelni (W.1); korzystna lokalizacja jednostki (O.3) ułatwia realizację tego celu.
3. Dalsze wspieranie umiędzynarodowienia dydaktyki i związanych z nią badań naukowych (S.4) powinno podnosić poziom i atrakcyjność studiów na kierunku, a tym samym pomagać w hamowaniu niekorzystnych zjawisk rezygnacji ze studiów (W.3) i spadającej liczby kandydatów (W.4).

4. Ofensywna promocja kierunku – jako odpowiedź na silną korelację czynników zewnętrznych, pozytywnych i negatywnych. Niskiej rozpoznawalności kierunku (T.3), wraz z faktem usunięcia dyscypliny z wykazu dyscyplin naukowych (T.4), towarzyszy bowiem wysokie zapotrzebowanie na specjalistów w zakresie pomocy rodzinie (O.2).
5. Rozwój infrastruktury dydaktycznej. Dobre warunki działalności dydaktycznej (S.5), wraz z korzystną lokalizacją w centrum metropolii (O.3), dają możliwość ograniczania niekorzystnych zjawisk zmniejszania się liczby kandydatów na studia (W.4, T.1).
6. Wzmacnianie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, wskazującymi na zapotrzebowania rynku pracy (O.2). Wyrastająca stąd promocja studiów i optymalizacja programu kształcenia pomoże w zwiększeniu rozpoznawalności kierunku (T.3) i jego atrakcyjności dla studentów (W.3, W.4).

Mocne strony jednostki i skorelowanie ich z wyraźnymi szansami uzasadniają utrzymanie i rozwój ofensywnej strategii kierunku. Taką strategię uzasadnia także szansa niwelowania większości słabych stron i zagrożeń przy pomocy stron mocnych. Jednak niektóre istotne zagrożenia prawdopodobnie nie mogą być w pełni zniwelowane przez mocne strony jednostki. Co więcej, te zagrożenia spotykają się z już rozpoznanymi słabymi stronami, wzmacniając je: niż demograficzny (T.1) i niska rozpoznawalność społeczna kierunku (T.3) spotykają się ze spadającą liczbą studentów (W.4), a także ze znaczącym poziomem rezygnacji ze studiów (W.3). Korelacja nie jest jednak zupełnie jasna. Dlatego w tym zakresie potrzebna jest pogłębiona diagnostyka przyczyn słabych stron i ich stałe monitorowanie. W ten sposób przedstawione powyżej wnioski wskazujące na perspektywy rozwoju kierunku: *nauki o rodzinie* mogą zostać uzupełnione o nowe elementy.

(pieczęć uczelni)

.....
(podpis Rektora)

Katowice, dnia

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów: *nauki o rodzinie*

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	28	14	-	-
	II	23	12	-	-
	III	26	10	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	10	12	-	-
	II	28	14	20	-
Razem:		115	62	20	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018	34	6	-	-
	2019	39	17	-	-
	2020	30	13	-	-
II stopnia	2018	31	29	-	1
	2019	22	13	23	16
	2020	10	12	-	-
Razem:		166	90	23	17

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i pro filu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	Studia I stopnia: 6 semestrów, 180 punktów ECTS. Studia II stopnia: 4 semestry, 120 punktów ECTS.
Łączna liczba godzin zajęć	2888
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	289
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	281
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Dziedzina nauk humanistycznych: 14 punktów ECTS. Dziedzina nauk społecznych: 109 punktów ECTS.
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	92
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	210
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	I stopień: 60 godzin zajęć. II stopień: 150 godzin zajęć.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godzin zajęć
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Tabela 4. została dołączona w formie załączników nr 8.1 i 8.2 (wersja elektroniczna).

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

Nazwa grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia	Nazwa zajęć	Forma/ formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/ niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Psychologia Pedagogika Praktyka zawodowa	wykład ćwiczenia	930	84
Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Podstawy dydaktyki Emisja głosu	wykład ćwiczenia	60	3
Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć Praktyki zawodowe	wykład ćwiczenia	90 60	9
Razem:			1 140	96

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Zajęcia kursoryczne: Helping in practice I	ćwiczenia	zimowy 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	stacjonarna, I stopień	angielski	54
Zajęcia kursoryczne: Helping in practice II	ćwiczenia	letni 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021	stacjonarna, I stopień	angielski	62
Zajęcia kursoryczne: Современные системы воспитания	wykład	letni 2017/2018	stacjonarna, I stopień + II stopień	rosyjski	5
La famiglia: la sfida del nostro tempo in chiave di speranza	wykład	letni 2019/2020	stacjonarna	włoski	13
Wykład fakultatywny: Educators' competences and family relationships	wykład	letni 2020/2021	stacjonarna, I stopień + II stopień	włoski	6
Wykład kursoryczny: Sociology of the family	wykład ćwiczenia	letni 2020/2021	stacjonarna, I stopień	angielski	4
Wykład kursoryczny: Psychoprevention	wykład ćwiczenia	letni 2020/2021	stacjonarna, I stopień	angielski	5

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które zostały dołączone do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

Zał. nr 1.1.1 – 1.4.4

Programy studiów dla kierunku: *nauki o rodzinie* – I i II stopień – st. stacjonarne i niestacjonarne.

Zał. nr 2.1

Obsada zajęć na kierunku: *nauki o rodzinie* – I stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 2.2

Obsada zajęć na kierunku: *nauki o rodzinie* – II stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 3.1

Harmonogram zajęć na kierunku: *nauki o rodzinie* – I stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 3.2

Harmonogram zajęć na kierunku: *nauki o rodzinie* – II stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 4

Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4. i 5. raportu samooceny kierunku: *nauki o rodzinie*.

Zał. nr 5

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów: *nauki o rodzinie*, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.

Zał. nr 6

Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na kierunku: *nauki o rodzinie*, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.

Zał. nr 7.1

Wykaz tematów prac dyplomowych – kierunek: *nauki o rodzinie* – I stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 7.2

Wykaz tematów prac dyplomowych – kierunek: *nauki o rodzinie* – II stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 7.3

Wykaz tematów prac dyplomowych – kierunek: *nauki o rodzinie* – II stopień – st. niestacjonarne.

Zał. nr 8.1

Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek: *nauki o rodzinie* – I stopień – st. stacjonarne.

Zał. nr 8.2

Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek: *nauki o rodzinie* – II stopień – st. stacjonarne.